

LEVÉLTÁR

A RIMASZOMBATI
EGYESÜLT PROTEST. FŐGIMNÁZIUM

L-ik

ÉRTESITŐJE

AZ 1902—1903-IK TANÉVRŐL.

KÖZLI:
LOYSCH ÖDÖN
IGAZGATÓ.

RIMASZOMBAT,
VOMATOTT LÉVAI IZSÓ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1903.

járónk volt Istenünknél, megfélemedve Máriához s a többi egész esomó szenthez folyamodott az ember közbenjárás végett.

Igy tért le a középkori kath. egyház arról az utról, amit a Krisztus kijelölt. Más szellemben hirdette a megigazulást, az üdvösséget. Czeremóniákat, lélek nélküli imák lemorzsolását, böjtölést, testsanyargatást, holtbetű imádást predikált, a vallást egészen a hivatalos egyházi rend hatalma alá hajtotta, alapigazságait, melyek Isten országának fundamentomát képezik, s vele együtt a lelkiismereti szabadságot vasbékjába verte.

Szóval azt a gyógyforrást, a hit általi megigazulás forrását eltemették a böjtök, üres czeremóniák, bucsuk, bünbocsátó czédulák stb. omladékaival. S hosszú időn keresztül jaj volt annak, ki e felhalmozott omladékokat piszkálgatni merete, hogy megnyissa az életadó forrást, s enyhülést, vigaszt nyujtson vele az igazság után sovárgó, epedő lelkeknek.

És amikor az egyének szabadsága az egyház gyámsága alatt állott, mikor vérbe és lángba fojtottak minden ellenvéleményt, egy egyszerű ágostonrendű barát, Luther Márton, aki pedig a hivatalos egyház iránti vak engedelmességben nő fel, az evangyeliumból a krisztusi szeretetnek egészen más alakját, az idvezülésnek egészen más módját olvasván ki, mint amit az egyház tagjaira ráparancsol, — egy lapnyi iratot szögez ki a Wittembergi vártemplom kapujára s kimondja nyíltan, hogy a kath. egyház eltért a ker. vallás szellemétől. Nem is annyira reformátori program volt az a 95. tétel, mint inkább a lümbocsánattal üzött visszaélések támadása, s tagadása azon elterjedt közfelfogásnak, mely a bünös ember megigazulására elegendőnek tartja, ha a hivatalos egyháztól kisebb nagyobb összegű pénzt megszerzi a bünbocsátó levelét, de az erkölcsi megújítást feleslegesnek tartja.

Bámulatos ez egyszerű barát erkölcsi ereje, ki képes volt akkor szembeszállani az egyház oly nagy hatalmával, melynek egyetlen szavára koronás fők hunyászkodtak meg, kegyét földi hatalmasok esengték. És ő szembeszállott az egyház téves tanaival, felvette a szellemi harczt, bátran nézett elébe az egyházi kiátkozásnak, üldöztetésnek és . . . diadallal fejezte be a harczt.

Azzal a 95 tétellel Luther a katholicismusnak bámulatos ügyességgel összerakott épületéből egy kövecskét mozdított ki, mely elegendő volt arra, hogy felépüljön rajta a mi protestáns Sionunk megdönthetetlen temploma.

Ez az első és főoka a mi ünneplésünknek.

De a reformáció nemcsak a hitszabadságot vivta ki, hanem, amikor az egyházi életet teljesen új alapon szervezte, átalakította a politikai és társadalmi életet is. A hitszabadság elvét követte a politikai, polgári szabadság elve s ez megvetette a jogállam alapját. Az is egyik legnagyobb szerű eredménye tehát a reformációnak, hogy az európai államok sorsát megváltoztatta s diadalra vitte a népszabadság zászlaját.

Miután érintettem a reformáció hatását úgy általánosságban, amiért mi evangyeliomi protestánsok méltónak tartjuk e napot a megünneplésre, szólni akarok a reformációnak egy másik, nem kisebb jelentőségű hatásáról, amiért felekezeti különbség nélkül méltón ünnepelhetne, ha nem mindenütt is, de legalább nálunk Magyarországon az irodalom közönsége is. Mert a reformáció hatása nem egyedül a hamisítatlan ige s az igaz hit vissza állításában megnyilvánult; az ember erkölcsi szabadságának érvényre juttatásával nemcsak nemzeteket tett önállókká és szabadokká, hanem különösen hazánkra vonatkoztatva, örök dicsőségéül megteremtette a magyar könyvirodalmat és olvasó közönséget is nevelt hozzá. Olyan ok ez, amely velünk protestánsokkal együtt ünneplésre készíthet minden jó magyar embert.

Lássuk hát röviden a reformációnak ez irányu hatását.

Amikor nemzeti nagy létünk nagy temetője Mohács megteremtette hazánk történetében politikai tekintetben, a legszomorubb korszakot, vigasztalásul a reformáció irodalmilag az ébredés, a haladás egyik legfényesebb korával kárpótolta nemzetünket. Mert a reformációnak minden akadályon győzedelmeskedő ereje, hogy úgy mondjam — szíven találta a magyar népet, vigasztalólag hatott az a mélyen sujtott nemzetre, a midőn a szabadságvágyat ébresztve, az önérzetet élesztgetve, bizalmat öntött a nemzetbe s levertségéből fölemelte. Látta, érezte mindenki a reformáció eszméinek hatása alatt, hogy itt a szellem fegyverével kell sikra szállani, csak azzal lehet halottaiból föltámasztani a nemzetet. És ime a reformáció véghez

vitte ezt a bámulatos csudát: felébreszti a magyar szellemi életet, lelkesedést képes önteni e legszerencsétlenebb korszakban is főurainkba, áldozatokra bírja a haza jövője iránt aggodó nagyjainkat. Ezeknek segélyezése mellett magyar ifjaink nagy számmal keresik fel a külföld híres egyetemeit, s szívják magukba a vallásos megújulásnak a tudományos megújodással a lelkiismereti szabadságnak a szellemi szabadsággal párosult magasztos elveit. Magában a wittenbergi iskolában az évkönyvek tanúsága szerint 442 magyar ifju fordult meg nem is egészen 40 év alatt; pedig a többi egyetemeken, Heidelbergben, Strassburgban, Königsbergben, Bazelben is nagyon sokan tanulták, nemcsak a hitujítás eszméit, hanem a szónoklatot és a vitakozás módszereit is. Ide haza aztán mint predikátorok, mint a protestántizmus szorgalmas magvetői járnak szét s az új tanításnak ígéit intézményeit hazafias színbe öltöztetve apostolai rajongással hirdetik nemcsak a tiszta magyarság között, hanem a más nemzetiségűek között is. Futótüzként, az új eszme ellenállhatatlan erejével terjedt el e szellemi mozgalom Magyarországon. S hogy predikátoraink annyira népszerűvé tudták tenni tanaikat, arra nézve hatalmas fegyver volt kezeikben a magyar nyelv, amely iránt, minthogy nemzeti önérzetünket a dynastia részéről elnyomás fenyegette, fölébredt a nemzet féltékenysége. Egygyel több ok volt tehát arra, hogy főuraink gondoskodjanak a szellemi javak védelméről. S dicséretükre legyen mondva, gondoskodtak is. Szinte versengve sorakoznak predikátoraink közzé, lelkesedése ajánlják fel anyagi támogatásukat. Első és legfontosabb kötelességüknek ismerik fel templomokat építeni s iskoláztatni a népet, mert csak ettől remélhető a nemzet erkölcsi és szellemi megújodása.

Legkiválóbb reformátoraink: Dévai B. M., Melius Juhász Péter, Sylvester János, Heltai, Szikszói Balázs stb. maguk mennek a hitujítás színhelyére, éveket töltenek Melanchton, Sturm és a többi nagyhirű iskolamesterek oldala mellett, hogy itthon egyházuk és hazájuk javára fordíthassák erejük legjavát. Hogy e lelkes emberek buzgólkodása folytán előállott számtalan kisebb népiskolákat ne is említsem, elég legyen rámutatnom a ma is nagyhirű sárospataki, debreczeni, kolozsvári stb. főiskoláinkra, melyek alapításukat a reformációnak köszönhetik, s arra a fényes

eredményre, hogy az ország 168 kisebb és felsőbbbrangu iskolái közül 134 volt protestáns s csak 34 katolikus.

Reformátoraink tehát nemcsak hittérítők voltak, hanem iskolaalapítók is. Nem elégedtek meg azzal, hogy egy-egy községgel elfogadtatták az új tanokat, hanem, hogy azok ott kiirhatatlan gyökereket verjenek, lelkes szavukkal majd a földes urat, majd a föld népét bírták rá az iskolaalapításra. De még ezzel sem elégedtek meg. Az iskolák szaporodásával gondoskodniok kellett a nép lelki és szellemi táplálékáról, vallásos és tudományos művekrül és tankönyvekrül. Ezeknek elkerülhetetlen szükségessé hatalmas lendületet adott aztán a nyomdászatnak. Igaz ugyan, hogy a protestáns kor első nyomtatványai még Krakkóban, Nürnbergben, Velenczében készülnek, de a reformáció e tekintetben sem késett sokáig teremtő erejével, ami szintén az új eszmeáramlat gyors és országos sikerére derít világot. Itt ott egyenesen Kálvin és Luther buzdítására, máshol tanítványaik ösztönzésére protestáns uraink tetemes anyagi áldozatok árán nyomtató intézeteket állítanak fel. Így 1529-ben létesül a rövid életű nagyszebeni nyomda, utána a brassói, majd az ujszigeti nyomda, melynek két terméke Sylvester János első magyar nyelvtana és Ujtestamentoma ma is egyik legbecsesebb irodalmi emlékünk. Azon magyar városok közül, melyeknek a reformációtól kezdve megvan virágzó nyomdájuk első helyen áll. Debreczen és Kolozsvár, honnan Heltai meséi és kronikája, Tinódi krónikája, Verbőczy törvénykönyve, Melius Péter predikációi és több énekes könyv láttak napvilágot. E nyomdákön kívül igen sok nygyvezett vándor nyomda volt még az országban, melyek mind a reformáció szolgálatában állottak, s éppen azért az állam és a kath. egyház üldözése miatt sehol sem lehetett állandó maradásuk. Vándorbottal jártak városról városra, hogy egyes főurak védelme alatt kinyomtathassák s áruba bocsáthassák munkájukat, 28 nyomda szolgálta így a reformáció ügyét olesőbban megszerezhető nyomtatványával, ami lehetővé tette, hogy főurainkon kívül a kevésbbé gazdagok is gyűjthettek könyveket. Jelesebb könyvgyűjtemények voltak, melyek ma is létező több országos hirű könyvtárunk alapját képezik. vagy annak becsesebb részét alkotják: a Nádasdy Tamásé, Szegedi Kiss Istváné, Honter Jánosé, Zsámbokié, a Fugger családé a sárospataki, debreczeni, kolozsvári, brassói stb. iskoláké.

Nagyon természetes, hogy a nyomdák ezen termékein protestáns szellem uralkodik, mert hiszen első sorban a vallás szükségletére voltak szánva, de meg a reformáció mozgalmi és küzdelmei az egész korszak irodalmára rányomják bélyegüket. Az egész könyvirodalom, mit a reformáció megteremtett, bátran mondhatjuk, hogy egy kettő kivételével a biblia tekintélyén alapul. A biblia képezvén a reformáció összes hitelveinek, egész szervezetének erős fundamentumát, első feladat volt tehát az emberiség művelődésének s erkölcsi fejlődésének e kincses bányáját feltárni a nép előtt s minél közvetlenebbül megismertetni azt a néppel. E szükség következtében készülnek első sorban bibliafordításaink. Komjáti Benedek kiadja Szent Pál leveleit magyar nyelven. E mű azért is nevezetes, mert bár Krakkóban lett kiadva, a legelső magyar nyomtatott mű, s ezért 1885-ben az akadémia hasonmásban is kiadta. 1506. Pesti M. Gábor. 1541. Sylvester János fordítja le s becsájítja ki Uj Testamentomát. 1548. jelenik meg a zsoltárok könyve Székely Istvántól, Sámuel és a Királyok két könyve, valamint Job könyve a nagyhirű debreczeni paptól, Melius Juhász Pétertől; Heltai Gáspár részletekben, Károli Gáspár pedig teljes magyar bibliát nyújt a nép kezébe, hogy abban keressenek áhitatot és megnyugvást, vigasztalást és okulást. A főbb irodalmi művek tehát a bibliafordítások voltak, de a hittani elvek, vallástételek, szertartások magyarítása az elhez kapcsolható erkölcsi és nemzeti eszmék fejtegetése szintén nagyszámu irodalmi műveket hoz létre: ágendákat, kátékat, moralizáló szónoki műveket s különösen a predikációk rengeteg gyűjteményét. Elég legyen csak a Bornemissza predikációinak gyűjteményére hivatkoznom, mely mű több ezer lapra terjed.

Meg kell még e helyen emlitenem azokat a vitázó műveket, mikkel mint támadó fegyverekkel a protestánsok ostromolják a kath. vallás dogmáit, szervezetét, gúnyolják szertartásait, kétségbe vonják a szentek segítségül hívhatóságát, s szidalmazták az egyház szolgálóit. A legerősebb hitvitázó Melius Juhász Péter, a magyar Kálvin, aki közmondásossá vált kálvinista nyakassággal, vakmerő bátorsággal védelmezte az új hitet. Irodalmi tekintetben azonban az effajta vitairatok közül legérdekesebbek Sztárai Mihály predikátor munkái, melyek drámai dialogusokba vannak foglalva. Ezekkel a protestáns dramatizált vitairatokkal,

hogy úgy mondjam satirákkal lép be a drámai forma a magyar költészetbe. Különböznék e vitairatok is mind a hitújítást szolgálják; a reformáció tanait, küzdelmeit dramatizálják oly módon, hogy a protestáns elvekkel szembe állított katolicizmus bennük mindannyiszor csúfos vereséget szenved. Így pl. Az „Igaz papság tükröje“ című iskolai drámában kimutatja, hogy egyedül a protestantizmus jár igaz uton; a pápát, főpapságot, a szent írásból a szent atyáktól, meg az esztergomi breviárból vett czitatumokkal csepezteti le, tökfilkóknak, néma ebeknek nevezvén őket. Végül a proteztantizmus annyira győzedelmeskedik a darabban ellenfelén, hogy annak képviselői: a pápa szegényében fel akarja magát akasztani, a többi pap is, ki varga, ki kovács készül lenni. Ugy ezen, mint a „Papok házassága“ cz. hasonló tartalmu drámájából meggyőződhetünk arról, hogy Sztárai, aki eleinte maga is barát volt s innen tudta, hogy minő tunya szolgálkú és istentelen nép az alsó papság nagy része, — most mint protestáns predikátor, mily nagy élvezettel mintegy teli torokkal rántja le őket, nem kiméli a főbb papokat, sőt a pápát sem, együgyü, semmi hasznot sem hajtó báboknak tüntetvén fel őket.

A protestáns kor vitázó kedvét tükrözi vissza még Szegedi Lőrincz „Theophaniája, s egy ismeretlen, valószínűleg unitárius írónak“ „Válaszuti Comoldiája“, mely utóbbi a kálvinisták és unitáriusok között 1567-ben Debreczenben tartott hitvitát örökíti meg 3 actusban. A dráma gúnyja főképen Melius Juhász Pétert veszi czéltáblául, ki legfőbb oka volt annak, hogy az unitáriusság Magyarországon soha sem birt életképes gyökereket verni.

Elbeszélő költészetünkre is rányomta bélyegét a reformáció s egész kis könyvtárra menő örökséget hagyott reánk. Termékenyebb iróink, Farkas András, Kákonyi Péter, Batizi András, Dézsi András, Sztárai Mihály a politikai és vallási pártoskodások között elvadult erkölcsök nemesítésére s a vallásos buzgalom ápolására a szent könyvből vett tanulságos példákkal vigasztalták a sujtott nemzetet, hogy van gondviselő kéz, mely kiségit nyomorainkból, ha igaz szívvel fordulnak hozzá. A bibliának, különösen az ó szövetségnek alig van egyetlen része mit fel ne dolgoztak volna; mert hiszen a biblia választott népének sorsában nagyon sok olyan részlet van, amely — hasonlítván a mienkhez, — például szolgálhatott az országos csapások alatt

szenvedő magyar népnek. Neincsak vallásosság, hanem erős magyar érzés, hazafias szellem is jellemzi ez elbeszéléseket.

Ha még megemlítem, hogy a magyar történetírásnak is a reformáció adott impulzust, s hogy ekkor kezdődik a történeti anyagnak magyar nyelvű feldolgozása, úgy nagyjából átfutottam a reformáció által megteremtett irodalmat.

Ha tehát a reformáció idézte elő az emberiség kulturális életében a szellemi forradalmat, ha reformáció ostromolta meg a középkori századok idétlenségeit, ferdésegeit, s lehatolva a romok alá temetett igazság tiszta forrásához, győzedelmes csata után föltámasztotta azt úgy a hitéletben, mint a politikai és társadalmi életben, sőt az irodalomban is, ha a reformáció nyomán lépett jogaiba a munka, s ült föl trónusára az elmé, akkor méltan ünnepelhetünk, méltan adhatunk hálát a gondviselésnek, hogy megszabadított bennünket a tudatlanság és tévelygés jármától s örökölt hagyta ránk azt a kincsét, mit reformátoraink annyi vérnek és könnynek árán szereztek meg nekünk.

Még csak azt kívánom, hogy ezt a kincsét, ezt a próbatérs szabadságot, hogyha már a mások érdeméből jutottunk hozzá, a saját hibáinkból soha, de soha el ne veszítsük. Adja Isten!

Komáromy Géza.

II.

Adatok az 1902—1903-iki tanév történetéhez.

Másutt még vigan pezseg az élet az iskola falain felül és a mi alma materünk falaira már június havában néma csend borult. Másutt örömprepeső szívvel számlálják a szerető szülők a perczeket gyermekeik visszatéréséig, hogy azok a szülők karjai között a munka fáradalmait kipihenjék, hogy az édes otthonban a zsenge gyermekkori benyomások által oly széppé varázsolt árnyas erdők, lengő kalászok mellett fáradt elméjüket felüdítsék, s nálunk szorongó szívvel néznek a pillanat elejébe, mely gyermekeiket a szülői házba hozza, aggodó lélekkel lesik a perczek folyását, a melyek talán magukban hordozzák a vészhozó betegség csiréit, félve rejtik el többi gyermekeiket, nehogy az édes viszontlátás ölelése, csókja halálos legyen . . .

Mert Isten keze nehezen sulyosodott ez idén városunkra, a melynek kedvező egészségi viszonyai, szerencsés fekvésénél fogva, különben közmondásosak. Azok a járványok, melyek szörványosan egész Felső-Magyarországot ellepték és sok helyen az iskolák időleges bezárára készítették az előljáráóságokat, nálunk is bemenetelt találtak és nálunk is az elemi iskolák ismételt bezárását tették szükségessé. Gimnáziumunk edzett ifjusága hosszú ideig ellentállt a járványnak. De midőn május vége felé gyors egymásutánban 5 növendékünk betegedett meg, midőn óvintézkedéseink sikertelenségét láttuk, midőn a vármegyei főorvos és iskolánk orvosa egyértelműen sürgették a tanév korábbi befejezését, midőn a közigazgatási hatóság törvényben gyökerező jogánál fogva tanintézetünket be akarta zárni: az igazgató választmány az iskolaorvos és az igazgató előterjesztésére elhatározta, hogy a szülők megnyugtatóására a tanévet május hó 28-án befejezi; annyival is inkább, mert a rendes évváró vizsgálá-

tok június hó 9-től kezdődőleg voltak már előzetesen kitűzve, s miután a hátralevő rövid időből néhány nap a pünkösdi ünnepekre esett volna, a tanév rögtöni befejezése esetén mindössze 5—6 napi idővesztésről lehetett szó, mely a múlt év szeptemberétől tartó folytonos tanítás mellett nem jöhetett figyelembe.

Az igazgató választmányának ezen intézkedését a felettes egyházi hatóság nevében Méltóságos és Főtisztelendő Kún Bertalan ev. ref. Püspök Ur 1903. május 30-án jóváhagyta.

Azóta 3 hét múlt el és ez a három hét végtelen megnyugtatóra szolgálhat. A tanítványaink körében fellépett vörheny igen enyhe lefolyásnak bizonyult. A járvány a jobb idő beálltával rohamosan szűnt és miután újabb megbetegedés hetek óta nem történt, ma teljesen megszűntnek mondható. Az eddig nálunk csaknem ismeretlen járvány által felizgatott kedélyek lecsillapodtak és a másutt lakó szülőket megnyugtathatja az a tudat, hogy városunk közegészségi viszonyai eddig mindig a legjobbak voltak, úgy hogy nem egy orvosi tanácsra idéjött tanuló a mi városunk egészséges légkörében találta meg gyógyulását.

* * *

Áttérve a lefolyt tanév történetére, mindenekelőtt örömmel kell megemlékeznünk arról, ami az igazgató választmány előrelátó gondoskodásának, a tanári kar forró óhajlásának évek óta tárgyát képezte és immár hála a magas tanügyi kormány áldozatkészségének hatalmas léptekkel siet a megvalósulás felé: új tanintézetünk építkezéséről. Az építkezés történetét Bodor István építetési bizottsági előadó a következőkben ismerteti:

Az igazgató választmányának 1902. jun. hó 3-án hozott határozata alapján az építetési bizottság megbizta Tóth Béla műépítész urat, kinek pályaterve a második jutalomdíjat nyerte, hogy a három jutalmazott terv felhasználásával egy, ami anyagi erőnknek, valamint a helyi viszonyoknak és a nevelésügy kívánalmainak teljesen megfelelő tervet készítsen s azt lehető legrövidebb idő alatt a rendes költségvetéssel együtt terjessze be. Az említett építész ur készséggel fogadta el a megbízást s a nyert utasítások alapján oly tervet készített, melyet a mellékelt költségvetéssel együtt az igazgató választmány teljes megnyugvással fogadott el.

Ezek alapján az épület emelésére pályázatot hirdettünk, mely 1903. február 7-én járt le. Ez idő alatt 32 ajánlat érke-

zett be, melyek közül 7 a teljes felépítésre vonatkozott, míg a többi egyes munkacsoportokra. E munkacsoportok szerint érkezett a kőműves, talajburkoló, ács és cserépfedő munkára = 1 ajánlat, a kőfaragó munkára = 4, a talajburkolásra külön = 4, a cserépfedő munkára = 1, az üveges munkára = 4, szobrász munkára = 3, asztalosra = 2, vasmunkára = 1, vaskályha szállítására = 4, szobafestő munkára = 1 ajánlat. — Ez alkalommal örömmel győződünk meg a felől, hogy úgy az egész vállalatnak, mint az egyes munkacsoportoknak végrehajtására igen kiváló erők jelentkeztek, s így a választás, mivel a legtöbb ajánlattevőnél a realitás minden tekintetben megvolt, nem volt könnyű dolog. De nagyon megkönnyebbitette az építő bizottság és az igazgató választmányának feladatát az a körülmény, hogy egy helybeli, jó hírnevű iparosokból alakult consortium adta be ajánlatát, amely egyenlő anyagi és szellemi garancia mellett nemcsak több biztosítékot nyújtott az építkezés szakavatott és zavartalan keresztülvitelére, de a mellett a vállalati összegeket tekintve is legelőnyösebbnek mutatkozott.

Ennek figyelembe vételével az igazgató választmány kebeléből kiküldött bizottság, melyhez az igazgató választmány kérelmére Jurasko Jakab főmérnök ur, a helybeli államépítészeti hivatal főnöke és Tóth Béla tervező műépítész csatlakozott, az ajánlatokat beható, lelkiismeretes és minden eshetőségre kiterjedő elbírálás alá vette; a bizottság véleményes jelentése alapján az igazgató választmány az egyes munkaköröket csoportosítván, a következő vállalkozók ajánlatát fogadta el:

1. A kőműves, talajburkoló, ács és cserépfedő munkára Kalla Géza és Varga Lajosét (134976 kor. 50 fill.) a bádigos munkára Zsuffa Kálmánét (9417 kor. 98 fill.) szobrász munkára Csordás Józsefét (2086 kor.) asztalos munkára a Lovas Lajosét (24372 kor. 54 fill.), vasmunkára a kötővasak és vasgerendák kivételével a Braun Zsigmondét (5274 kor. 40 fill.), üveges munkára a Haas Salamonét (2675 kor. 38 fill.), szobafestő munkára a Pillár Józsefét (2714 kor. 10 fill.). A vaskályhákra nézve a végleges döntést elhalasztottuk, mivel a régi intézetünkben felállított próbakályhák fűtőképességéről csak a jövő tél fog tiszta képet szolgáltatathatni.

Mindezen vállalkozókkal a szerződést megkötöttük, kötelezván őket arra, hogy a folyó év november 1-ső napjára az

épület fedél alá kerül s 1904. aug. 1-ső napján teljesen felépülve az igazgató választmányának át fog adadni.

Hogy azonban az építés egész folyamata egyöntetű és szakszerű legyen, az iskola fentartó testületének nevében teljes rendelkezési körrel megbíztuk Tóth Béla műépítész urat a szakszerű ellenőrzéssel, felelőssé tévén őt erkölcsileg és anyagilag, hogy az igazgató választmány érdekeit az egyes vállalkozókkal szemben képviselje, ellenőrizze s éberül vigyázzon arra, hogy úgy az épületi anyag minősége mint a kivitel tervszerűsége ellen bármely okból sem az építés folyamata alatt, sem pedig azután kifogás ne emelthessék.

Mindezek után az építkezés márczius hó elején megkezdődött és a munka azóta serényen és akadálytalanul folyik. Április hó 21-én reggel a tanári kar és az ifjuság jelenlétében letettük az épület alapkövét és e sorok írása közben már az első emelet falai emelkednek fel Adja Isten, hogy a munka zavartalanul vitessék véghez, hogy 1904. szeptember 1-én az új épületből hagyományos lelkesedéssel hinthessük a tudomány magjait ifjuságunk szívébe, szeretett magyar hazánk javára!

* * *

Igazgató választmányunkra e tanév is változást hozott. Hámos Zoltán földbirtokos lakóhelyét megváltoztatván, sok éven át lankadatlan buzgósággal és áldozatkészséggel viselt bizalmi állásáról lemondott. Az ekként megüresedett helyre a kishonti ágost. hitv. ev. egyházmegye egyhangulag Zachar Gusztáv nyug. főgimn. tanárt választotta meg, kit 40 évi szakavatott, lelkiismeretes és sikeres tanári működése, fáradhatatlan szorgalma, pihenést nem ismerő munkakedve, tanintézetünk iránti szeretete és erős protestáns érzülete praedestinált erre az állásra. Neve össze van forrva tanintézetünk történetével, példája most is lelkesíti a tanári kart. Irányítsa tevékenységét ebben a bizalmi állásban is a törhetetlen igazságszeretetnek az a szelleme, mely egész eddigi életét jellemzi!

A tanári testület 1902 aug. hó 28-án tartotta meg alakuló értekezletét, melyen a tanintézet szellemi oldalát érdeklő munkásságát osztotta meg, kijelölve az osztályfőket, a könyv-szeretarak és ifjusági körök öreit és az értekezleteken való jegyzői teendőik végzését. Az augusztus 29. és 30-án megtartott pótló,

javitó és magánvizsgálatok után, melyeken összesen 88 tanuló vizsgáltatott meg, szeptember négy első napját a tanulók felvételére fordítottuk.

Az iskolaévet szeptember hó 5-én nyitottuk meg a szokott ünnepélyességgel és a tanítás azóta megzavartatva a torna tanító távozása, egyes tanároknak részben betegségük, részben a családjukban kitört járvány miatti mulasztása által, május hó 28-ig folyt.

Rendes évváró vizsgálatokat a tanév hirtelen befejezése miatt nem tarthattunk.

Az egész iskolai év folyamán 415 tanuló iratkozott be, még pedig 390 rendes és 25 magántanuló. E szerint növendékeink száma a jelen tanévben a multéhoz képest 5-el kevesebbedett.

A tanári kar kebelében is történtek változások. A rajztanári állás évek óta vajudó kérdése Schwalm Miksa Nándornak a Nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi Miniszter ur részéről 1902. október 23-án 73226 sz. alatt ideiglenes rendes tanárrá történt kinevezésével végleges megoldást nyert. Miután azonban nevezett e tanév elején még katonai kötelezettségét teljesítette és így csak október hó közepén foglalhatta el állását, az igazgató választmány és a tanári kar óráinak helyettesítéséről szeptember és október havára olyformán intézkedett, hogy a szabadkézi rajz tanítására a felső osztályokban Tóth Béla helybeli műépítész kérte fel, ki már több ízben volt szives hasonló alkalommal segítségünkre jönni míg a mértan tanításával az alsó négy osztályban Bodor István, Komáromy Géza, Kerekes Dezső és Pásztory Gyula tanárokat bízta meg.

Dr. szentesi Tóth Kálmán tornatanárunk szülővárosába, Karczagra, polgármesterré megválasztatván, az intézetünknel viselt állásáról 1902 december hó 5-én lemondott. Sajnálattal láttuk távozni, mert lelkes tanárt, kiváló paedagogust, önzetlen barátot veszítettünk benne. De fájdalomkat enyhíti az a körülmény, hogy az igazgató választmány 1903. január hó 23-án tartott gyűlésén szigetesi Benedek Gyula miskolczi tornatanító személyében oly egyénnel töltötte be a megüresedett helyet, a kinek évekkel ezelőtt hasonló minőségben kifejtett itteni működése még mindnyájunk szives emlékezetében van. Állását azonban ő sem foglalhatta el mindjárt és azért az igazgató választmány és a tanári kar megbízásából Komáromy Géza,

Horváth Albert, Pásztory Gyula és dr. Wallentinyi Dezső tanárok teljesítették a tornatanítói teendőket és a játékorákon való felügyeletet e tanév végéig.

Végül dr. Szabó Károly városi tiszti orvos és intézetünknek éveken át buzgó és lelkiismeretes iskolaorvosa is megvált állásától, egészségi okok miatt. Az igazgató választmány körütekintő bölcseségének most is sikerült ezen állás betöltésének nehéz kérdését a legegyszerűsebben megoldani, a mennyiben városunk és társadalmunk egyik kimagasló vezéralakját, dr. Zehery István kir. törvényszéki orvost, az igazgató választmány tagját és gimnáziumunk buzgó pénztárnokát nyerte meg intézetünknek. Az új iskolaorvos ur 1903 február hó 1-én kezdte meg hivatalos működését.

A tanári kar egészségi, állapota, hála a gondviselő Istennek kielégítő volt. Csupán Lenner Gyula kartársunk szenvedett a harmadik időszakban súlyosabb természetű vesebajban, ami a szakszerű helyettesítését tette szükségessé. A családjuk körében kiütött ragályos betegségek az év folyamán 5 kartársunk huzamosabb távolmaradását vonták maguk után. A tanári kar a lehetőség végső határáig vitt helyettesítéssel igyekezett a mulasztás esetleges káros következményeit megakadályozni.

A tanulók előmenetele és erkölcsi magaviseletének ellenőrzése, egyes módszertani kérdések, az egyházfelekezeti főhatóság és a tanügyi kormánytól az igazgatósághoz érkezett hivatalos iratok megbeszélése és elintézése céljából, az év folyamán 21 értekezletet tartottunk valamennyi tanár jelenlétében. Ezen értekezletekből kifolyólag több ízben meglátogattuk tanulóinkat szállásaikon, folytonos érintkezésben állottunk a lakásadókkal és értesítettük a szülőket mindazokról a határozatokról, melyek gyermekeik szorgalmi vagy erkölcsi magaviseletére vonatkoztak.

Az ifjúság vallás erkölcsi érzésének ápolása és ébrentartása a tanári kar gondoskodásának kiváló tárgyát képezte. A tanítási órákat naponta rövid alkalmi ima vezeti és végezi be, a protestáns vallású tanulók külön énektanítók vezetése mellett tanulták az egyházi énekeket, a közistentiszteleten részt vettek; a confirmált tanulók pedig két ízben járultak tanáraikkal együtt az Ur asztalához.

Az ifjúság testi nevelését előmozdították a rendes tor-

naórák mellett 6 év óta életbe léptetett játékdélutánok. A kedvező idő esetén szerdán és szombaton délután 3-5-ig megtartott tornajátékok alkalmával az I-II., III-IV., V-VI. és VII-VIII. osztályok növendékei kombináltan gyakorolták magukat a különböző játékokban a tornatanító mindenkor személyes felügyelete és vezetése mellett. Játsszótérül a gimnáziumtól mintegy 5 percnyire fekvő, 60 hold kiterjedésű, pázsitos, fákkal szegélyezett vásártér szolgált.

Tornavizsgálatot részben az egységes vezérlés hiánya, részben az intézet hirtelen bezárása miatt ez idén nem tarthattunk. Ugyancsak ezek az okok tették lehetetlenné a május hó 21-én Lőcsén tartott kerületi tornaversenyen való részvételünket.

Az ifjúság erkölcsi magaviselete ez idén sem mondható kielégítőnek. A tanári kar eljárását a fegyelem gyakorlásában irányította az a meggyőződésünk, hogy az oktatás és nevelés sikeres eredményének egyik legfontosabb feltétele az ifjúság iránti atyai szeretet. De sajnós, ezzel nem mindig értünk célzt és így több ízben kellett alkalmazásba vennünk a birói szigort egyes kihágások megtorlására. Az az országos tapasztalat, hogy az évről évre más helyre vándorló tanulók a fegyelmet lazítják, nálunk is beigazult. És a vándorlás áramlatával szemben tehetetlenül állunk, mert fontos ok nélkül nem utasíthatjuk vissza a jelentkezőket. Tagadhatatlan, hogy az idegenek közül sokan becsülettel állják meg helyöket; sőt megengedem, hogy mindnyájan azzal a nemes eltökéléssel változtatnak iskolát, hogy az új otthonban új embert öltenek. De tény, hogy az évről évre ismétlődő fegyelmi vétségek első sorban az idegenek körében merülnek fel, hogy régi tanítványaink erkölcsi botlásai végeredményben az idegenek csábító befolyásában gyökereznek. A súlyosabb vétség miatt ez idén eltávolított 3 tanuló közül 2 idegen volt, a tanári kari és igazgatói megrovásban részesítettek is jobbára ezekből kerültek ki. Pedig ez az éremnek csak egyik oldala. Éppen olyan kártékony az a befolyás, melyet az idegen vándorlók a tanulás előmenetelére gyakorolnak. Jó tanuló fontos ok nélkül nem szívesen változtatja helyét, de a gyengéket — mint az erkölcsileg megrovottakat — az egyik helyről a másikra csalogatja az a remény, hogy másutt talán jobban boldogulnak.

Már most hogy vállaljon felelősséget a tanár az olyan tanulókért, a kiket nem ismer, a kikkel most találkozik először, a kiknek előképzettségök hiányos, a kiket másutt talán kegyelemből bocsátottak át, azért, mert megigérték, hogy többé iskolába nem járnak? A felsőbb osztályokban a tanulók nagy száma, a tananyag terjedelme és a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt a tanár nem szentelhet sok időt a szükséges előismeretek átismétlésére és mintán a tanulók idegen részét nem ismeri, még csak a kellő utbaigazítást sem adhatja meg nekik arra nézve, hogy mily irányban bővítsék ki ismereteiket. Tisztelet, becsület itt is a kivételeknek; de midőn az ez idén beiratkozott 53 új tanuló közül az első harmadban 42, a tanév végén 25 bukott, akkor méltán aggodalomba ejtheti a tanári kart a vándorlás, méltán elmondhatjuk, hogy az a munka, a melyet iskolánk szellemi niveaujának, az ifjúság értelmi színvonalának emelésére fordítunk, csaknem sisiphusi munka.

Az ifjúság egészségi állapota, mint az már a tanév korábbi befejezéséből is folyik, az idén nagyobb aggodalmakra adott okot. A télen fellépett kanyaró járvány után, melyben 10 növendékünk betegedett meg, kora tavasszal — máskülönbén igen egészséges városunkban — eleinte szórványosan, majd járványszerűleg a vörheny lépett fel, nemsokára oly erővel, hogy május elejétől kezdve a tanítás az elemi iskolákban szünetelt. A járvány terjedésének meggátlására ifjúságunk körében tőlünk telhetőleg mindent megtettünk, a mennyiben a fertőzött házakban lakó tanulókat eltiltottuk az iskolától, az azokkal való érintkezés komoly következményeire figyelmeztettük az ifjúságot. A járvány, amely egész Felső-Magyarországot ellepte, az első időben elkerülte intézetünket. Annál súlyosabban nehezedett azonban a sors keze gimnáziumunk tanári karára, két kartársunk zsenge korban levő gyermekét szakítván ki a család féltve őrzött szentélyéből. A tanítás menetére e szomorú események szintén kihatással voltak. A betegség ragályos volta miatt 3 kartársunk heteken át volt akadályozva kötelessége teljesítésében, a helyettesítést pedig megnehezítette az a körülmény, hogy a tornatanitói állást január óta állandóan helyettesítettük, a VIII. osztály-osztály — majd írásbeli érettségi vizsgálatára pedig napokon keresztül lekötötte a tanári kar egy részét. E nehézségekkel husvétől kezdve a tanév befejezéséig küzdöttünk, mert

Lenner Gyula kartársunk a családjában fellépett vörheny szerencsés lefolyása után maga betegedett meg súlyosan.

Május hó vége felé azonban a vörheny aggasztó mértékben kezdett terjedni eddigelé megkimélt ifjúságunk körében. Az iskolaorvos ur hivatalos jelentése szerint 4 nap alatt 5 megbetegedés történt tanulóink között, e mellett napról napra küldtünk haza olyan tanulókat, a kiken a vörheny gyanus tünetei mutatkoztak. Az ifjúság testi megóvására semmiféle oly rendszabályt hozni nem tudtunk, a mely a járvány meggátlására reményt és kilátást nyújtott volna. A fertőzött házakban lakó tanulók kitiltása, az azokkal való érintkezés veszélyes voltának folytonos hangsúlyozása nem akadályozta meg, hogy a tanulók a megfertőzésnek kitett társaikkal akár az utcán, akár a játszótéren ne találkozzanak. A tápintézet, a honnan a fertőzött vagy beteg tanulók egy része élrelmezését nyerte, közvetve folytonosan összekötő kapesot képezett beteg és egészséges tanítványaink között. A tanulók egyike másika vagy azért, mert nem akarta mulasztani a tanórákat, vagy mert otthon nem történtek intézkedések az iskolától való távöltartására, napokig járt az iskolába veszélyeztetve tanulótársai egészségét, holott otthon hozzátartozója, lakótársa vörhenyben feküdt; sőt az egyik 4 napig lábon hurezolta a betegséget, miglen az orvos vörhenyt konstatait rajta.

Mindezek az aggasztó körülmények arra készítették a tanári kart, hogy fontolóra véve ezt a rendkívül súlyos felelősséget, mely az ifjúság testi megóvása tekintetében is vállára nehezedik, komolyabban foglalkozzék az intézet korábbi bezárásának kérdésével. Régóta szemben láttuk magunkat ezzel az eshetőséggel és így régóta megtettük intézkedéseinket arra nézve, hogy paedagogiai és didaktikai szempontok a tanév előbbi befejezésének utját ne állják. A tanév elején elhatározott tanári bizottságok előtt lefolyó összefoglaló ismétléseket május hó második felétől kezdve rendszeresen megtartottuk, helyettesítve velök a törvény előirta évről vizsgálatokat, úgy, hogy midőn május hó 28-án az igazgató választmány a közóhajnak eleget téve a szülők megnyugtató befecjezettnek nyilvánította a tanévet, az egész évi és az összefoglaló ismétlések alkalmával adott feleletek alapján minden nehézség nélkül kiállíthattuk a tanulók évvégi bizonyítványait.

De az említett járványok okozta betegségeket leszámítva sem mondható az ifjúság egészségi állapota kielégítőnek. Az első hosszabb időszak 3680 igazoltan mulasztott tanórájával szemben a második rövidebb harmadban 5483 mulasztott óra áll, 6 tanulót pedig egyáltalában nem osztályozhattunk, mert csaknem az egész időszakot betegágyban töltötték. Ugyanez áll a harmadik időszakra nézve, a midőn hasonló okokból 5 tanulónak nem adhattunk bizonyítványt. Az egész tanév 10.771 igazoltan mulasztott órájával oly számot tüntet fel, a minőt sohasem értünk el, mert tekintetbe véve azt, hogy a beirt rendes tanulók közül 123 egyáltalában nem mulasztott, az említett 10.771 óra 256 tanuló közt oszlik meg, úgy, hogy a betegek mulasztásának évi átlaga 42 órát tesz ki. A betegségek közt súlyos természetű volt 38, köztük 5 typhus, 1 izületi csúz, járványos természetű 15, még pedig 5 vörheny és 10 kanyaró. Haláleset, hála az isteni gondviselésnek, ez idén nem fordult elő. Trachoma az ifjúságon nem észleltetett. A kötelező ujjoltást dr. Szabó Károly városi orvos ur 1903. május 20-án végezte intézetünk 49 növendékén.

A tanulók valláserkölcsi és hazafias érzületének ápolására, mely a tanárok nevelői feladatának egyik legfontosabb czélja, az elmúlt iskola évben a következő iskolai ünnepélyeket tartottuk:

Szeptember 19-én Kossuth Lajos születésének 100 éves évfordulója alkalmából emlékünnepet, mely alkalommal B o d o r István méltatta Kossuth hervadhatlan érdemeit széles tudásra valló, gondos és szépen megirt beszédben, Ablonczy Pál VIII. o. t. pedig alkalmi költeményt szavalt. A város közönsége által ugyanekkor rendezett ünnepélyen a város megbízásából dr. V e r e s Samu kartársunk mondott a nála megszokott eloquentiával nagyhatásu beszédet, míg dr. szentesi T ó t h Kálmán tornatanár a közönség érdeklődését tüzes szavallatával kötötte le.

Október 6-án, az aradi vértanuk halálának évfordulóján a Tompa kör rendezett gyászünnepet, a melyen a dalkör énekszámái után F ü l e p Kálmán VIII. o. t., mint a Tompa önképzőkör ifjúsági elnöke tartalmas beszédet olvasott fel, B á s t h y Endre VIII. o. t. és J o ó Miklós VIII. o. t. szavaltak, dr. V e r e s Samu, a Tompakör tanár elnöke pedig az ifjúsághoz intézett lelkesítő és buzdító szavakat.

Október 31-én a reformátio évfordulóját ünnepelte gimna-

ziumunk. Ez alkalommal G l a u f Pál szivreható imája után K o m á r o m y Géza kartársunk a nap jelentőségének méltatásával kapcsolatban szép és tanulságos beszédben fejtegette a reformátio hatását a magyar irodalomra, (lásd egész terjedelmében az értesítő elején) T r o k á n Sándor és J o ó Miklós VIII. o. t. alkalmi költeményeket szavaltak, az ifjúsági dalkör M a t o l e s y Pál vezetésével szép egyházi dalt adott elő.

Szép, hazafias ünnepélylyel ülte meg tanuló ifjúságunk az ifjúsági dalkör és ifjúsági zenekör közreműködésével márczius 15-ét, melynek fénypontját P ó s a Béla VII. o. t. felolvasása, E r d é l y i Gyula VIII., H o r k a y Lajos VII. és T a r p a y N a g y Lajos VII. o. t. szavallatai mellett dr. V e r e s Samu tanárelnök költői képekben gazdag alkalmi beszéde képezte.

Kisebb ünnepély keretén belől beszámolt ez alkalommal a dr. W a l l e n t i n y i Dezső tanárelnök vezetése mellett ez idén alakult „Pósa“ önképzőkör, melynek tagjai az V-VI. osztály önként belépett tanulói voltak, tanubizonyosságát szolgáltatván annak, hogy a lelkes vezetés kis körben is szép eredményeket érhet el.

Kedves és fényesen sikerült ünnepélye volt intézetünknek a kirándulási alap gyarapítására febr. hó 7-én rendezett ifjúsági hangverseny, melyen tanulóink szavallásbeli készütségüket, az énekekben való jártasságukat és zenei tudásukat a megjelent díszes közönség előtt teljes megalégedést érdemlő sikerrel mutatták be.

A hangversenynek az erkölcsi sikeren kívül kedvező anyagi sikere is volt, a 218 korona tiszta jövedelem szerény kirándulási alapunkat jelentékenyen növelte. Kedves kötelességet teljesítetek, a midőn a nagyjérdemű közönségnek szives megjelenéseért, a felülfizetőknek nemes áldozatkészségökért a tanári kar nevében e helyen is hálás köszönetemet nyilvánítom.

Az évenként megtartatni szokott tavaszi ünnepély (majális), melyre a meghívókat már ki is bocsátottuk, a járványra való tekintettel ez idén elmaradt.

A testi nevelés egyik legfontosabb követelményét a kirándulások a részben a mostoha időjárás, részben a városunkban minduntalan felmerült járványok miatt ez idén el kellett hanyagolnunk. Nem számítva azokat a kisebb kirándulásokat, melyeket rovar-, növény és ásványgyűjtés czéljából

több ízben rendezett Horváth Zoltán kartársunk, csak egy napra terjedt kirándulást tehattünk Ajnácskőre, az ottani várrom és csont-árok megtekintésére, melyen 8 tanár vezetése mellett 63 tanuló vett részt. (szept. 27-én.) A tavasszal tervebe vett erdélyi kirándulást a járvány meghiusította.

Dunay Ferenc kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató úr 1903. április hó 27. 28-ik napjain végezte hivatalos látogatását, mely alkalommal behatóan megvizsgálta az osztályokat, megfigyelve minden tanár működését, valamint az intézet szellemi és anyagi ügyeinek vezetését s az április 28-án megtartott együttes tanácskozás alkalmával szerzett tapasztalatai alapján a tanulók előhaladása, a tanárok működése és az intézet általános állapota felett meglegedését nyilvánította.

Az egész tanévben dicséretes szorgalommal működtek az ifjúsági körök. Így a „Tompa önképzőkör“ és „Ifjúsági zenekör“ dr. Veres Samu, a „Pósa önképzőkör“, az „Ifjúsági dalkör“ és „Ifjúsági gyámintézet“ dr. Wallentinyi Dezső, az „Olvasókör“ Kerekes Dezső, a „Tornakör“ dr. szentesi Tóth Kálmán, majd Pásztor Gyula tanárok vezetése és felügyelete alatt.

Külön ifjúsági, meglehetősen gazdagon felszerelt könyvtárak 4 csoportban állottak az I-II., III-IV., V-VI. és VII-VIII. osztályok rendelkezésére. A mellett az intézet olvasótermében napilapok, szépirodalmi és tudományos folyóiratok szolgáltak a serdültebb ifjak szabad óráinak hasznos és élvezetes eltöltésére.

A lefolyt tanévben is úgy egyesek, mint testületek részéről több ízben nyilatkozott meg az áldozatkészség tanintézetünk iránt. Minthogy az erről szóló részletes kimutatás más rovat alatt található, itt csak általánosságban mondok forró és hálaltelt köszönetet mindazoknak, kik áldozatkészségüket tanintézetünkkel vagy annak növendékeivel éreztették. A nemes tett önmagát dicséri és idegen dicséretre nem szorul. A tanintézet kegyeletes hálával fogja megőrizni időtlen időnkig a jótévő alapítók, a nemesszívű adakozók emlékezetét azzal az óhajással, hogy a közmívelődés ügyének hozott emez áldozatok mint egészséges mag teremjenek százszoros gyümölcsöt a haza javára!

Loysch Ödön.

III.

A főgimnázium kormányzata.

Főhatóság:

A tanintézet feletti egyházi főhatóságot a tiszáninnyi ev. ref. és a tiszai ágost. hitv. ev. egyházkerületek, illetőleg ezeknek püspökei évenként felváltva gyakorolják.

Igazgató-választmány:

A közvetlen igazgatás az igazgató választmány jogkörébe tartozik, melynek tagjai a „paritás“ elvének megfelelőleg a következők:

Elnök: Bornemisza László, Gömör-Kishontvármegye alispánja s a gömöri ev. ref. egyházmegye tanácsbirája.

Társelnök: Kubinyi Aladár, a rimaszombati m. kir. törvényszék elnöke s a kishonti ág. ev. egyházmegye felügyelője.

Tagok ev. ref. részről: Baksay István kir. tanácsos, a rimaszombati ev. ref. egyház főgondnoka; Czinke István rimaszombati ev. ref. lelkész, egyházkerületi aljegyző; dr. Kovács László Rimaszombat polgármestere; Molnár József ügyvéd; Samarjay János földbirtokos. — Ag. hitv. ev. részről; Badinyi Gyula városi főkapitány; Fábry János nyug. főgimn. tanár; Glauf Pál rimaszombati lelkész, kishonti főesperes; Liszkay János rimabrézói lelkész, alesperes; Zachar Gusztáv nyug. főgimn. tanár. — Hivatalból tagjai: Institórius Endre ügyész; (ág. hitv. ev.) dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos, pénztáros (ev. ref.), Loysch Ödön igazgató (ág. hitv. ev.), dr. Veres Samu jegyző (ev. ref.), s a tanári kar képviselői: Horváth Zoltán (ág. hitv. ev.) és Kerekes Dezső (ev. ref.) tanárok.

Mint az igazgató választmány kebeléből kiküldött építettő bizottság előadója szerepel az igazgató választmányi ülések építészeti kérdéseinél Bodor István főgimn. tanár.

IV.

Tanári kar:

(Nyugalmazott tanárok.)

Baksay István tanított 53 évig.

Fábry János tanított 47 évig.

Polnis János tanított 27 évig.

Zachar Gusztáv tanított 40 évig.

Működő tanárok:

1. Bodor István rendes tanár 32 év óta; tanította a latin nyelvet az I. osztályban, a történelmet a III. IV. és VIII. osztályban, a görögpótló irod. olv. a VIII. osztályban heti 17 órán. Osztálytanár az I. osztályban.

2. Kerekes Dezső okl. rendes tanár 19 év óta; tanította a mennyiségtant az V. VI. és VIII. osztályban, a természettant a VII. és VIII. osztályban heti 17 órán. A természettani szertár őre. Az ifjúsági olvasóköri vezetője és felügyelője. Osztályfőnök a VII. osztályban.

3. Dr. Veres Samu okl. rendes tanár 19 év óta; tanította a magyar nyelvet a VI. és VIII. osztályban, a görögpótló irod. olv. az V. VI. és VII. osztályban és a philosophiai propedeutikát a VIII. osztályban heti 18 órán. A főgimnáziumi Tompa önképzőkörnek és zenekörnek elnöke, az ifjúsági könyvtár IV-ik csoportjának és a tanári nagy könyvtárnak őre. Osztályfőnök a VIII. osztályban.

4. Lenner Gyula okl. rendes tanár helyben 9, összesen 38 év óta. Tanította a latin nyelvet a VII. osztályban, a görög nyelvet a VI. VII. és VIII. osztályban heti 19 órán.

5. Horváth Zoltán okl. rendes tanár helyben 6, összesen 14 év óta. Tanította a természetrajzot az I. II. IV. V. VI. osztályban, a földrajzot az I. és VII. osztályban heti 18 órán. A természetrajzi muzeum őre. A tápintézet gondnoka.

6. Böhm János okl. rendes tanár 6 év óta. Tanította a német nyelvet az V. VI. VII. VIII. osztályban, a latin nyelvet a VI. osztályban és a szépírást a II. osztályban, heti 18 órán. Osztályfőnök a VI. osztályban.

7. Dr. Wallentinyi Dezső okl. rendes tanár 7 év óta. Tanította a magyar nyelvet az I. és V. osztályban, a latin nyelvet az V. osztályban és a görög nyelvet az V. osztályban heti 19 órán. A Pósa önképzőkör, az ifjúsági gyámintézet és az ifjúsági dalkör tanárelnöke. Az ifjúsági könyvtár III-ik csoportjának őre. Osztályfőnök az V. osztályban.

8. Czinke István ev. ref. vallástanár 7 év óta. Tanította a vallástant az II. III. IV. (ev. ref.) V. VII. és VIII. (ev. ref.) osztályban heti 8 órán.

9. Glauf Pál ágost. hitv. ev. vallástanár, 7 év óta. Tanította a vallástant az I. III—IV. (ágost. hitv. ev.) VI. és VII—VIII. (ágost. hitv. ev.) osztályban heti 8 órán.

10. Komáromy Géza okl. rendes tanár 5 év óta. Tanította a magyar nyelvet a II. és IV. osztályban, a latin nyelvet a II. és VIII. osztályban heti 19 órán. Az ifjúsági könyvtár I. csoportjának őre. Osztályfőnök a II. osztályban.

11. Horváth Albert okl. rendes tanár 6 év óta. Tanította a magyar nyelvet a III és VII. osztályban a latin nyelvet a III. és IV. osztályban heti 19 órán. Az ifjúsági könyvtár II-ik csoportjának őre. Osztályfőnök a III. osztályban.

12. Loysch Ödön okl. rendes tanár, 6 év óta, igazgató. Tanította a német nyelvet a III. és IV. A történelmet V. VI-ik osztályban heti 13 órán.

13. Pásztory Gyula okl. rendes tanár, helyben 2, összesen 4 év óta. Tanította a mennyiségtant az I. II. III. IV. és VII. osztályban és a fizikai földrajzot a III. osztályban heti 19 órán. A tanári tanácskozások jegyzője, a tornakör tanár elnöke. Osztályfőnök a IV. osztályban.

14. Schwalm Miksa Nándor okl. rendes tanár 1 év óta. Tanította a mértant az I. II. III. IV. osztályban, a görögpótló rajzot az V. VI. VII. VIII. osztályban a földrajzot és szépírást az I. osztályban heti 22 órán. A rajzszerter őre.

15. Dr. Szentesi Tóth Kálmán okl. rendes tornatanár és vivómester tanította a tornát és tornajátékot mind a 8 osztályban heti 20 órán 1902. december közepéig. Miután a jelzett

időben eltávozott körünkől, az újonnan megválasztott tornatanár szigeti Benedek Gyula pedig csak 1903. szept. 1-én foglalja el hivatalos állását: az igazgató választmány megbízásából helyettesítették 1903. febr. 1 óta: Horváth Albert a III. és VII. osztályban, Komáromy Géza az I. és II. osztályban, Pásztory Gyula a IV. VI. és VIII. osztályban és dr. Wallentinyi Dezső az V. osztályban.

16. Dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos, mint az iskola orvosa, tanította az egészségtant a VII. osztályban heti 1 órán.

17. Matolcsy Pál el. isk. tanító vezette az öszhangzatos énekkart.

18. Szűcs György tanította az ev. ref. egyházi éneket.

19. Hujber József tanította az ág. hitv. ev. énekeket.

20. Dr. Bencsik Soma helybeli róm. kath. káplán a róm. kath. ifjak és

21. Singer S. Leó főrabbi, az izr. ifjak hitoktatója.

V.

Bevégzett tananyag az 1902—1903. tanévben.**I. Osztály.**

Osztálytanár: Bodor István.

Vallás tan. Bibliai vallás tan. Az ágost. hitv. ev. és ref. tanulók együttesen. Kézikönyv: Kovácsy Sándortól. Tanította: Glauf Pál heti 2 órán.

Magyar nyelv. a) Olvasmányok. Az értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás elsajátítása végett és kivált, hogy értelmes beszédhez, önálló gondolkodáshoz szokjanak, olvasták részint együttesen az iskolában, részint otthon a kellő nyelvi és tartalmi megbeszéléssel kapcsolatban: A róka, a medve és a szegény ember, Péter és Pál, A deákot erővel királylyá teszik, János királyfi és Szélike, János vitéz, A béka és az ökör, A rászedett farkas, A telhetetlen, Az egerek gyűlése, A kis malacz és a farkasok, A róka és a favágó, A fűrj és a fiai, A hólyag, a szalmaszál és a tüzes üszök, A kívánságok, Többet, észszel mint erővel, A gonoszságot a fa is elárulja czimű népmeséket és tanító meséket; A Tisza eredete, Krisztus és a szegény juhász cz. népmondákat; Héraklés, Philemon és Baucis, Phrixos és Helle cz. hitregéket és a trójai háboru hősmondáját; továbbá: Hunor és Magyar, A hunok Pannoniában, Keveháza, Etele és Buda uralkodása, A catalaunumi ütközet, Lakoma Etelenél, Etele halála és a hun birodalom felbomlása, A magyarok az őshazában, Az ősmagyarok hadszervezete, A honfoglalás, A magyarok kalandozásai, Géza fejedelem, Szent v. I. István király (élete, háborui, halála,) Szent Gellért, A korona és kard, A cserhalmi ütközet, Szent v. I. László király czimű hun és magyar történeti mondákat és a tatárjárásról szóló tört. elbeszélést Pauler Gy. után részletesen; Az alföld, A Hortobágy, Mikor a Tisza megárad, A komp és a Furesa faluk cz. leírásokat

és elbeszéléseket. Ez olvasmányok alapján megismerkedtek a népmese, a tanító mese, a népmonda, a történeti monda és a történeti elbeszélés jellemző sajátágaival, a magyar nép gondolkodásával, legfőbb jellemvonásával, történeti, mesés múltjával, a magyar földdel és népével. A magyar nyelv sajátos szólásmódjaival, közmondásaival és szójátékaival. Ilyet egy csomót meg is tanultak. — Megtanulták ezenkívül a következő verseket: A párjavesztett gerlicze (népkölt), János vitéz óriásországban (Petőfi), A gonosz mostoha (Gyulai Pál), Krisztus és a madarak (Gyulai), Kőműves Kelemenné (Krizsa: Vadrózsák), A szegény és gazdag (Tompá), Szent László királyról (Tompá), A haza (Pósa L.), Honfi-dal (Petőfi), Szülőföldem szép határa (Kisfaludy K.), Mi fehérlik . . . (népkölt.) és az alföld (Petőfitől). A költemények megtanulását bő tárgyi, kellő nyelvi magyarázat s a tartalomnak és a költők életrajzának vázlatos ismertetése előzte meg.

b.) **Nyelvtan.** A külön nyelvtani órákon gyakorolták az olvasmányok alapján a helyesírás, a szótagolás, a kiejtés szabályait és a nyelvtani elemzést. (Az egyszerű mondat és részei, a fő- és mellékmondat. Mondattani alapon hangtan és alaktan.)

c.) **Dolgozatok.** A szerzett nyelvtani ismeretek gyakorlása és főleg a helyesírás elsajátítása végett havonként két (2) iskolai dolgot írtak. Ezenkívül a legtöbben az órákon nyert utasítások, példák alapján olvasmányaikról, élményeikről házi naplót vezettek, bennök sokan közmondásokat, magyaros szólásmódokat gyűjtögettek. Naplóikat időszakokként bemutatták, de a naplórás nem volt kötelező.

Badies F. Olvasókönyve (I. r.) és Szinnyi J. Nyelvtana (I. r.) alapján tanította heti 5 órában Wallentinyi Dezső dr.

Latin nyelv. A hangok és nyelvek eredete. A latin nyelv fontossága. Olvasmányok: A római népről, Róma, Romulus és Remus születése, neveltetése, Róma alapítása, Ulixes kalandjai, néhány mese Phaedrústól. Ezeknek értelmezése és fordítása alapján megismerkedtek a latin nyelv elemi sajátágaival, hangsúlyozásával és helyesírási szabályaival. Megtanulták az öt névragozást, a melléknevek fokozását, névmásokat, számneveket, határozókat s a rendes igeragozást. A magyar és latin nyelv közt levő eltérések megismertetése és begyakorlására fordítottak egyes mondatokat magyarról latinra óránként, házi és iskolai

dolgozatokat a megfelelő számban. Kézikönyv: Roseth Arnold latin alaktana és olvasó könyve. Tanította Bodor István heti 6 órában.

Földrajz. A földrajzi alapfogalmak ismertetése és a környéken való alkalmazása után Magyarország tárgyalása a következő rendben: a nagy alföld, a kis alföld, a dunántúli dombos vidék, az északnyugati felföld, az északkeleti felföld, a délkeleti felföld, a Dráva-Száva köze és a magyarhorvát tengerpart; Fiume városa és területe. Térkép vázlatok rajzolása. Kézikönyv: Lasz Samu Magyarország földrajza. Tanította Schwalm Nándor heti 3 órában.

Természetrajz. Ősszel a következő gyümölcsök leírása: szilva, őszi barack, som, kökény, dió, mandola, mogyoró, gesztenye, alma, körte, birsalma, naspolya, berkenye, galagonya, szőlő, füge, datolya. A házi állatok közül: kutya, macska, ló, szarvasmarha, juh, kecske. — Télen a fenyők s az ember lakása közelében, erdőn és mezőn élő emlős állatok leírása. — Tavasszal a következő növények szemléltető leírása: hóvirág, kököresim, hérics, gólyahir, ibolya, árvácska, kankalin, tüdőfű, boglárka, árvacsalán, gyöngyvirág, Salamon pecsétje, nőszirm, tulipán. Ezek alapján a növény szerveinek leírása. Több alkalommal növénygyűjtés a szabadban s a gyűjtöttök meghatározása. Kézikönyv Sztéryni: Természetrajz I. Heti 2 óra. Tanította: Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. A tízes számrendszer. A négy alapművelet egész számokkal. Törzs- és összetett szám. Törzstényezőkre való bontás. A legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörös. A törtek elmélete. Számolási műveletek közönséges és tizedes törtekkel. A közönséges törteknek tizedes törtekké való átalakítása. Írásbeli feladatok óráról-órára. Tankönyv: Dr. Suták József, számtan. Heti 4 órában tanította: Pásztor Gyula.

Rajzó geometria: Geometriai elemek. A pont és vonal keletkezése. A vonalak felosztása. Egyenes vonalak. A körvonal. A szög keletkezése. A szögek nemei. Szögpárok. A háromszögek. A négyszögek. A sokszögek. A kör. Kerületmérés. Területmérés. Az összeillőség, hasonlóság, szimmetria. A rajzgyakorlatokon, a geometriai elemek alapján síkdiszitmények rajzolása. Kézikönyv: dr. Gerevich Emil Rajzó geometria I. rész. Planimetria. Heti 3 óra. Tanította: Schwalm Nándor.

Szépírás. Magyar írás kis és nagy betűkkel. Heti 1 óra. Tanította: Schwalm Nándor.

Torna, a) Rendgyakorlatok, Sorakozás, igazodás, fedezés, arc- és oldal sorok képezése, $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ fordulatok, párokba fejlődések, fél és egész távolság vételek, zárkózás. Hármassorok képezése oldal-sorból fejlődéssel; rendek és kettős rendek helyben és menetközben. Kör alakítás. b) Szabadgyakorlatok: Lépőterpesz és támadó állások előre és oldalt: törzshajlítások, guggolás, térd és sarok emelés, láblökések. Futás. Országúti menetgyakorlat. c) Társas játékok: Csipőre ülés ugrással, hátsó karfűzéssel törzshajlítások és guggolás: taliga. d) Szergyakorlatok Magas és távol ugrás helyből és szaladással, figyelve a helyes el- és leugrássra, valamint arra, hogy a lábak az elugrásnál változva használtassanak. Ugrás közben kar- és lábgyakorlatok Mászó póznán és kötélén; függések nyújtott és hajlított karral, lábgyakorlatok, mászás. Bevezető gyakorlatok a létrán, gyűrűhintán, alacsony nyújtón és korlátán, lebegő fán, zsámolyon. e) Játék: Hivogató. (Játszunk nemzetekre). Farkas és bárány. Körfutás; Duplex. Heti 2 óra. Játékóra 1. Tanította: Szentesi Tóth Kálmán, majd Komáromy Géza.

II. Osztály.

Osztálytanár: Komáromy Géza.

Vallástan: (Ev. ref. és ág. hitv. ev. együtt.) Bibliai vallástan. Jézus tanításai, a hegyi beszéd, példázatok, Jézus élete. Ünnepi és vasárnapi dicséretetek. Kézikönyv: Kovácsy Sándor. Bibliai vallástan. Tanította: Czinke István heti 2 órán.

Magyar nyelv. Megismerkedtek a magyar mese és mondavilág, valamint a népköltészet termékeivel, tanító mesékkel példázatokkal, magyar közmondásokkal és szólásmódokkal alaki és tárgyi magyarázat kíséretében. Ezzel kapcsolatban megismerték ezen műfajok jellemző sajátosságait. Olvastak korrajzokat a magyar történelemből Nagy Lajosról, Hunyadiáról, Mátyásról a görögök történelméből Lykurgos és Solonról s ezek intézkedéseiről s a görögök szabadságharczáról. Mindezeket, kérdések és feleletek alakjában elbeszélték. Végül olvasták a magyar föld legszebb részeinek leírását s képeit, melyekből megismerték a magyar nép nemzeti jellemvonásait, gondolat- és érzelemvilágát. Tanultak költeményeket, könyv nélkül Aranytól, Petőfőtől, Tom-

pától stb. A magyar nyelvtanból külön nyelvtani olvasmányok alapján részletesen foglalkoztak az összes határozókkal. Tárgyalták az összetett mondatokat, fajait s azoknak képletes jelölését, a magyar szórendet és szóképzést. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Badics Magyar olvasókönyv II. r. Szinyeyi J. Magyar nyelvtana II. r. Tanította heti 5 órán Komáromy Géza.

Latin nyelv. Latin szöveg alapján megismerték Róma fenmaradt műemlékeit, a római királyok történetét, Troja ostromából kapcsolatosan Simon cselszövését. Átismételték az I. o. nyelvtani anyagát s a teljes conjugatió, álszenvedő, félig álszenvedő, töváltoztató, hiányos és személytelen igék megtanulásával befejezték az alaktant. Ezenkívül megismerkedtek a szóképzés elemeivel s az előfordult nevezetesebb mondattani szerkezetekkel. A nyelvtan gyakorlására magyarból latinra fordítottak a latin olvasókönyvből: Róma városáról, Róma 7 királyáról, Beszélgetéseket, Trója elfoglalását. Kéthetenként egy-egy írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Roseth A latin olvasókönyve II. r. és nyelvtana. Tanította heti 6 órán Komáromy Géza.

Földrajz. Európa, Azsia és Afrika részletes leíró földrajza s az egyes országok és gyarmatok tárgyalása. Térképátlatok rajzolása az iskolában és otthon. Kézikönyv: Lasz Samu. Földrajz II. rész. Heti 3 óra. Tanította: Horváth Zoltán.

Természetrész. Összel virító növények leírása és néhány ször gyűjtés a szabadban. — Télen és tavasszal, az emlősök közül a majmok, tengeri és erszényes emlősök, továbbá a ház körül élő mezei, erdei és vízi madarak leírása. Csuszómászó és kételvetű állatok, halak. Puhatestűek. A rovarok közül néhány bogár, lepke, hártvas, egyenes, reczés és kétszárnyu leírása. Többször rovargyűjtés és meghatározás a szabadban. Kézikönyv: Szterényi: Természetrész II. Heti 2 óra Tanította: Horváth Zoltán.

Menyiségtan. A közönséges és tizedes törtek közti összefüggés, szakaszos tizedes törtek átalakítása közönséges törtekké. Számolási rövidítések, számműveletek korlátolt pontossággal. A régi hosszúság, terület, súly és űrmértékek s azok átszámítása. Az arányosság fogalma. Egyszerű hármasszabály, következtetések és olasz számítás. Viszonyok, arányok s azok alkalmazása. — Írásbeli feladatok óráról-órára. Tankönyv: dr. Suták József. Számtan. Tanította heti 4 órán. Pásztor Gyula.

Rajzoló geometria. Pont és vonal a térben. A sík helyzete a térben. Egyenes és sík a térben. A síkok kölcsönös helyzete a térben. A kocka, hasábok, henger, gulák, kúp és gömb szemléltetése és rajzolása, hálózatuk készítése. A felszín és köbtartalom fogalma és kiszámítása. A rajzgyakorlatokon síkdiszitmények rajzolása és festése. Kézikönyv: dr. Gerevich Emil. Rajzoló geometria II. r. Stereometria. Heti 3 óra. Tanította Schwalm Nándor.

Szépírás. Német kis és nagy betűk írása. Heti 1 óra. Tanította Böhm János.

Torna. Mint az I-ső osztályban, figyelve a szép testtartásra. Heti 2 óra, játék óra 1. Tanította: dr. Szentesi Tóth Kálmán. 1903. febr. 1-től Komáromy Géza.

III. Osztály.

Osztálytanár: Horváth Albert.

Vallás tan. Ágost. hitv. evang. keresztyén egyháztörténet heti 2 órán. Kézikönyv: Bereczky Sándortól. Tanította Glauf Pál. — Ev. ref. keresztyén erkölcstan. Kézikönyv: Kovácsy Sándortól. Tanította Czinke István heti 2 órán.

Magyar nyelv. Olvasmány: történeti mondák és elbeszélések: A mohácsi vész (Jókai), Dobozy Mihály és hitvese (Kisfaludy S.), Török Bálint (Arany), Drégely (Mikszáth), Esztergom megvétele (kurucz ballada), A huszti beteglátogatók (Jókai), Mikes (Lévai); — élet és jellemképek: Egy nevezetes gazda (Jókai), A peleskei nótárius (Gvadányi), Sulyosdi Simon (Kisfaludy K.) Kötél áztatva jó (Jókai); — a magyarországi török világból: a törökök betelepődése, a török hadsereg, a török városainkban (Salamon F.-tól), Eger ostroma (Horváth M.), Szigetvár ostroma (Szalai) Zrínyi ifjúsága (Tollins), Buda visszafoglalása (Acsády). — A görög nép fénykorából Perikles kora Plutarchos után. A római történelemből Fabius Maximus s a II. pún háború. — A magyar föld és népe A földirati viszonyok befolyása hazánk történetére; az alföld képe; a Kri-ván, a Székelyföld szépségei, a székely nép, a magyar tengerpart. — Ezen olvasmányok alapján megismertek e műfajok közötti különbséggel s azok rövid jellemzésével. — Megtanulták a következő verseket: Mikes, A magyarokhoz, Fohászkodás, Hymnus, Szózat, Bucsú, A királyra, A hazáról. Megtanulták az írók és költők fontosabb életrajzi adatait is. — Rendszeres ma-

gyar nyelvtan, A jellemzőbb nyelvjárások. Hangtan, szótan, jelentés tan, mondattan, helyesírás, mondatszerkesztés. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Badiés Ferencz. Magyar olvasókönyv III. rész. (2-ik kiadás). Szinnyei rendszeres magyar nyelvtan. Tanította heti 4 órán: Horváth Albert.

Német nyelv. Olvasás és írás. Hangsúly, tőszótag, képzők, ragok, a szavak elválasztása, helyesírás. A főnév, melléknév és névmások ragozása. A melléknév fokozása; rendhagyó fokozás. A haben, sein és werden segédigék ragozása. Az igék folyó jelen, folyó múlt és végzett jelen ideje cselekvő és szenvedő alakban. A gyakrabban előforduló praepositiók. Egyenes és fordított szórend; a mellékmondatok szórendje. 87 gyakorlat fordítása magyarról németre. Das Schulzimmer, der Hund, Erfahrung macht klug, das Orakel, Mein Vaterland, seltsamer Spazierritt, der Regen, der betrogene Teufel, das Rothkehlchen, die Riesen und die Zwerge, die drei guten Sprüchlein, czimű olvasmányok fordítása és elemzése. Kéthetenként zárt iskolai dolgozat; kisebb házi dolgozatok. Kézikönyv: Dr. Szemák István német nyelv, olvasó és gyakorló könyv I. r. Heti 4 órán tanította Loysch Ödön.

Latin nyelv. Olvasmány Cornelius Nepos életrajzaiból. Miltiades (1—7. fej.), Themistokles (1—13. fej.), Aristides (1—3. fej.), Pausanias (1—5. fej.), Cimon (1—4. fej.) Cornelius Nepos életrajza, művei; az életrajzok jellemzése. Phaedrus meséiből: Lupus et agnus; Ranae regem petierunt; Canis per fluvium carnem ferens; Vacca, capella, ovis et leo; Vulpes et aquila; Devitiis hominum; Cervus ad fontem; Rana rupta et bos; Vulpes et ciconia; Lupus ad canem. Az aesopusi mese története, fejlődése; Phaedrus élete meséi, jellemzéseik. Egy pár mesét szóról-szóra is megtanultak. Ez olvasmányok, versek fordítása közben kiegészítették, átismételték latin nyelvtani ismereteiket és megismertek az egyszerű latin mondattal és a mondatrészekkel, ezek kifejezésével. Phrasisok. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Roseth. Olvasókönyv Cornelius Neposból. Latin nyelvtan II. r. Mondattan: Roseth: Szemelvény Phaedrus meséiből. Tanította heti 6 órán: Horváth Albert.

Történelem. Magyarország története a mohácsi vészig.

Kézikönyv: dr Szádeczky Lajos tankönyve. Tanította Bodor István heti 3 órán.

Földrajz és fizikai földrajz Amerika és Ausztrália leíró földrajza. — Az erőműtan, hangtan, fénytán, hőtán, delejesség és villamosság alapvonalai. A föld mint világtest. — A földgömb szárazsága, vize, és légköre. A föld belseje. — Tankönyvek: Lasz Samu. Földrajz; Horváth Zoltán. Fizika és fizikai földrajz; Kogutovicz. Atlasz III. r. Heti 2 órán tanította: Pásztor Gyula.

Mennyiség tan. Összetett hármasszabály. Egyszerű és összetett kamatszámítás. Egyszerű és összetett arányos osztás. Középszázalék számítás. Határidő számítás. Lánccszabály. — Keverési, vegyítési számítások. — Arany és ezüst árukra vonatkozó számítások. Külföldi pénzegységek. Írásbeli feladatok óráról-órára. Tankönyv: dr. Suták József: Számítan. Tanította heti 3 órán: Pásztor Gyula.

Rajzoló geometria. Pont és vonal szerkesztése. Adott távolságok szerkesztése. A kör és a rávonatkozó alapszerkesztések. Szögek mérése és másolása. A háromszögek összeillőségének esetei. Háromszögek, négyszögek és sokszögek szerkesztése adott alkotó részekből. A háromszögek hasonlósága. Hasonló háromszögek szerkesztése. Sokszögek hasonlósága és hasonló sokszögek szerkesztése. Rajzgyakorlatokon: Sikdiszitmények rajzolása és azok festése. Kézikönyv: Dr. Gerevich Emil: Rajzoló Geometria III. r. Konstruktív planimetria. Heti 2 óra. Tanította: Schwalm Nándor.

Torna. Rendgyakorlatok. Fejlődések hármas és négyes sorokba. Hármas sorok átalakítása a kettesre. Ellenvonulás. Rendek- és kettős-rendek alakítása menet közben. — Szabad gyakorlatok súlyzóval és fabotokkal. Országúti menetgyakorlatok. Futás. — Szerek; mint az I. és II. osztályban, de hozzá jó a bak és ló. Játék: Üsd a harmadikat. Tolvaj üző. Fűles labda. Duplex. Körfutás. Heti óra 2, játék óra 1, Tanította: dr. szentesi Tóth Kálmán, majd Horváth Albert.

IV. Osztály.

Osztálytanár: Pásztor Gyula.

Vallás tan. Agost. hitv. ev. és ev. ref. együtt, heti 2 órán, mint a III-ik osztályban.

Magyar nyelv. Olvasmány: Arany Toldija s a tankönyvben közölt prózai olvasmányok: Pesti Gábor, Heltai Gáspár, Haller János, Rozsnyai Dávid, Mikes Kelemen, Fáy András, Greguss Agost meséi, példái, levelei; leírások, elbeszélések, Baksaytól, Beöthy Zsolttól, Herman Ottótól, Jókaitól. Költemények, könnyebb erkölcs- és jellemrajzok. Mindezeket vizsgálatták a stílus szempontjából; aztán megtanulták a stílus neveit, tulajdonságait: (világosság, hangulatosság, stb.) s a költemények alapján a verstant. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Lehr—Arany Toldija: Négyesy László: Stiliztikája. Tanította heti 4 órán Komáromy Géza.

Német nyelv: A harmadik osztály tananyagának folytonos átisméltése. A gyenge, erős és vegyes névszóragozás; a melléknevek rendes és rendhagyó fokozása. A gyenge, erős és vegyes igeragozás cselekvő és szenvedő alakban. Visszaható igék; az elválasztható és elválaszthatatlan igekötők. A módbeli segédigék. A személyes, birtokos, mutató, visszamutató, határozatlan névmások. A számnevek. A genitivussal, dativussal, accusativussal járó előjárók. A szórend. A mondatan alapelemei. Fordítás magyarról németre és viszont 90 gyakorlatban. Der Pilger, Tod des Servius Tullius, der gehörnte Siegfried, die Nibelungen, Kriemhilde, die Fliegen und die Spinnen, Brunhilde, der Streit der Königinnen, Siegfrieds Ermordung, der Wolf und der Mensch, der sterbende Löwe című olvasmányok fordítása és elemzése. Kéthetenként zárt iskolai dolgozat, kisebb házi fordítások. Kézikönyv: dr. Szemik István: Német nyelvtan, olvasó és gyakorlókönyv II. rész Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Latin nyelv. Bevezetésül az eddig tanult írók élete és olvasott műveik. Phaedrus meséiből, lefordítottuk folytatólagosan a következőket: a II. könyv 1., 4., 5.; a III. könyv 3., 5., 9.; a IV. könyv 1., 2., 5., 8., 12.; az V. könyv 1., 2. meséit. Ezek fordításával kapcsolatban átisméltettük a latin mondatrészekről tanultakat. Azután megismerkedtünk C. Julius Caesar korával és életével; a De bello Gallico cz. művéből lefordítottuk a Helvetiusok ellen viselt háborúról szóló részt, (1—29. fej.) egészen, Galba küzdelme az alpesi népekkel, (1—6 fej.) Ezzel kapcsolatban a római hadügy rövid fejlődését és Caesar idejében való állapotát tárgyaltuk behatóan. Befejezésül Caesar

stilusa. — Fordítottunk még Ovidius Metamorphosiséból is Daedalus és Icarus, Philemon és Baucis. Ovidius élete és kora stilusa. Nyelvtanból az összetett s kivált a mellékmondatok jelentőségük, szerepök szerint s összefoglalásul kötőszók szerint Szólások, valamint synonymák folytatólagos gyűjtése. Kézirat: Roseth: Szemelvény Phaedrus meséiből; Hittrich Szemelvény Caesar Commentarii de bello Gallico cz. művéből. Szótár: Burián Latin-magyar szótára. Tanította heti 6 órában Horváth Albert.

Történelem. Magyarország története a mohácsi vésztől napjainkig. Magyarország politikai földrajza. Kézirat: dr. Szádeczky Lajos tankönyve. Tanította: Bodor István heti 3 órában.

Természetrész. Őszi növények leírása s a leirtak alapján a növények általános részeinek ismertetése. A növény vegytani összetétele a vegytan elemeinek kísérleti ismertetésével. Belső szerkezet, sejtek, szövetek mikroszkopi vizsgálata, beszöve a megfelelő helyeken. A virágtalanok, nyitott magvak, egy és kétszikűek ismertetése s a rendszer elemei. A látottak leírása és rajzolása otthon. Több alkalommal növénygyűjtés volt a szabadban s a gyűjtötteket meghatároztuk. Kézirat: Szerényi. Növénytan Heti 3 óra. Tanította. Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. Alapfogalmak. Összeadás, kivonás-szorzás egész számokkal, Két és háromtaguak négyzete és köbe. Osztás egész számokkal. A geometriai haladvány. Az oszthatóság ismertető jelei. A legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörös meghatározása. Törtszámok, műveletek törtekkel. Első fokú egyenletek egy ismeretlennel. — Írásbeli feladatok óráról-órára. Tankönyv: Wagner A. Algebra. Tanította heti 3 órában, Pásztor Gyula.

Rajzoló geometria. A kör főbb tulajdonságai. A kör osztása. Két kör kölcsönös helyzete, érintői. Érintkező körök. Az ellipsis, hyperbola, parabola keletkezése, tulajdonságai, szerkesztése. Rajzgyakorlatok. Kézirat: dr. Gerevich Emil. Rajzoló Geometria III. r. Konstruktív planimetria heti 2 óra. Tanította Schwalm Nándor.

Torna. Mint a III. osztályban, szer- és szabad gyakorlatok azonban összetettek. Heti 2 óra, játékkora 1. Tanította: dr. szentesi Tóth Kálmán, majd Pásztor Gyula.

V. Osztály.

Osztálytanár: Dr. Wallentiny Dezső.

Vallás tan. (Ev. ref. és ágost. hitv. ev. együtt.) Keresztyén egyháztörténet a reformatióig, Kézirat: Kovácsy Sándortól. Tanította: Czinke István heti 2 órában.

Magyar a.) Olvasmányok I. A nándorfehérvári győzelem. (Heltai Gáspár krónikájából.) Hunyadi János (Salamon Ferencztől), Prini Majláth és Terek B. fogságokról és még több szemelvénnyel (Tinódi Sebestyén-ből), Id. Wesselényi Miklós báró (Kemény Zsigmondtól). II. Beszélgetés az istenségről (Xenophon után), A szülők iránti szeretetről, (Xenophon után), A harag (Aristoteles után), Daliás idők (Salamon F.-től), Az állatok színéről (Entz Gézáttól). III. Az ifjabb Plinius 2 levele Tacitushoz (1. A Vezuv kitörése és az id. Plinius halála; — 2. Saját élményei a kitörés idején), Thurzó György 2 levele nejéhez, Czobor Erzsébethez, (1. Fülel alól, 2. Mikor az ország főkapitányává választották). Zrinyi M. a költő 2 levele gr. Csáky Istvánhoz (1. Az 1664. nagy török hadjárat előestéjén. 2. Saját téli hadjáratáról). Mikes Kelemen törökországi leveleiből (1. A drinápolyi táborból, 2. A magyar nevelés hiányáról, 3. Az élet zarándokság, 4. II. Rákóczy F. halála stb.) Kazinczy Ferencz levele anyjához a fogságból, Kis János levele Kazinczy-nak, Kazinczy levele Kisnek, Deák Ferencz levele egy zalamegyei nőrokonához, Petőfi első és második levele Aranyhoz, Arany J. válasza. IV. Kölcsey Ferencz Emlékbeszéde Kazinczy F. felett, Eötvös József br. Emlékbeszéde Körösi Csoma S. felett; Kossuth Lajos beszéde a nemzeti védelemről 1848. jul. 11-én, Deák Ferencz első felirati beszéde 1861-ben, Gyulai Pál emlékbeszéde Arany J. felett, Beöthy Zsolt Ezredévi ünnepi beszéde a mintagimnáziumnak 1896. millenáris ünnepén. V. Kölcsey Ferencz Parainesis Kölcsey Kálmánhoz, Széchenyi István gróf Hiteléből a bevezetés és a végző.

b.) **Rhetorika.** Ez olvasmányoknak egyrészt közöskolai, másrészt házi feldolgozása alapján megismerkedtek a tanulók az I. Általános szerkesztéstan elméletével (1. Az előadás nemei és formái, 2. A belső rend v. szerkezet (dispositio és compositio), 3. A feltalálás (inventio) és forrásai. Bevezetésül röviden átismételték a IV. osztályban a stílusról tanult „Tudnivalókat“. II. Ugyancsak az olvasmányok alapján lépésről-

lépésre összefoglalták és megtanulták a prózai műfajok elméletét és szabályait is: 1. Az elbeszélés (tárgya, stílusa, formái, inventiója és dispositiója), A történetírás (formái, fejlődése, különösen a magyar történetírás: a krónikások, napló, emlékirat, önéletrajz, egyetemes és nemzeti tudományos történetírók valamennyi műveiből bő szemelvényekkel!) 2. A leírás (tárgya, stílusa, formái, inventiója és dispositiója) 3. Az értekezés (u. a.). 4. A beszéd (fogalma, fajai, tartalma, szerkezete, előadásmódja és stílusa. A legkiválóbb magyar szónokok). 5. A irányművek (ezikk, röpirat, iránymunkák). Bevezetésű tájékoztatást és fogalmat nyertek az irodalomról, annak feladatáról és általános felosztásáról.

e.) Ugy iskolai mint havonkénti házi olvasmányaik feldolgozásáról rendes naplót vezettek, melyet időnként be kellett mutatniok. Tartalmáról szóbelileg is be kellett számolniok. A napló-írás mindenkire kötelező volt. Bennök sokan gyakorlásul önálló prózai műveket is alkottak. Rendszeresen csoportosították tartalmuk szerint eddigi (I-től V-ig) prózai olvasmányainak jegyzékét a czim és a szerzők megjelölésével.

d.) Iskolai előkészítés és közös megbeszélés alapján tanultak gyakorlati alkalmazásaként havonként egy-egy írásbeli — 3 iskolai és 6 házi — összesen 9 dolgozatot írtak. (Lásd mellékleten névszerint).

Négyesy László dr. Rhetorikája alapján tanította: Wallentinyi Dezső dr., heti 3 órán át.

Német nyelv. Az alak és mondattant rendszeresen átismételték és beszédgyakorlatok és házi írásbeli példák kapcsán megszilárdították nyelvtani ismereteiket. Írtak iskolai írásbeli dolgozatot. Olvasmányul szolgált: Michael Kohlhaas, melyből VI. fejezetet (42 lap) olvastak. Kézikönyv: Heinrich Kleis Michael Kohlhaas történeti elbeszélés. Magyarázta dr. Vajda Gyula, Szemák István: Német mondattan. Heti 3 órán tanította: Böhm János.

Latin nyelv. a.) Olvasmány: Kellő nyelvi és tárgy megbeszélés alapján lefordították Ciceronak Pro Archia poéta című törvényszéki védőbeszédjét egészen, a De imperio Gnaei Pompei című politikai beszédjéből pedig az exordiumot (1—6. fejezet) a tractatiójából a 27.—30. pontot és a peroratiót egészen (69.—71. §.) — Lefordítás után behatóan tárgyalták a beszéd

tartalmát, melyet egyszersmind latinul is összefoglaltak és megtanultak; majd a szerkezetét és a stílusát is ezzel kapcsolatban a római rhetorika főszabályait is megalkották. Bevezetésül természetesen Cicero életével, korával és működésével és a római régiségstanból a beszédekkel kapcsolatosan a római alkotmány és jog fejlődésével is behatóan foglalkoztak. Fordítottak még Ovidiusból is szemelvényeket; így: A világ négy korszaka (Matem. I. 89.—160.) A költő önéletrajza (Trist. IV. 10.), Gabii elfoglalása (Fast. II. 695. sk. v.) Ujév napja (Fast. I. 71—88. v.) — Ovidius élete, kora és munkái. A distichon. E költeményeket mind könyv nélkül is megtanulták.

b.) Írásbeli dolgozatot havonként kétszer írtak jó részt a prózai olvasmányokból önállóan és szabadon alkotott, összefüggő gyakorlatokat és minden időszakban szintén iskolai gyakorlatul volt egy fordítás latinból magyarra is. A nyelvtani ismeretek ébrentartására, sőt fejlesztésére nagy gondot fordítottunk, így az egyszerű mondat tanát egészen átismételtük; szorgalmasan gyűjtöttük a latin kifejezéseket, szólásmódokat, közmondásokat is. Kézikönyv: Dr. Kapossy Lucián: M. Tullii Ciceronis pro Archia poetae oratio ad iudices; és M. Tulli Ciceronis De imperio Gnaei Pompei oratio ad Quirites, magyarázta: Keleti után Schambach Gyula; Szemelvények Ovidius műveiből, magyarázta: Csengeri János dr., Wagner — Horváth: Római régiségek. — Tanította heti 6 órán át: Wallentinyi Dezső dr.

Görög nyelv. Bevezetésül a nyelvek s különösen a görög nyelv tanulásának haszna és fontossága. A klasszikus műveltség befolyása a modern népek szellemi és erkölcsi világára. Azután a görög írás-olvasás. Maywald „Görög gyakorló és olvasókönyv“-ének megfelelő, válogatott olvasmányai alapján a görög nyelv hangtana és alaktana a mi-be végződő igékig. Minden összefoglalás után a megfelelő gyakorlatok magyarból görögre. Az olvasmányokkal kapcsolatban a görög hitregék: az istenek és a hősök. Dolgozat: kéthetenként fordítás magyarból görögre s az év végén 1—2 mondat görögből magyarra is. Kézikönyv: Maywald: Olvasókönyve (I. r.) és Nyelvtana; segédkönyv: Geréb J. Olympusa. Tanította heti 5 órán át: Wallentinyi Dezső dr.

Görög pótló irodalmi olvasmányok. I. Magyar rész. Régi magyar történetírók műveiből: Mindszenti Gábor

naplója, — Zrinyi: a török áfium ellen való orvosság. Apolló Péter: Metamorphosisa. Szalárdi J. Siralmas krónikája. II. Görög rész: Homér Odisseája VI—XXIV. ének Homér élete és művei. Görög hitéleti és magán régiségek. A görög művészet története építkezés, szobrászat, festészet. Kézikönyv: Jancsó B. Magyar irodalom olvasmányok. Szerelmehegyi T. görög hitéleti és magán régiségek. Dr. Csengeri János Homér Odisseája. Heti 3 órán tanította: Dr. Veres Samu.

Történelem. Az ókor története a római császárság bukásáig. Kézikönyv Mika Világtörténet I. rész. Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Természetráajz. (Uj tanterv.) Az állati test alakja. A csontváz részei és szerkezete. Bőr és bőrképződmények. A belső szervek. A gerinczesek leírása és osztályozása. Puhatestűek leírása. A megfelelő helyeken mikroszkopi szemléltetés. A látottak leírása és rajzolása otthon. Nehány kiránduláson rovarokat gyűjtöttünk s azokat meghatároztuk. Kézikönyv: Sztéryny Állattan. Heti 3 óra. Tanította: Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. Absolut és relativ egész és tört számokkal való műveletek értelmezése és végrehajtása. Propozíciók tana. Határozott elsőfokú egyenletek egy és több ismeretlennel. Hatványozás, binomok magasabb pozitív egész számú hatványai, Pascal-féle háromszög. Gyökvonás, négyzetgyök és másodfokú egyenlet, köbgyök, számműveletek gyökmennyiségekkel. — Geometria: Egyenesek kölcsönös helyzete a síkban. A síkidomok szögeinek és oldalainak összefüggése. Az idomok congruentiája. Sugárrendszer és a síkidomok hasonlósága. Területmérés. Az idomok átalakítása. Írásbeli feladatok óráról-óra. Tankönyv: Wagner Alajos Algebra és Geometria. Heti 3 órán tanította Kerekes Dezső.

Szabadkézi rajz. Stilizált levelek és virágok rajzolása a „Várdai“-féle fal minták után. Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rendgyakorlatok. Az előző osztályokban tanultak ismétlése; sor-bontások. Szabad gyakorlatok. Egyszerű és összetett 4 ütemes gyakorlatok súlyzókkal és fabotokkal. Buzogánnyal kar- és kéz-körzések kifelé, befelé váltogatott és páros karral, láb-gyakorlatokkal is összekötve. Országuti menetelés, futás. — Szereken végzett gyakorlatoknál a főczél a fokozatos haladás mellett a szép testtartás elsajátítása s kifejezésre

juttatása. Súly-dobás és súly-emelés. Játék bakugrás, körben üsztatás. Heti 2 óra, játék 1 óra. Tanította: dr. Szentesi Tóth Kálmán, majd dr. Wallentinyi Dezső.

VI. Osztály.

Osztálytanár: Böhm János.

Vallás tan. (Ágost. hitv. ev. és ev. ref. együtt.) Keresztényen egyháztörténet a reformációtól napjainkig. Kézikönyv: Kovácsy Sándortól. Tanította Glauf Pál heti 2 órán.

Magyar nyelv. Poetika. A lélektani és széptani alapfogalmak ismertetése. Költeménytan; a lyrai, értelmi, leíró, elbeszélő és drámai költészet, szóval az összes költői műfajok elemelése. Az egyes műfajok tárgyalása alkalmával olvastak kiemelőbb költői műveket. Nagyobb költői olvasmányok tartalmi és széptani magyarázattal, így például Schakespeare: Macbeth, Kisfaludy K., Csalódások, Havonkint egy írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Kaposy Lucian dr. Poetika és Olvasókönyv. Tanította heti 3 órán dr. Veres Samu.

Német nyelv. Az alak és mondattan gyakorlati példák kapcsán átismételték és készítettek 28 írásbeli gyakorlatot. A német olvasókönyvből átvették: 1. 2 I—VII. 3. 4. 6. 19. 20. 30. 32. 42. 79. 80. 86. 87. 88. 90. 91. 92. 93. 95. 96. Kézikönyv: Német Olvasókönyv gyakorlatokkal. Kemény Ferencz, Szemák István. Német mondattan. Tanította: Böhm János, osztályfőnök.

Latin nyelv. Titus Livius élete és műveinek méltatása. A II. pún háborúból olvasták a XXI. könyv I. II. IV, XVIII. XXXII—XXXVII. cap., a XXII. lib., 43—71 cap., Vergilius Aeneisének II. énekét egészen lefordították és P. Vergilius Maró műveit, életét irodalomtörténetileg méltatták. A megelőző öt osztály latin nyelvtani anyagát megfelelő írásbeli példák kapcsán tüzetesen átismételték és a consecutio temporum et modorum tanáival ez idén is behatóan foglalkoztak. A római régiségekből folytatólagosan átvették a hadügyet 68—87 §. és az istentiszteletből a tavalyi anyagnak folytatásaképen a 101 §.—108 §., a magánrégiségekből a 109. §., 111. §., 115. §., 121. §., Irtak 27 írásbeli gyakorlatot magyarból latinra, évharmadonként egyet latinból magyarra. Kézikönyvek: Szemelvények Titus Livius Római Történetéből, Kalmár Elektől. Szemelvény Publius

Vergilius Maro Aeneiséből dr. Cserép Józseftől. Római régiségek és római irodalomtörténet Wagner—Horváltól. Tanította heti 5 órán Böhm János, osztályfőnök.

Görög nyelv és irodalom. Az alak, de főleg az igetan beható ismétlése után dr. Maywald József gör. nyelvtana (3 kiad.) s gör. gyakorló- és olvasókönyve (II. r.) fonalán: a „mi“-be végződő igék két osztálya és a felsőbb négy osztályba sorozott igeszók idő- és módképzése. Rendhagyóságok a jelentésben, a szóképzésben elemei. Az olvasmányok kapcsán a mondattan főtételei, nevezetesen az idő- és módtan; az „au“ szerepe és jelentése; a föltételes körmondatok alakzatai; az attractiók tana — Szemelvények Xenophon Anabásisa és Apomnémonéümatáiból; Kallinos, Tyrtaeos, Solon, Theognis, Minermos, Simonides elégiáiból; Alkaios, Sapphó és Anakreon lyrai dalából, összesen 19 darab. — A gör. remekirodalom korai. főképviselei, műveik. Második és harmadik szakának irodalom és politikai jellemzése. Xenophon életrajza, művei, nyelvezete, és irálya. Régiségtan magyarázata. — A gör. lyra s képviselői: fejlődése s jelentősége. Megfelelő írásgyakorlatok. Heti 5 órában tanította: Lenner Gyula.

Görög pótló irodalmi olvasmány. Sophokles. Antigone és Aischylos: Lelánczolt Prometheusz cz. tragédiái olvastuk és magyaráztuk. Néhányat olvastunk a görög lyrai költők s a magyar klasszikus költői iskola termékeiből. Kézikönyv. Badiés: Görög pótló irodalmi olvasmányok, Antigone és Lelánczolt Prometheus. Radó: Görög költők. Jancsó: Irodalmi olvasmányok I. Heti 3 óra. Tanította: dr. Veres Samu.

Természetrajz. (Régi tanterv.) Az állati test alakja. A csontváz részei és szerkezete. Bőr és bőrképződmények. A belső szervek. A gerinczesek leírása és osztályozása. Puhatestűek izeltlábuak, férgek, tüskebőrűek, tömlős állatok és őszállatok leírása. A megfelelő helyeken mikroszkopi szemléltetés. A látottak leírása és rajzolása otthon. Néhány kiránduláson rovarokat gyűjtöttünk s azokat meghatároztuk. Kézikönyv: Sztérény Állattan. Heti 3 óra. Tanította: Horváth Zoltán. Jövőre az új tanterv szerint ásványtan és chemia lesz a hatodik osztály tanítási anyaga.

Történelem. A középkor és ujkor története a nép

vándorlástól a westphaleni békéig 1648-ig. Kézikönyv: Mika Sándor: Világtörténet II. r. Heti 3 órán tanította: Loysch Ödön.

Szabadkézrajz. Diszitmények rajzolása a „Várdai“-féle faliminták után. Heti 2 óra. Tanította: Schwalm Nándor.

Mennyiségtan. A hatványozás és gyökvonás általánosítása. Műveletek zero, negatív és tört exponensű hatványok és gyök-mennyiségekkel. Irrationalis és imaginaris gyökök. A számrendszer fogalma, átmenet egyik számrendszerből a másikba alapműveletek, különböző számrendszerekben. Véges és szakaszos alaptörtek és ezek átalakítása közönséges törtékké. A logaritmus értelmezése, kiszámítása és alkalmazása. Exponentialis egyenlet. Geometria. A kör és egyenes, szögek a körben, a körben írt és a kör körül írt sokszögek, a kör kerülete és területe. Goniometria és trigonometria. Szögfüggvények értelmezése, különböző háromszögek és sokszögek trig. feloldása. Írásbeli dolgozatok. Kézikönyv Wagner Alajos Algebra és Geometria. Heti 4 órán tanította: Kerekes Dezső.

Torna. Mint az V. osztályban. Heti 2 óra. Játékóra 1 tanította: dr. szentesi Tóth Kálmán, majd Pásztor Gyula.

VII. Osztály.

Osztálytanár: Kerekes Dezső.

Vallásstan. Ev. ref. Magyar prot. egyháztörténet és a ref. egyház mai szervezete. Tankönyv: Farkas József, Egyháztörténet. Tanította a VIII. osztály ev. ref. vallásu növendékeivel együtt heti 2 órán: Czinke István. — (Agost. hitv. ev.) A magyar protestans egyház története. Tankönyv: Bereczky Sándor. A VIII. osztály ág. hitv. ev. növendékeivel együtt, heti 2 órán tanította: Glaufer Pál.

Magyar nyelv. A magyar irodalom története a legrégibb kortól Kisfaludy Károlyig, megfelelő olvasmányok kíséretében. Havonként egy írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Beöthy Zoltán dr. A magyar irodalom története I. köt. Heti 3 órán tanította: Horváth Albert.

Német nyelv. A német nyelvtani anyag átismétléséül és a német irodalom fontosabb mozzanatainak ismertetésére szolgáltak a Német nyelvkönyv következő részei: Bevezetés. 1. 2. 3. 4. I. II. III. IV. 5. 6. I. II. III. 20. 21. 22. 23. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 38. 39. 46. 47. 57. 58. 63. I—V. 64. Irtak 29

írásbeli gyakorlatot. Tankönyv: Német nyelvkönyv Endrei Ákos és Lenkei Henrik. IV kötet. Tanította heti 3 órán: Böhm János.

Latin nyelv és irodalom. C. Sallustius Crispus életrajza és történeti műveinek ismertetése. A Jugurtha elleni háború története kapcsolatosan Róma akkori politikai és társadalmi életének jellemzésével. Fordították: De bello Jugurthino. Kézikönyv: C. Sall. Crispus, De bello Jugurthino, Holub Mátyástól. M. Tullius Cicero életrajza és művei. Cicero oratioinak különösebben pedig a Catilina elleni cursiva beszédek tartalma szerkezete. Fordították e beszédekből az I-sőt végig, II., III. IV-et. Kézikönyv: M. Tulli Ciceronis opera, Muellertől. Római régiségtanból államrégiségek. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Heti 5 órán tanította: Lenner Gyula.

Görög nyelv és irodalom. Homéros Odysseiája Kempf József szemelvényei fonalán: I. III. és V. éneke. A görög remekirodalom korszakai, főképviselelői s műveik. Homéros korának tüzetesebb jellemzése. Homér neve alatt ránk maradt művei, s nevezetesen Odysseiájának közelebbi ismertetése: tartalma szerkezete, művészi alkotása, nyelvezete, előadási modora. Homéros világa, világnézete, tapasztalatai, ethnographiai ismeretei hatása; a világirodalomban elfoglalt helye. Méltatása. — Herodotos történeti műve dr. Geréb József szemelvénye szerinti Kroisos és Solon; a marathoni, salamiszi és plataeai ütközetek leírása. A gör. remekirodalom aranykora; főképviselelői s műveik Herodotos életviszonyai; történeti nagybecsű műve: tartalma nemzeti iránya, nyelvezete, stílusa; hitelessége. Herod. prózai műfajok fejlődésének főbb vonásai. Megfelelő alak s dattani és régiség-tani magyarázat. Havonta 1 írásgyakorlat. Heti 5 órában, Lenner Gyula.

Görög pótló irodalmi olvasmány. I Magyar irod. olvasmányok: Balassa Bálint élete és költeményei. Gyöngyösi István, Murányi Vénusa, Kisfaludy S. Kesergő relem, Kurucz költészet, Csokonai művei. II. A görög története Homérostól Arisztophaneszig. Olvasmányok: Szophokatos lesztől: Elektra, Oidipus, Antigone. Kézikönyv: Janesó B. gyar irod. olvasmányok. Schill Salamon: A görög irod. nete. Radó Antal: Szemelvények a görög költőkből. Heti 3 órában tanította; Dr. Veres Samu,

Politikai földrajz. A emberiséget mozgató újabb eszmék s a gazdasági, ipari, kereskedelmi átalakulás az ujkorban. Európa világhelyzete és leírása. Országai egyenként, történelmi fejlődés, földrajzi viszonyok, termények, ipar, kereskedelem, a nép műveltsége, kormányzás, közigazgatás és városok tekintetében. Európai gyarmatosítás Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália területén. Germán és román Amerika fejlődése. Térkép-vázlatok készítése. Kézikönyv: Varga; Politikai földrajz. Heti 2 óra. Tanította, Horváth Zoltán. — Jövőre az új tanterv szerint történelem lesz a hetedik osztály tanítási anyaga s annak keretében lesz a politikai földrajz.

Természettan. Bevezető alapfogalmak. Mechanika. Akustika. Optika. Tankönyv: Wagner Alajos Természettan. Heti 4 órán tanította, Kerekes Dezső.

Mennyiség-tan. Algebra. Másodfoku egyenletek teljes elmélete. A másodfoku függvények fogalma, maximum és minimum értéke. A redukálható magasabb fokú egyenletek, első és másodfajú reciprok egyenletek. Arithmetikai és geom. haladványok, az utóbbiak alkalmazása a kamatos kamat járadék és törlesztési számításoknál. Geometria. Stereometria: Az egyenes és szögletes és gömbölyű testek felszín és térfogata. Analytikai mértan. Algebrai kifejezések geom. képeivel. Két pont távolsága s a háromszög területe koordináta-rendszerben meghatározva. Az egyenes egyenlete. Egymást metsző kör, parabola, ellipsis és hyperbola központi egyenlete. Tankönyv: Wagner Alajos: Algebra és Geometria. Tanította heti 3 órán, Pásztor Gyula.

Szabadkézi rajz. Diszitmények és fejek rajzolása és domboru mintákról. Heti 2 órán tanította: Schwalm Nándor.

Egészség-tan. Az egészség-tanról általában. Statisztika. Élelmiszer- és táplálkozás. Vérkeringés, légzés, ösmertetése. A munkáról s annak hatásáról egészség-tani tekintetben. A lakásról, talajról, építészetről részletesen. Az érzékszervek s azok működéseinek vázlatos ösmertetése. — Sajnos, hogy a fertőző betegségekről, életgyógyászatról a rendelkezésre állott rövid időnek, a járvány miatt nem lehetett. — A jövőben az előadások iránt dicséretes érdeklődést tanusi

írásbeli gyakorlatot. Tankönyv: Német nyelvkönyv Endrei Ákos és Lenkei Henrik. IV kötet. Tanította heti 3 órán: Böhm János.

Latin nyelv és irodalom. C. Sallustius Crispus életrajza és történeti műveinek ismertetése. A Jugurtha elleni háború története kapcsolatosan Róma akkori politikai és társadalmi életének jellemzésével. Fordították: De bello Jugurthinot. Kézikönyv: C. Sall. Crispus, De bello Jugurthino, Holub Mátyástól. M. Tullius Cicero életrajza és művei. Cicero oratioinak különösebben pedig a Catilina elleni cursiva beszédek tartalma, szerkezete. Fordították e beszédekből az I-sőt végig, II., III. IV-et. Kézikönyv: M. Tulli Ciceronis opera, Muellertől. Római régiségtanból államrégiségek. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Heti 5 órán tanította: Lenner Gyula.

Görög nyelv és irodalom. Homéros Odysseiája Kempf József szemelvényei fonalán: I. III. és V. éneke. A görög remekirodalom korszakai, főképviselei s műveik. Homéros korának tüzetesebb jellemzése. Homér neve alatt ránk maradt művei, s nevezetesen Odysseiájának közelebbi ismertetése: tartalma, szerkezete, művészi alkotása, nyelvezete, előadási modora. Homér világa, világnézete, tapasztalatai, ethnographiai ismeretei; hatása; a világirodalomban elfoglalt helye. Méltatása. — Herodotos történeti műve dr. Geréb József szemelvénye szerint: Kroisos és Solon; a marathoni, salamisi és plataeai ütközetek leírása. A gör. remekirodalom aranykora; főképviselei s műveik. Herodotos életviszonyai; történeti nagybecsű műve: tartalma, nemzeti iránya, nyelvezete, stílusa; hitelessége. Herod. nézete az istenségről s az emberi dolgokról. Méltatása. Az epikai és prózai műfajok fejlődésének főbb vonásai. Megfelelő alak s mondatani és régiségtani magyarázat. Havonta 1 írásgyakorlat. Herodotosból. Tanította heti 5 órában, Lenner Gyula.

Görög pótló irodalmi olvasmány. I Magyar irod. olvasmányok: Balassa Bálint élete és költeményei. — Gyöngyösi István, Murányi Vénusa, Kisfaludy S. Kesergő szerelem, Kurucz költészet, Csokonai művei. II. A görög irod. története Homérostól Arisztophaneszig. Olvasmányok: Szophoklesztől: Elektra, Oidipus, Antigone. Kézikönyv: Jancsó B. Magyar irod. olvasmányok. Schill Salamon: A görög irod. története. Radó Antal: Szemelvények a görög költőkből. Heti 3 órán tanította: Dr. Veres Samu,

Politikai földrajz. A emberiséget mozgó ujjab eszmék s a gazdasági, ipari, kereskedelmi átalakulás az ujjorban. Európa világhelyzete és leírása. Országai egyenként, történelmi fejlődés, földrajzi viszonyok, termények, ipar, kereskedelem, a nép műveltsége, kormányzás, közigazgatás és városok tekintetében. Európai gyarmatosítás Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália területén. Germán és román Amerika fejlődése. Térképázatok készítése. Kézikönyv: Varga; Politikai földrajz. Heti 2 óra. Tanította, Horváth Zoltán. — Jövőre az ujj tanterv szerint történelem lesz a hetedik osztály tanítási anyaga s annak keretében lesz a politikai földrajz.

Természettan. Bevezető alapfogalmak. Mechanika. Akusztika. Optika. Tankönyv: Wagner Alajos Természettan. Heti 4 órán tanította, Kerekes Dezső.

Mennyiség tan. Algebra. Másodfoku egyenletek teljes elmélete. A másodfoku függvények fogalma, maximum és minimum értéke. A redukálható magasabb fokú egyenletek, első és másodfajú reciprok egyenletek. Arithmetikai és geom. haladványok, az utóbbiak alkalmazása a kamatos kamat járadék és törlesztési számításoknál. Geometria. Stereometria: Az egyenes és sík, testszöglet. Szögletes és gömbölyü testek felszín és térfogat számítása. — Analytikai mértan. Algebrai kifejezések geom. ábrázolása. Két pont távolsága s a háromszög területe koordinátákkal meghatározva. Az egyenes egyenlete. Egymást metsző egyenesek. A kör, parabola, ellipsis és hyperbola központi egyenlete. Tankönyv: Wagner Alajos: Algebra és Geometria. Tanította heti 3 órán, Pásztor Gyula.

Szabaddézsi rajz. Diszitmények és fejek rajzolására sík és domború mintákról. Heti 2 órán tanította: Schwalm Nándor.

Egészségtan. Az egészség tanról általában. Statisztika. Táplálkozás. Vérkeringés, légzés, ösmertetése. A munkáról s annak hatásáról egészség tan tekintetben. A lakásról, talajról, építkezésről részletesen. Az érzékszervek s azok működéseinek vázlatos ösmertetése. — Sajnos, hogy a fertőző betegségekről, életmentésről a rendelkezésre állott rövid időnek, a járvány miatt történt ujjab megcsönkítése miatt, előadni nem lehetett. — A növendékek az előadások iránt dicséretes érdeklődést tanusi-

tottak úgy, hogy figyelmetlenségről egyáltalán szó sem lehet. Tanította 1903. február 16-tól heti 1 órán, dr. Zehery István.

Torna. Rendgyakorlatok, melyek a szabadgyakorlatokhoz szükségesek. Átvétetett az előző osztályokban felmutatott anyag. Szabadgyakorlatok súlyzóval, bottal, buzogánnyal, lábgyakorlatokkal is összekötve és ellentétesen is végezve. Szereken összetett gyakorlatok. Súly-emelés egy és két kézzel és súlydobás. Használatban volt 20 kilós vasrúd, 10 és 30 kilós súlyzó, 7¼ kilós vasgolyó. Játék: füles labda. Heti 2 óra, játékkora 1 Tanította: dr. szentesi Tóth. Kálmán, majd Horváth Albert.

VIII. Osztály.

Osztálytanár: Dr. Veres Samu.

Vallás tan. Ágost. hitv. evang. és ev. reformátusoknak heti 2 órán mint a VII. osztályban.

Magyar nyelv. A magyar irodalom története. Kisfaludy Károlytól a legujabb időkig. Jelesebb írók műveinek olvasása és fejtegetése. Havonként egy írásbeli dolgozat. Kk. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története II. köt. Heti 3 órán tanította dr. Veres Samu.

Német nyelv. Az irodalmat átvették Klopstocktól Goethe haláláig német nyelven. Megismerkedtek Heine Henrik, Uhland Lajos életével és több művével. Az irodalmi és nyelvi ismereteket a következő olvasmányok alapján sajátították el illetőleg ismételték át: Heine Junge Leiden: 1—5. Romanzen: die Grenadiere, die Lorelei. Aus den Gedichten von 1828—1856 1—3. Uhland. 1. 2. 4., Balladen. 2. 6. Zweite Blüte der deutschen Literatur. 7. 8. 9. 10. I—II. III—IV. 12. 13. II. 14. I—IV. 15. I—IV. 16. 17. 22. 23. 28. I—V. 29. I—III. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 38. 39. 46. 52. 54. 59. Írtak 15 írásbeli gyakorlatot. Kézikönyvek; Német nyelvkönyv IV. kötet. Endrei Ákos és Lenkei Henrik. Heine, Uhland, Lenau költeményeiből dr. Kohlbach Bertalantól. Tanította heti 3 órán Böhm János.

Latin nyelv. Horatius élet és korrajza; művei s ezek jellemzése; nyelvezete, ódáinak szerkezetes metrikája. Alaktani, mondattani és költészettani fejtegetések kapcsán fordították a következőket: Carminum L. I. 1. 2. 7. 11. 14. 24. L. II. 3. 18. L. III. 1. 6. 9. 30. L. IV. 3. Carmen seculare; Epodos 2. Satirarum L. I. 1. 6. 9.; Epistolarum I. 1. 1. 3. 4. 20. Epistola ad Pisonem (de arte poetica) 1—219 sorig. — Tacitus élet és

korrajza; művei, nyelvezete, előadása, jellemzése. Fordítottak az Annalium I. I. Augusztus halála temetése, Tiberius trónralépte s első tettei. 1—15. fejezetet; a pannoniai légiók lázadását 24—30. fejezetet; a germaniai légiók lázadását 35. 40—43. fejezetet; a felségsértési törvényt 72—75. fejezetet. — A római irodalom történet és régiségtan összefoglalása. Írásbeli gyakorlatok kéthetenként latinra és magyarra; extemporálék. Kézikönyv: Szemelvények Qu. Horatius Flaccus műveiből: Cserép J. Szemelvények P. Corn. Tacitus műveiből: Gyomlay Gyula; Wagner—Horváth. Római régiségtan. Tanította heti 4 órán Komáromy Géza.

Görög nyelv. Bevezetésül a Homerosból tanultak összefoglalása; az epikai költészet előzményei; a legrégebb görög költők; a hexameter, a trójai mondakör, az Ilias rövid, majd részletes meséje és tartalma. Fordítottuk az Ilias I. énekét egészen; a II. énekből 1—53., 441—484. sorokat, a VI.-ból 369—530., a XVIII.-ból 468—618. sorokat. Kiegészítésül több helyet előkészület nélküli gyors fordításban ismertünk meg; aztán Baksay Sándor pompás fordításából is sokat olvastunk, összevetettük a saját és a Kempf fordításával. Homéros stílusa, a leírások és hasonlatok. Az Ilias és az Odysseia. — Az epos hanyatlása. — A görög philosophia rövid története Thalestól Sokratesig. Sokrates kora és fellépése; tanítása és halála. Platon: Kritonját egészen lefordítottuk. (I—XVII.) Platon stílusa — Ismételten figyeltünk az ión és az attikai nyelvjárás fontosabb különbségeire és a görög mondattan legfőbb jelenségeire. — Dolgozat: havonként egyszer, fordítás görögből magyarra, — Irodalmi összefoglalás a 4 év alatt tanultakról. Kézikönyv: Kempf J. Szemelvények: Homér Iliásából; Geréb Görög Olvasókönyve; segédkönyvek; Kempf: Görög régiségek, és mythologia, Baksay S. Ilias fordítása. Tanította heti 4 órán Lenner Gyula.

Görögpótló irodalmi olvasmány. I. Magyar rész; Publicisták, Széchenyi István és a reformkorszak. Wesselényi, Kölcsey, Kemény Zsigmond, B. Eötvös József dolgozatai II. Görög rész: a görög irodalom története Herodotostól a római korszak végéig. Olvasmányok: Hitel, Balitéletek Wesselényitől, Kölcsey Országgy. naplója. Szokratesz apologiája; Platontól; Kriton, a különféle államformákról. Kézikönyv: Jancsó B. Irodalmi olvasmányok, Alexander B. Görög irod. olvasmá-

tottak úgy, hogy figyelmetlenségről egyáltalán szó sem lehet. Tanította 1903. február 16-tól heti 1 órán, dr. Zehery István.

Torna. Rendgyakorlatok, melyek a szabadgyakorlatokhoz szükségesek. Átvétetett az előző osztályokban felmutatott anyag. Szabadgyakorlatok súlyzóval, bottal, buzogánnyal, lábgyakorlatokkal is összekötve és ellentétesen is végezve. Szereken összetett gyakorlatok. Súly-emelés egy és két kézzel és súlydobás. Használatban volt 20 kilós vasrúd, 10 és 30 kilós súlyzó, $7\frac{1}{4}$ kilós vasgolyó. Játék: füles labda. Heti 2 óra, játékkóra 1 Tanította: dr. szentesi Tóth. Kálmán, majd Horváth Albert.

VIII. Osztály.

Osztálytanár: Dr. Veres Samu.

Vallás tan. Ágost. hitv. evang. és. ev. reformátusoknak heti 2 órán mint a VII. osztályban.

Magyar nyelv. A magyar irodalom története. Kisfaludy Károlytól a legújabb időkig. Jelesebb írók műveinek olvasása és fejtegetése. Havonként egy írásbeli dolgozat. Kk. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története II. köt. Heti 3 órán tanította dr. Veres Samu.

Német nyelv. Az irodalmat átvették Klopstocktól Goethe haláláig német nyelven. Megismerkedtek Heine Henrik, Uhland Lajos életével és több művével. Az irodalmi és nyelvi ismereteket a következő olvasmányok alapján sajátították el illetőleg ismételték át: Heine Junge Leiden: 1—5. Romanzen: die Grenadiere, die Lorelei, Aus den Gedichten von 1828—1856 1—3. Uhland. 1. 2. 4., Balladen. 2. 6. Zweite Blüte der deutschen Literatur. 7. 8. 9. 10. I—II. III—IV. 12. 13. II. 14. I—IV. 15. I—IV. 16. 17. 22. 23. 28. I—V. 29. I—III. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 38. 39. 46. 52. 54. 59. Írtak 15 írásbeli gyakorlatot. Kézikönyvek; Német nyelvkönyv IV. kötet. Endrei Ákos és Lenkei Henrik. Heine, Uhland, Lenau költeményeiből dr. Kohlbach Bertalantól. Tanította heti 3 órán Böhm János.

Latin nyelv. Horatius élet és korrajza; művei s ezek jellemzése; nyelvezete, ódáinak szerkezetes metrikája. Alaktani, mondattani és költészettani fejtegetések kapcsán fordították a következőket: Carminum L. I. 1. 2. 7. 11. 14. 24. L. II. 3. 18. L. III. 1. 6. 9. 30. L. IV. 3. Carmen seculare; Epodos 2. Satirarum L. I. 1. 6. 9.; Epistolarum I. 1. 1. 3. 4. 20. Epistola ad Pisones (de arte poetica) 1—219 sorig. — Tacitus élet és

korrajza; művei, nyelvezete, előadása, jellemzése. Fordítottak az Annalium I. I. Augusztus halála temetése, Tiberius trónralépte s első tettei. 1—15. fejezetet; a pannoniai légiók lázadását 24—30. fejezetet; a germaniai légiók lázadását 35. 40—43. fejezetet; a felségsértési törvényt 72—75. fejezetet. — A római irodalom történet és régiségtan összefoglalása. Írásbeli gyakorlatok kéthetenként latinra és magyarra; extemporálék. Kézikönyv: Szemelvények Qu. Horatius Flaccus műveiből: Cserép J. Szemelvények P. Corn. Tacitus műveiből: Gyomlay Gyula; Wagner—Horváth: Római régiségtan. Tanította heti 4 órán Komáromy Géza.

Görög nyelv. Bevezetésül a Homerosból tanultak összefoglalása; az epikai költészet előzményei; a legrégebbi görög költők; a hexameter, a trójai monda kör, az Ilias rövid, majd részletes meséje és tartalma. Fordítottuk az Ilias I. énekét egészen; a II. énekből 1—53., 441—484. sorokat, a VI.-ból 369—530., a XVIII.-ból 468—618. sorokat. Kiegészítésül több helyet előkészület nélküli gyors fordításban ismertünk meg; aztán Baksay Sándor pompás fordításából is sokat olvastunk, összevetettük a saját és a Kempf fordításával. Homéros stílusa, a leírások és hasonlatok. Az Ilias és az Odysseia. — Az epos hanyatlása. — A görög philosophia rövid története Thalesztől Sokratesig. Sokrates kora és fellépése; tanítása és halála. Platon: Kritonját egészen lefordítottuk. (I—XVII.) Platon stílusa — Ismételten figyeltünk az ión és az attikai nyelvjárás fontosabb különbségeire és a görög mondattan legfőbb jelenségeire. — Dolgozat: havonként egyszer, fordítás görögből magyarra, — Irodalmi összefoglalás a 4 év alatt tanultakról. Kézikönyv: Kempf J. Szemelvények: Homér Iliásából; Geréb Görög Olvasókönyve; segédkönyvek; Kempf: Görög régiségek és mythologia, Baksay S. Ilias fordítása. Tanította heti 4 órán Lenner Gyula.

Görög pótló irodalmi olvasmány. I. Magyar rész; Publicisták, Széchenyi István és a reformkorszak. Wesselényi, Kölcsey, Kemény Zsigmond, B. Eötvös József dolgozatai II. Görög rész: a görög irodalom története Herodotostól a római korszak végéig. Olvasmányok: Hitel, Balitéletek Wesselényitől, Kölcsey Országgy. naplója. Szokratesz apologiája; Platontól; Kriton, a különféle államformákról. Kézikönyv: Jancsó B. Irodalmi olvasmányok, Alexander B. Görög irod. olvasmá-

nyok. Schill Salamon: A görög irodalom története. Heti 2 órán tanította: Bodor István.

Szabadkézi rajz. Diszitmények, építészeti részletek és fejek rajzolása domboru minták után. Tanította: heti 2 órán. Schwalm Nándor.

Történelem. Magyarország oknyomozó története fő tekintettel az alkotmány és közművelődés fejlődésére. Kézikönyv: Varga Ottó tankönyve. Tanította, Bodor István heti 3 órán.

Természettan. Hőtan. Mágnesség és elektromosság. Kosmographia. — Kk. Wagner Alajos. Heti 4 órán. Tanította: Kerekes Dezső.

Mennyiségtan. Az algebrai és geometriai tananyag ismételése. A kapcsolástan elemei, permutatio, combinatio, variatio, Newton binomi tétele. Kk. Wagner Alajos „Algebra“ és „Geometria“ Tanította heti 2 órán Kerekes Dezső.

Philosophia propaedeutika. Lélektan; a lelkiélet jelenségei, érzetek, képzetek, érzelmek, vágyak, lelki betegségek. Logika; képzetösszeköttetések, fogalom, ítélet, következtetés. A rendszeres gondolkozás formái. Elménk tévedései. Kézikönyv: Sztinyai Elek; Lélektan és Logika. Heti 3 órán. Tanította: dr. Veres Samu.

Torna. Mint a VII-ik osztályban. Heti 2 óra, játékkóra 1. Tanította: dr. szentesi Tóth Kálmán, majd Pásztory Gyula.

Nem kötelezett tantárgyak.

A német társalgási nyelv, melyet Böhm János tanított az önként vállalkozóknak heti 2 órán. Ez idén tanulták 54-en, még pedig a IV. osztályból 4, az V. osztályból 23, a VI. osztályból 6, a VII. osztályból 11, a VIII. osztályból 10. Ingyenes volt négy.

Szabadkézi rajz, az önként vállalkozóknak heti 2 órán tanította Schwalm Nándor rajztanár. Résztvettek az I. osztályból 9, a II. osztályból 6, a III. osztályból 9, a IV. osztályból 5. összesen 29,

Összhangzatos ének, tanította Matolesy Pál el. isk. tanító heti 2 órán, összesen 62 tanuló vett részt benne.

A francia nyelv és gyorsírási tanfolyamra ez idén nem jelentkezett senki.

Írásbeli dolgozatok tételei a magyar nyelvből.

V. Osztály.

1. Hogyan töltöttem el a nagy várakozást? (Elbeszélés.) 2. Ifjabb Plinius egyik levelének („A Vezuv kitörése“) vázlat. a.) (Iskolai dolgozat.) 3. Rimaszombat. (Leírás levélalakban.) 4. A Toldi estjének rövid tartalma. (Vázlatos elbeszélés.) 5. 6. Tompa M. szülőháza. (Elképzelhető leírás.) b.) (Iskolai dolgozatul.) a Vázlat v. szerkezet. 6. dolgozatul a teljes kidolgozás. 7. A Toldi estjéből a II. ének ismertetése. (Értekezés.) 8—9. Üdvözlő beszéd a majálison. c.) (Iskolai dolgozatul a Vázlat. 9. dolg. a teljes kidolgozás.)

VI. Osztály.

1. Arany János V. László ez. Balladájának tartalma. 2. Tompa: Levél egy kibujdosott barátom után ez. költői levelének tartalmi fejtegetése. 3. Az eszményítés a költészetben 4. A tavasz ébredése, költői leírás. 5. Ünnepi beszéd az új gimn. felavatására. 6. Vojtina levele öcséséhez, tartalmi ismertetés. 7. Az erdők állatvilága.

VII. Osztály.

1. A vándormadarak költözése. 2. Az Árpádházi királyok korának jellemzése. 3. A régi magyar dalokról. 4. Balassi Bálint költői egyénisége. 5. A török hódoltság befolyása a reformáció elterjedésére és a nemzeti öntudat felébresztésére. 6. A városi élet fény és árnyoldalai. 7. Csokonai költészetének jellemzése.

VIII. Osztály.

1. Miért nem tett hatást megjelenésekor Katona Bánkbanja? 2. Idegen befolyások hazánkra az Árpádok korában. 3. Vörösmarty Mihály méltatása. 4. A Wesselényi-féle összeesküvés okai. 5. Tompa, mint a természet költője. 6. Az illúzió. 7. Petőfi jellemképe.

VI.

Ifjusági körök és egyesületek,

I. Ifjusági önképzőkör. A Tompa-kör rendes tagjai a VII-VIII. o. tanulói s az egyesületnek a lefolyt iskolai évben tanár-elnöke dr. Veres Samu volt. Az alakuló közgyűlés 92 rendes és 30 szavaló-taggal (az V—VI. o. tanulói közül önként vállalkozók) 1902. szeptember 10-én tartatott meg, mely alkalommal megválasztattak: ifjusági elnökké Fülep Kálmán, titkárrá Joó Miklós, főjegyzővé Básthy Zoltán VIII. o. aljegyzővé Petró Elek, ellenőrré Valkó Arthur VII. o. tanulók. Később Básthy Zoltán főjegyző leköszönvén, helye Ablonczy László VIII. o. tanulóval tölthetett be.

A kör tagjai az év folyama alatt 2 disz-, 2 rendkívüli és 22 rendes ülést tartottak.

Beadott 14 felolvasás, melyek közül jegyzőkönybe vétetett 1, dicséretben részesült 3, jó fokozatot nyert 9, elvettetett 1. A jegyzőkönyvbe vett dolgozat szerzője: Fülep Kálmán, dicséretesen dolgoztak; Chiznyán József, Hegedüs László és Pósa Béla.

A felolvasásokon kívül beadott 37 szépirodalmi dolgozat, melyek közül dicséretet nyert 10, jó fokozatot 12, méltányoltatott 2, egyszerűen tudomásul vétetett 7 és elvettetett 6. A megdicsért munkálatok szerzői: Dallos Iván, Fábry Emil, Hegedüs László, Joó Miklós, Keresztyén István, Varga Imre, Kolbenheyer Zoltán és Pósa Béla. A bírálatok közül dicséretet nyert 5, (Ablonczy László, Hanesz Gusztáv, Molnár József, Széplaky Lajos, Pósa Béla), jó fokozatot 17, méltányoltatott 2, tudomásul vétetett 1, elvettetett 1.

A rendes üléseken 33-an szavaltak; ezek közül megdicsértetett 11, jó fokozatban részesült 12, méltánylásban 7, s egyszerűen tudomásul vétetett 3 gyenge szavalat.

1902. október 6-án az egész tanuló-ifjúság és tanári kar jelenlétében nyilvános diszülést tartott az önképzőkör, mely alkalommal dr. Veres Samu elnöki megnyitó beszéde után Fülep Kálmán ifj. elnök szép felolvasásban emlékezett meg a nagy nemzeti gyász hőseiről, Joó Miklós és Erdélyi Gyula pedig alkalmi szavalatokkal fejezték ki a kör tagjainak hazafias érzelmeit.

Nagyobb fénynyel ülte meg ifjúságunk március 15-ikét előkelő és diszes közönség jelenlétében. Az ünnepély műsora a következő volt:

I. Ünnepi körmenet d. u. fél 3 órakor.

II. Önképzőköri ünnepély d. u. 3 órakor, a főgimnáziumi tornateremben:

1. „Hymnusz“, előadta az ifj. dalkör.
2. Nyitó beszéd, tartotta dr. Veres Samu tanárelnök.
3. Nemzeti dal, Petőfitől, szavalta: Tarpai Nagy Lajos VII. o.
4. Petőfi jellemképe, Pósa Béla VII. o. t.
5. Kurucz dalok, előadta az ifj. dalkör.
6. Utolsó honvéd, Farkas I. től, szav. Erdélyi Gyula. VIII. o. t.
7. Torna induló, előadta az ifj. énekkar.
8. Még egyszer... szavalta Horkay Lajos VII. o. t.
9. A pályaművek kiosztása.
10. Kadét-induló, előadta az ifj. zenekör.

Tanári testületünk nevében ez uton is hálás köszönetet mondok a Gömörmegyei magyar közművelődési egyesületnek évi szokásos 60 koronás adományáért, továbbá a polgári olvasókör választmányának, Bazilidesz János urnak 20—20 koronás pályadíjajkért, melyekkel úgy a közművelődés, mint a hazafiság oltárán nemes áldozatokat hoztak.

Ez adományokhoz csatlakoznak különféle alapítványok, melyeknek kamatai szintén ez ünnepélyes alkalommal osztatnak ki. Ilyenek a Bodor Dezső és Szabó Erzsike emlékére tett alapítványok, továbbá a Baksay István és neje Sütő Teréz által aranylakodalmuk alkalmával tett alapítvány kamatai, melyekhez csatlakozik újabban Soós Ferenc építész és neje Gyulai Hermin 40 koronás adománya, mint egy teendő alapítvány kamata, melylyel tavaly elhunyt egyetlen fiok Soós Jenő (Ferencz) emlékét óhajtják megörökíteni. Ez összeg minden évben három

hatodik osztályba járó jó tanuló között osztandó ki a márczius 15-iki hazafias ünnepély alkalmával. Tanári karunk e nagylelkű tényben nem csupán a szülői szeretet legnemesebb megnyilatkozását látja, hanem a nevelés szent ügye iránt való áldozatkészséget is s midőn az igaz szülői érzelmek előtt mélyen megilletődik, az áldozatkészségért köszönetét és háláját fejezi ki.

A fentebbi adományok és alapítványok a tanári kar által következőleg osztattak szét:

1. A közművelődési egyesület adományából 20 koronát nyert Keresztyén István VIII. o. t. Petőfi jellemrajza című tanulmányával.

2. Ugyanannak adományából 10 koronát Kolbenheyer Zoltán VII. o. t. Kossuth jellemrajzával.

3. A polgári olvasókörtől 20 koronát Pósa Béla VII. o. t. Petőfi jellemképe című dolgozatával.

4. Bazilidesz János adományából 20 koronát Joó Miklós VIII. o. t. „Párhuzam a magyar és francia forradalom között” című dolgozatáért.

5. A Szabó Erzsike emlékére tett alapítvány kamatát 9 koronát Seres József VI. o. t. Tompáról írt tanulmányával.

6. A Bodor Dezső emlékére tett alapítvány kamatát Pósa Béla nyerte viszonylag legjobb elegiájával.

Pályaműveikért dicséretet nyertek: Pósa Béla, Kerekes Béla, Dorka László és Paál Gyula.

7. A közművelődési egyesülettől 10—10 koronát nyertek szavalataikért; Erdélyi Gyula, Tarpay N. Lajos és Horkay Lajos.

Dicséretben részesültek: Keresztyén István, Ablonczy László, Joó Miklós, Papp Ferenc és Kohn Géza.

8. A tamásfali Petőfi-egyesület által önképzőkörünk tagjai között hirdetett pályázat nyertese (10 kor.), Joó Miklós VIII. o. t., ki pályaművét a nevezett egyesület által rendezett ünnepélyen felolvasta.

9. A Baksay István Süteő Teréz-féle alapítvány tanárfiuk részére lévén téve, annak kamata, 44 korona, ezúttal Veres Loránd I. o. tanulóknak ítéltetett.

10. A Soós Ferencz—Gyulay Hermin adományából: Hubay Mihály 20 kor., Huszt Ferenc 10 kor. és Ladányi László 10 koronát nyertek.

Itt kell felemlítenem azt is, hogy önképzőkörünk szövetkezve az ifjusági zene és dalegyesülettel f. év február hó 7-én a „Három rózsa” nagy termében a tanulói kirándulások alapjának növelésére hangversenyt rendezett a következő műsorral:

1. Torna-induló, előadta a főgimn. dalkör.
2. Babatáncz a Baba cz. dalmüből, előadta a főgimn. zenekar.
3. Hunyady László, nyitány Erkel Ferencről, zongorán előadta Fülep Kálmán. VIII. o. t.
4. A telefon vidéken, monológ, előadta Tarpay N. Lajos VII. o. t.
5. Kurucz dalok, tilinkón zenekisérettel előadta Básthy Zoltán VIII. o. t.
6. Magyar dalok, zongorán zenekisérettel előadta Molnár József VIII. o. t.
7. Dalegyveleg, régi magyar dalokból, előadta a főgimn. dalkör.
8. Induló, Hagelbauer Györgytől, előadta a főgimn. zenekar.

A hangversenyen nagy számu előkelő közönség volt jelen, minek folytán a kijelölt alapra 218 kor. tiszta jövedelem jutott.

A rendes önképzőköri pályázatokra május hó 1-ig beérkezett 6 pályamű. Ezek közül:

1. A Jánosdeák László emlékére tett alapítványból 10 koronát nyert Joó Miklós VIII. o. t. a Wesselényi-féle összeküvés cz. dolgozatával.

2. Ugyanazon alapítványból 10 kor. Pósa Béla VII. o. t. Vörösmarty „Szép Ilonka” cz. költeményének fejtegetésével.

3. A Szabó Márton-féle alapítvány kamatát, 10 kor. Lovniczky József u. a. tárgyú dolgozatával.

4. A Fülep Béla emlékére tett alapítvány kamatát 9 kor. Keresztyén István VIII. o. t. szintén a Szép Ilonka cz. költ. széptani fejtegetésével.

5. Az önképzőköri díjat 6 koronát Pósa Béla VII. o. t. egy szónoki beszédével.

Ifjúsági „Pósa-önképzőkör.“ „Az ifjúság előadó-képességének, stílusérzékének gyakorlása, szóban és írásban fejlesztése“ (alapszabály II. fejt. 1. §.) érdekében és előkészítőül a nagyobb nyilvánosság előtt is szereplő „Tompakör“ számára is, de mindenkor szoros kapcsolatban az iskolai retorikai és poetikai tanítással: az V. és VI. osztályú tanulók a tavalyi, Bodor István szaktanár vezette sikeres próba után a folyó évben már rendszeresen óhajtották megalakítani a kisebb önképzőkört, melynek biztató cziméül iskolánk egyik büszkeségének, megyénk országos hírű szülöttének: Pósa Lajosnak a nevét választották.

A tanári kar az ifjúság nemes czélú törekvését méltányolván, a kérést teljesítette, a bemutatott alapszabályokat elfogadta és megerősítette és a kör vezetésével Wallentinyi Dezső dr. szaktanárt bizta meg.

Az 1902. szept. 6-án megtartott alakuló gyűlésen tisztviselőkkül a következőket választották meg egyakarattal:

1. ifjúsági elnökké: Dorka László, VI. o. tanulót,
2. titkárrá: Hubay Mihály, VI. o. t.,
3. főjegyzővé: Huszth Ferencz, VI. o. t.,
4. pénztárossá: Buday Aladár, VI. o. t.,
5. ellenőrré: Molnár Sándor, V. o. t.,
6. aljegyzővé: Magyar Aladár, V. o. tanulót.

Beléptek rendes tagokül az V. o.-ból 26-an, a VI. o.-ból 30-an, az összes tagok száma tehát 56 volt. Tagsági díj egész évre 1 korona.

A kör az alapszabályok értelmében hetenként rendszeren egyszer, de legfeljebb 1 óra hosszáig (szerdán d. u. 1—2-ig) terjedhető üléseket tart. Ez évben 19 rendes és 2 rendkívüli diszülést tartottunk.

A titkári napló kimutatása szerint a rendes üléseken 31 szavalat hangzott el. Ezek közül dicséretet kapott: 3, jó fokra érdemesített: 14, méltánylásban részesült: 7, tudomásul szolgált: 3 szavalat.

A tagok összesen 21 dolgozatot terjesztettek a kör elé, a melyek közül pr. 11, költői 10 munka volt. Valamennyit írásban és szóval is megbirálták és felolvasták. Ezek közül dicséretet nyert 6, jó fokra érdemesített 8 munkát, méltánylásban részesült 2, tudomásul szolgált 4, míg egy teljesen gyöngye verset végleg

elvetettek. — A birálatok közül megdicsérték: 3-at, jó fokra vettek: 7-et, méltányoltak: 2-öt, tudomásul vettek: 4-et, elvetettek: 2-öt.

Az október 6-án a főgymn. ifjúság nyilvánossága előtt délelőtt megtartott diszülés sorrendje ez volt:

1. Alkalmi megnyitó: Dorka László, ifj. elnöktől.
2. Szavalat. Jónap Aladár, VI. o. t.
3. Október 6. Irta és felolvasta Huszth Ferencz, VI. o. t.
4. Szavalat. Kohn Géza, VI. o. t.
5. Záróbeszéd. Tartotta: Wallentinyi Dezső dr. tanárelnök.

A márczius 15-én délelőtt szintén csak az ifjúság és Loysch Ödön igazgató, Kerekes Dezső és Komáromy Géza tanárok jelenlétében lefolyt ünnepi diszülés sorrendje:

1. Megnyitó, Dorka László, ifj. elnöktől.
2. „Nemzeti dal.“ Petőfitől. Szavalta: Balogh Béla VI. o. t.
3. „Nagy idők, nagy emberek.“ Pályadij-nyertes felolvasás Dorka László VI. o. tanulótól.
4. „Még egyszer . . .“ költemény, Szabó Jenőtől. Szavalta: Kovács Lajos, VI. o. t.
5. „Márczius 15.“ Pályanyertes felolvasás Paál Gyula, VI. o. tanulótól.
6. „Riadó.“ költemény Czuczor G.-tól, Szav. Schmidt Artúr, V. o. tanuló.
7. Ünnepi záró-szó. Elmondta: Wallentinyi Dezső tanárelnök.

A márczius 15. pályázaton díjat nyertek (a pályadijak a a tagsági díjából folytak be) a következők:

1. „Nagy idők, nagy emberek“ cz. emlékbeszédeért, Dorka László, VI. o. t. 15 koronát.
2. „Márczius 15.“ cz. alkalmi felolvasásaért, Paál Gyula, VI. o. t. 10 koronát.
3. „Kossuth Lajos“ jellemrajzával, Kohn Géza, VI. o. t. 10 koronát.

4. A verseny-szaváláson a) díjat (10 K.) nyert, Balogh Béla, VI. o. t. — b) díjat (8 K.) Kovács Lajos, VI. o. t. — c) díjat (6 K.) Schmidt Artúr, V. o. t. — Ugyancsak szaválásért Csabay Gyula, VI. o. t., Kishonthy J. VI. o. t., Verseghy István, VI. o. t., Solymossy József, V. o. tanuló; — dolgozataikért és szorgalmukért; Huszth Ferencz, VI. o. t., Herbszt Ernő, VI. o.

t., Kerekes Jenő, VI. o. t., Kohn Andor, VI. o. tanulók dicséző elismerésben részesültek.

„Ime ennyi volt“ — írja a főjegyző évi jelentésében — első évi működésünk szerény eredménye! Nem nagy, de — habár gyenge erőnk édes hazai nyelvünk széles tengerén, mint egy csepp víz a világ oceánjában fog is eltűnni — mégis vigasztal az a tudat, hogy:

„Mindegy az áldozat:
Akár csekély, akár nagy legyen az,
Ha mindene az áldozónak!“

Én pedig azon őszinte kívánsággal fejezem be jelentésemet a Pósa-kör ez első évi munkásságáról, hogy az a lángoló lelkesedés a megalakulásban, az a munkás kitartás az év folyamán, — mely a Pósa-körnek megalkotóit, iskolánk V. és VI. o.-nak ez évi derék tanulóit jellemezte — ez hassa át, ez termékenyítse meg — mint az áldást hozó eső csepp a termőföldet — az ő mindenkori utódaiknak fogékony szívét is!

Wallentinyi Dezső dr.,
a Pósa-kör tanárelnöke.

* * *

III. A „Bethlen kör“ a gimnázium négy felső osztályának ref. vallású növendékeiből a folyó évben alakult. Feladatául tűzte ki a vallásos és hazafiúi érzelmek ápolását, fejlesztését, a jótékonyág gyakorlását s egymás erkölcsi életének ellenőrzését. E célból minden szombat délután összejöveteleket tartottak a kör tagjai, a hol részint a vezető vallástanárr, részint magok a kör tagjai, önkéntes vállalkozás folytán építő irányú felolvasásokat tartottak, saját magok által készített imádságokat s hazafias és vallásos tartalmu költeményeket adtak elő. Az összejövetelek énekkel s imádsággal kezdődtek és fejeztettek be. A kör a gyülekezetek mintájára szerveztetett; volt lelkésze, énekvezére, gondnoka, presbiterei és diakonusai.

IV. Ifjúsági olvasó kör. Elnök: Kerekes Dezső tanár, ifjúsági elnök: Varga Imre, ellenőr: Ablonczy László VIII. o. tanulók. Tagjai voltak a VII. és VIII. osztály tanulói, az V. és VI. osztályból az önként vállalkozók. Tagsági díj 2. kor. —

Az olvasó körbe jártak a következő szépirodolmi és napi lapok: Vasárnapi ujság, Ország-Világ, Uj idők, Hét, Tanulók lapja, Borsszem Jankó, Kakas Márton, Egyetértés, Pesti Napló, Magyar Szó, Jövendő, Der gute Kamerad. Az olvasó kör nyitva volt minden nap este 5—7 óráig, külön napos felügyelete alatt. — A szép irodalmi lapok év végén bekötve a tanári könyvtárba helyeztetnek el.

*

V. Az ifjúsági énekkar Dr. Wallentinyi Dezső tanár felügyelete és Matolsay Pál vezetése mellett a lefolyt tanévben is dicséretes buzgalommal működött. Részt vett az összes iskolai ünnepélyeken, melyeknek színvonalát az egyes darabok szabatos előadásával emelte. Tagja volt az I. osztályból 15, a II. osztályból 5, a III.-ból 19, a IV.-ből 1, az V.-ből 1, a VI.-ból 5, a VII.-ből 6, a VIII.-ból 10, összesen 62. Megtanultak 10 darabot.

*

VI. Ifjúsági zenekar. Az egyesületnek a lefolyt évben 12 tagja volt, kik dr. Veres Samu tanár felügyelete és Hagelbauer György zenetanító vezetése alatt, hetenként 2 órán zenekari műveket, számszerint 30 darabot gyakoroltak be, az egyesület ifjúsági elnöke Fodor Ferencz VIII. o. t., ellenőre Holbenheyer Zoltán, VII. o. t., pénztárnoka Zsigmondovics Gyula VIII. o. t. volt.

*

VII. Tornakör. Az „ifjúsági Tornakör“, melynek mint az előző években, célja most is a testi erőnek és ügyességnek fejlesztése, az ifjúságban a rendszeretet és fegyelmezetttség iránti érzéknek önkéntes elhatározáson alapuló fokozása volt, ez idén szintén megalakult dr. szentesi Tóth Kálmán, majd Pásztory Gyula vezetése alatt. A kör tagjai csak V—VIII. osztály tanulói lehetnek. Beiratkozott 42 tanuló. A tisztikar következőleg alakult meg; ifjúsági elnök, Chizsnján József VIII. o. t., jegyző, Varga Imre VIII. o. t. Előtornászok: Chizsnján József VIII. o. t., Varga Imre VIII. o. t. és Valkó Arthur VII. oszt. tanuló.

A tagszgi díj 2 koronában állapított meg, a tagok heti egy órában gyakorolták magokat.

*

VII. Ifjúsági gyámintézet. Ez egyesület a folyó iskolai évben is hiven teljesíté kötelességét s megfelelt nemes hivatásának, amennyiben t. i. a tanulók fogékony szívében életre keltegette és hűségesen ápolgatta a jótékonyág iránti hajlamot, a mások szegénysége iránti könyörületet. — Az ifjúság az egyesületi tanárelnök és az ifj. osztálypénztárosok állandó buzditása mellett e 29. évében is 77 kor. 51 fillért gyűjtött. Ehhez hozzáadva az igazgató urtól fel nem használt bélyegek ára czimén nyert 6 kor. 12 fillért, a hangverseny maradék czimén Kerekes tanár urtól átadott 27 fillért, valamint a tanárelnöktől vasuti jegy visszatérítése végett átvett 6 kor. 40 fillért, vagyis összesen 14 kor. 21 fillért, a múlt évi 1 kor. 42 fillérnyi maradvánnyal együtt a f. évi összes bevétel: 91 kor. 72 fillérre rugott, azaz a tavalyihoz képest 13 kor. 84 fillérrel emelkedett. — Az egyes osztályokban a gyűjtés a következőképen oszlott meg:

az I. osztályban begyűlt összesen	5 korona	20 fillér.
a II. " " "	3 " "	08 " "
a III. " " "	4 " "	50 " "
a IV. " " "	3 " "	94 " "
az V. " " "	21 " "	39 " "
a VI. " " "	1 " "	54 " "
a VII. " " "	11 " "	58 " "
a VIII. " " "	12 " "	07 " "

Az I.—VIII. o.-ban begyűlt összesen: 77 korona 51 fillér.

Az egész 91 kor. 72 fillérnyi bevételt a tanári kar hozzájárulása alapján a következőképen osztottuk szét:

- 1) a gömörmegyei ev. ref. gyámintézetre: 20 kor. —
- 2) az ág. ev. e. e. gyámintézetnek (16 K.) 20 kor. —
- 3) a Leopoldianumra — — — (4 K.)
- 4) saját ifjúsági segélyalapunkra: — — — 20 kor. —
- 5) az ifjúsági kölcsön-könyvtárra: — — — 10 kor. —
- 6) a budapesti protestáns árvaházra: — — — 6 kor. —
- 7) a rozsnyói protestáns árvaházra: — — — 10 kor. —

Összesen: 86 kor. —

A felmaradó 5 kor. 26 fillérből, levonván a szétküldésnél szükséges póstköltséget, a többi a jövő évre marad takarékpénztárban elhelyezve. Mindazon tanulóinknak, a kik egyrészt Fülöp Kálmán, VIII. o. t. főpénztárossal az élükön, mint osztálypénztárosok, névszerint: Lukács Béla I. o. t., Mariássy Zoltán II. o. t., Tóth Sándor III. o., Svingor Jenő IV. o., Molnár István V. o., Dorka László VI. o., Varga Pál VII. o. és Seres József VIII. o. tanulók a gyűjtésben buzgólkodtak, másrészt filléreikkel, mint tagok — s ezek között örömmel dicsérem meg az V. osztály tanulóit, akik ez évben is legelől jártak az áldozatkészségben! a szép eredményhez serényen és készséggel hozzájárultak, ez uttal is hálás köszönetet mondok s őszintén óhajtom hogy mindig több és több követőre és a jótékonyág gyakorlásában mindegyre több versenytársra találjanak a jövőben!

Dr. Wallentinyi Dezső,

elnök.

VII.

Taneszközök.

Részint helyszűke miatt, részint pedig azért, mert az új tanépület építése folyamatban van és 1904. szept. 1-én rendelkezésünkre fog állani, taneszközeink szaporításánál a legszükségesebbekre kellett szorítkoznunk és különösen azon gyűjteményeink fejlesztéséről lemondanunk, a melyeknek külön termekben való elhelyezését a tér szűke nem engedi.

1. A tanári könyvtár két csoportból áll s megfelelő helyiségek hiányában három helyiségben van elhelyezve. A földszinti könyvtár teremben több mint 5000 darab van vegyesen a tudományok minden ágából, azonban tulnyomó számmal a vallásos és theologiai irodalom van képviselve. E meglehetősen nagy anyag szakszerű és végleges rendezése s újabb lajstromozása csak az új gimnáziumi épületbe való átköltözés alkalmával lesz eszközölhető. Addig a kezelés csak a külső rend fentartására szorítkozik. Azonban már a múlt év folyama alatt kiváló gattunk mintegy 600 drb értékesebb művet s ezeket a második emeleti fizikai teremben megfelelően lajstromozva kezeljük. E csoporthoz csatoltuk az 1900-ban megvett Sárközy-féle könyvtárt is, melylyel együtt e szárnykönyvtár 1600 drbra rug. A tanári könyvtár második csoportját képezi a tanácskozási teremben elhelyezett kézikönyvtár, melyben a mindennapi használatra szükséges encyklopediai művek (lexiconok, szótárak stb.) vannak elhelyezve mintegy 80 darabban. Összes állomány, 4200 munka, 6139 drbban, 101 tud. folyóirat 2294 füzetben, 151 vegyes mű 1867 darabban. (Folyó évi beszerzés 18 munka.) Összesen 10.300 drb könyv és füzet,

A könyvtár évi jövedelme 800 kor. melyből kiadtunk:	
1. Hírlapokra és folyóiratokra	— — — — 142 kor.
2. Új könyvekre	— — — — — 320 „
3. Kötésekre (256 drb)	— — — — — 380 „
Összesen	— — — — — 842 „
Dr. Veres Samu, könyvtárőr.	

*

2. Az Ifjúsági könyvtár, a tanulók tanulmányi köre és felfogása szerint a lefolyt tanévben is 4 csoportban kezeltetett, egy-egy tanár vezetése, felügyelete és ellenőrzése mellett. Az első csoportból az I—II., a másodikból a III—IV., a harmadikból V—VI. és a negyedikből VII—VIII. osztály növendékei kaptak hetenként egyszer megfelelő olvasmányokat. Ez idén csupán a harmadik csoport fejlesztésére fordítottunk nagyobb gondot.

Az első csoport állománya 218 kötet, öre Komáromy Géza.

A második csoport állománya 206 kötet, öre Horváth Albert.

A harmadik csoport könyvtárából az V. és a VI. osztályok tanulói kaptak hetenként (szerdán d. u. 2—3.-ig) egyszer megfelelő olvasmányokat. Az V. osztály 52 tanulója közül 44, a VI. osztály 51 tanulója közül pedig 36. tehát összesen 80 tanuló járt a könyv kiosztásra. Ezek az egész év folyamán 693 kötet könyvet szedtek ki, még pedig az V. osztálybeliek 488 kötetet, a VI. osztálybeliek pedig 205 kötetet.

A könyvtárban összesen 228 kötet, az V. és VI. oszt. tanulók lelki szükségletének és irodalmi ismeretének megfelelő, válogatott olvasmány van.

A könyvtár öre dr. Wallentinyi Dezső tanár volt, a kinek az ifjúság részéről Markovics Iván, V. o. tanuló segédkezett a kiosztásnál. A tanári felügyelő jelenléte nélkül kiosztás egyszer sem volt.

E könyvtár az 1902—1903. iskolai évben a következő művekkel szaporodott:

1. Dr. Kirchhoff Alfréd. Képek az ember fajok életéből.
2. Rákosi Viktor. Hős fiúk.
3. Dr. Geréb József. Az Olympos.

4. Erődi Béla. A Fáraók országában.
5. Akantisz Viktor. A klasszikus ókor legszebb hős mondái-
6. Gaál Mózes. Német világ Magyarországon.
7. Markó Ferencz. Kolumbusz Kristóf.
8. Benedek Elek. Krisztus legendák.
9. " " A honfoglalás mondái.
10. " " Mesék és mondák Mátyás királyról.
11. Morvay Győző. Egy eltemetett város.
12. Hampelné Pulszky Polyréna. Elbeszélések a görög világból.
13. Kempf József. A trojai háboru.
14. Szathmáry Károly. Török világ Magyarországon.
15. Győri Vilmos, Balassa János.
16. Jókai Mór. Diákok regénye.
17. Salamon Ferencz. Magyarország a török háborúk korában.
18. Gárdonyi Géza. A nagyapó tréfái. I.—V. példány.
19. Herczeg Ferencz. Az új nevelő.
20. Mikszáth Kálmán. A két koldus diák.
21. Benedek Elek és társai. Elbeszélések az állatvilág köréből.
22. Pósa Lajos. Száll az ének.
23. Méhner Vilmos kiadása. Szavaló könyv I—II. példány.
24. Palágyi Lajos. Új szavaló könyv.
25. Dr. Csánky Dezső. Rajzok Mátyás király korából.
26. Rudnyánszky Gy. Ezeregy legszebb magyar népdal.
27. Radó Vilmos. Vámbéry A. utazásai.
28. May—Szekrényi. A Rio De la Platánál.
29. May—Szekrényi. A Kordillerákban.
30. Verne Gyula. Az új hazában.
31. Verne Gyula. A Fekete indiák
32. Barna Jónás. A hazáért és szabadságért.
33. Beöthy Zsolt (35 kötet). Vörösmarthy Mihály.
34. Lantos Sebestyén. Nővérek.
35. " " Aranka története.
36. Sárközy István. Bálint Mihály.
37. S. Szabó József. A lorántfajak.
38. Jámborné Székely L. Az új bíró.

39. Büngérfi János. A falu árvája.
40. Mészöly Győző. Jó az Isten.
41. Rányai Géza. A kék gólya családja.
42. Sárközy István. A mi hitünk.
43. Tanítók Olvasótára. Szemelvények Kossuth L. beszédeiből.
44. Kempf József. Sophoklés Antigone.
45. Gelléri Mór. Az ezeréves millenium.
46. Dr. Koltai Virgil. Oktató mese.
47. Alexander Bernát, Madách. Az ember tragédiája.
48. Hanusz István. A magyar haza föld és néprajza.
49. Polgár György. Ókori képgyűjtemény.
50. Jókai Mór. (M. K.) Vál. részek az Új földesurból 5 p.
51. Tinódi Sebestyén. (M. K.) Históriai Énekei 5 p.
52. Kölcsey Ferencz (M. K.) Válogatott beszédei 5 p.
53. Deák Ferencz (Tan. Olv. tár.) Beszédeiből szemelvények 5 p.
54. Arany János (M. K.) Toldi estéje 5 p.
55. Faludi Ferencz (M. K.) Téli éjszakából 3 elb. 5 p.
56. M. T. Ciceró (M. K.) Az öregségről 1 p.
57. Kölcsey Ferencz (kül. k.) Parainesis 3 p.
58. Arany János (M. K.) Válogatott Balladái 5 p.
59. Kisfaludy Károly (M. K.) Kérők 5 p.
60. Sophoklés (M. K.) Antigone 3 p.
61. Balassa Bálint (M. K.) Válogatott költeményei 2 p.
62. Shakespeare (M. K.) Coriolánus 5 p.
63. Gregus és Beöthy. Magyar Balladák 3 p.
64. Vörösmarty Mihály. A két szomszéd vár. 2 p.
65. Moliere—Arany L. Tudós Nők.
66. Cserei Mihály. Históriaja 1 p.
67. Jókai Mór (M. K.) Kisebb alkalmi beszédei.
68. Morvay Győző (M. K.) Magyar Népballadák 3 p.
69. Mikszáth Kálmán (M. K.) A jó palócok.
70. Rákosi J. (M. K.) Aesóphus 1 p.
71. Szalárdy János. Sirmalmas Krónika 1 p.
72. Endrődy Sámuel. Kurucz nóták 1 p.
73. Márki S. Magyar Pantheon 2 p.
74. Jókai Mór. Egy magyar nábob 3 p.
75. Beöthy László. A kék macskához 4 p.

76. Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. 5 p.
 77. Pulszki Ferencz. Jellemrajzok, 6 p.
 78. Paszlávsky J. Életképek az állatvilágból, 7 p.
 79. Szász Károly. Odüsszeia, 8 p.
 80. Áldor Imre. Kossuth Lajos élete és pályája 9 p.
 81. Gaál Mózes. Deák Ferencz élete és jellemrajza 10 p.
 82 Church-Névy. Elbeszélések a görög tragikus költőkből,
 11 példány.

83. Koronczy J. Anthológia, 12 p.
 84. Mikes Kelemen. Törökországi levelek, 1 p.
 85. " " Mulatságos napok, 2 p.
 86. Vahot Imre. Emlékiratai és Petőfi eml. 3 p.
 87. Szász Károly. A vers-szavalás elméleti és gyakorlati
 kézikönyve, 5 példány.

A negyedik csoport állománya 312 kötet, mely a lefolyt évben a helybeli kaszinó által kiselejtezett szépirodalmi művekből 18 darabbal szaporodott. Kezelője, dr. Veres Samu.

II. Természettudományi múzeum gyarapodása.
 Állattani rész. Vörös kánya, ajándékozta Geduly Géza gyógyszerész ur. Urali bagoly, ajándékozta Vályi F. III. o. t. Lángbagoly. 3 darab egerész ölyv. Fehérszemű vadkaesa, ajándékozta Szakall B. II. o. t. Bibicz. Zöld papagály, ajándékozta Palm Nándor állatorvos ur. Nagy füles bagoly, ajándékozta Ebeczky Adolfné urnő Ajnácskőről. Mókus, ajánd. Verseghy J. VI. o. t. Fiatal görény, ajánd. Makay IV. o. t. Lókoponya, ajánd. Pitta B. I. o. t. Lógyomorból való kő, ajánd. Bakó J. III. o. t. Egy néhány száz rovar a tanulók gyűjteményéből. — Vétel útján: Szekrény a biológiai állatkészítményeknek 82 kor. Hamvasmaki 40 kor. Lemming 7 kor. Földi kutya 13 kor. Kakuk fiók éneklő madár fészkében 15 kor. Szürke gém 12 kor. Kárókatona 20 kor. Csibor belső szervei 13 kor. Kolorádóbogár biológiája 8 kor. Szű biológiája 6 kor. 50 fill. Galacsinhajtó bogár biol. 8 kor. Callima forróégővi mimiery lepke 11 kor. 100 darab légyfajta 24 kor. 1 kgr. arzénsavas nátron preparáló szer 7 kor. 50 fill. 15 pár fekete üveg szem 90 fill. 40 pár kristály szem 9 kor. 10 darab hengerüveg, 3 darab üveglemez 5 kor. 74 fill. 4 kgr. turfa téglá 11 kor. 20 fill. 1 darab kézi nagyító 20 kor. 200 darab

fedő lemez 6 kor. 50 fill. 1 csepegtető palaczk 1 kor. 80. fill. kanadabalzsam 2 kor. 50 fill. pikrokarmín 2 kor. 50 fill.

Növénytani rész. Vétel útján: Rozsszem erősen nagyítva és a rozs csirázása Brendel féle minta 16 kor. Nagy csalán Brendel f. 15. kor. Vénus légyesapója rovarevő növény levele Brendel f. 16 kor. Fahéj Kálazdy féle minta 6 kor. Turbán lilium Kálazdy f. 3 kor. 60 fill. Farkasalma Kálazdy f. 6 kor. 40 fill. Zsálya, buzavirág és fügevirágzat átmetszete 3 kor. Japáni birs virágja és kankalin átmetszete, ráadásul ajánd. Feldmann Gyula magyar tanszerkészítő intézete. 2 darab demonstráló mikroszkop 157 kor. 50 fillér.

Ásvány, kőzet, geológiai rész. Ősállat csuklósontja Ajnácskőről, hozta Rónay Gyula VI. o. t. Linourt (babére) Várgedéről Domján VI. o. t. Békásó hömpölykő a Rimából ifj. Szabó J. V. o. t. Tuffa hömpölykő szintén a Rimából.

A preparálásokban ügyesebbek voltak: id. Szabó József és Bolkay István tanulók, ezeken kívül mások is gyakorolták magukat.

A gyűjtemény áll: állattani fali képek: 68 darab, állatok, vagy ismertető alkatrészek: 2100 darab, növénytani fali képek: 40 darab, növényminták, részek és szárított növények: 4165 darab, ásvány, kőzet, geológiai képek és minták: 60 darab, ásványok leltározva: 497 darab. Körülbelül annyi még nincs leltározva. Vegyes apróságokban: 160 darab. Vegyi szerek: 155, eszközök: 166.

III Természettudományi múzeum gyarapodása. Gneumatikus tűzszerszám 8 kor. Papin fazék 24. kor. Tűzifecskendő 14 kor. Kis gőzgép 18 kor. Hartl féle hydrostatikus készülék 22 kor. Hartl féle uszó 12 kor. Hartl féle universalis optikai korong 100 kor. Mach hullámgépe 80 kor. Összesen 280 korona értékben.

IV. Földrajzi szertárunk gyarapodott: Palestina térképével (14 kor.), a magyar korona országainak iskolai fali térképével (12 kor.) és 82 drb. photogrammal (123 kor. 60 fill.) Összesen 149 kor. 60 fillér értékben.

V. A történeti és philológiai gyűjteményünk a lefolyt évben nem szaporodott.

VI. Érem és régiség-tani gyűjteményünket szaporították: Szabó Imre tisztartó Sajóvámosról 2 bronzvésővel és 2 bronzkarperecczel, Pichler Pál VII. o. t. 1 kovás-

pisztolylyal, Füredi Róbert ur Budapestről 38 drb. éremmel, dr. Veres Samu tanár ur 23 drb. réz- és ezüstpénzzel. Azonkívül Dráveczky Gyula III. o. t. 2 drb. ezüstpénzzel, Náray Ede III. o. t. 1 drb. ezüstpénzzel, Szakall István III. o. t. 8 darab. ezüstpénzzel, Vályi Viktor III. o. t. 1 darab. ezüstpénzzel, Osváth István III. o. t. 1 drb. ezüstpénzzel. Koncz Kálmán V. o. t. 1 drb. ezüstpénzzel, Kovács József V. o. t. 1 drb. rézpénzzel, Márkus Jenő V. o. t. 1 drb. rézpénzzel, Molnár Sándor V. o. t. 1 drb. ezüstpénzzel és id. Szabó József V. o. t. 1 drb. ezüstpénzzel. Összes szaporodás 79 darab.

VII. Rajzszeretárunk állománya. a.) Lapminták 1. G. Schreiber malerische Körperstudien 2 drb. 2. Jakobsthal, Grammatik der Ornamentik 17 drb. 3. Taubinger fejek 1 drb. 4. Julien Etude der crayon 5 drb. 5. Cours dessin I. p. Barque Ch. 5 drb. 6. Studien in tivo crayon 1 drb. 7. Le portefenille des Oru 5 drb. 8. Várdai Sz. Rajzlapok. b.) Domború minta gypsából. 1. Fejminták, építési részletek, régi és újabbkori ékítmények, görög edények 25 drb. c.) Geometriai készülékek. Geometriai fa-testminták 7 drb. Szaporodása: 1. Zsitvay: Minták a szabadkézi rajzolásához 90 drb. 2. Várdai Szilárd: Rajzminták 118 drb. 3. Dekorative Vorbilder 63 drb.

VII. Tornaszertárunkat ez idén nem szaporítottuk.

VIII.

Adományok.

Mint eddig mindenkor, úgy a lefolyt tanévben is sok oldalról nyilatkozott meg az áldozatkészség tanintézetünk iránt. Korunk az ősi áldozatkészséget többé nem ismeri. De őseink azon szorgos gondoskodása, melylyel iskolákat állítottak és azokat mint az egyház féltett kincsét, mint a felekezeti érdekek őrzőjét és ápolóját megtartani és fejleszteni igyekeztek, most is él egyesek nemesen érző szívében, áldozatra serkentve őket a közművelődés, a haza oltárán. Így első sorban hálatelt szívvel kell köszönetet mondanunk Ns. Baksa István kir. tanácsos urnak, iskolánk nestorának, a közművelődés zászlóvivőjének, ki örökifju lelkesedéssel nemcsak az első között vesz részt vármegyénk minden kulturális mozzanatában, de igazi protestáns áldozatkészséggel ontja ki évről-évre a jótétemények bőségszaruját tanintézetünkre és annak ifjúságára. Hálás köszönettel adózunk Nagys. Dapsy József urnak, ki a fiui kegyelet megható példáját adta, midőn tanácstermünk számára megfestette atyjának, néhai Dapsy Vilmos kuriai bíró ó méltóságának, igazgató választmányunk éveken át volt lelkes elnökének arcképét, emlékül az elmúlt idők nehéz viszontagságaira, buzdításul a szebb jövőre, melynek megvetésében az elhunytnak oly kiváló része van. Néhai Pongrácz Gyula kassai lakos, aki forró hazaszeretettől áthatva, egész vagyonát kulturális czélokra hagyományozta, könyvszekrényét a benne levő disz- és egyéb könyvekkel végrendeletileg a rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumra hagyta, azzal a kikötéssel, hogy ezek a könyvek külön kezeltesenek. Ezeken kívül a lefolyt iskolai évben a következő adományok folytak be:

a) Az alaptőke gyarapítására: A rimaszombati takarékpénztár 600 kor., a gömörmezei nép és iparbank 100 kor, összesen 700 korona.

b) Folyó kiadások fedezésére: A rimamurány salgótarjáni vasmű részvénytársaság 100 kor., a tizáninnyi ev. ref. egyházkerület 32 kor. 91 fillér.

c) Ösztön és pályadíjakra: Baksay István családi ösztöndíj alapul 2000 kor., a gömörmezei közművelődési egyesület rimaszombati köre 60 kor., a rimaszombati polgári olvasókör 20 kor. Bazilidesz János 20 kor., a tamásfalvi Petőfi kör 10 kor., özv. Jánosdeák Andrásné 20 kor. özv. Stelkovich Istvánné 20 kor., Baksay István 20 kor., Soós Ferencz 40 kor. Összesen 2210 korona.

d) A tápintézet folyó költségeinek fedezésére: A rimaszombati takarékpénztár 40 kor., a gömörmezei takarékszövetkezeti és iparbank 20 kor., a gömörmezei takarékszövetkezeti és hitelbank 10 kor., a mosonyi esperesség 14 kor., a pozsony megyei esperesség 27 kor. 39 fillér, a kőszegi gyülekezet 4 kor., a ruszti ág, hitv. ev. egyház 2 kor., kérvényezésből befolyt 1711 kor. 94 fill. Összesen 1829 korona 33 fillér.

IX.

Ösztöndíjak, jutalmak és segélyezések.

1. A Baksay István-féle takarékpénztári részvény 44 korona osztalékát nyerte Veres Loránd I. o. t.
2. A Baksay István-féle 2000 kor. családi alapítvány kamatát 85 kor. Vattay László V. o. t.
3. A Baksay István nevét viselő jubileumi alapítványnak (2000 kor.) kamatját 85 kor. kapta Stech Dezső V. o. t.
- 4—5. A Dapsy Vilmos-féle egyik 2000 kor. alapítvány kamatját 100 koronát kapta Varga Imre VIII. o. mig a másik szintén 2000 kor. alapítvány után ugyancsak 100 koronát kapott Balogh Gyula VIII. o. t.
6. A Huszt József-féle 2000 kor. kamatját, 85 koronát nyerte Huszt Ferencz VI. o. t.
7. A Nagy Lajos-féle 2000 kor. kamatát, 85 kor. nyerték egyenlő részben Litkey József VII. és Figuli Pál V. o. tanulók.
8. A Miklovics György-féle 2000 kor. kamatát, 85 kor. kapta Runyay Kálmán V. o. t.
9. Káposztás Józsefné szül. Nagy Mária-féle 2000 kor. kamatát 85 kor. kapta Hubay Mihály VI. o. t.
10. Piskálszky Endréné sz. Kovács Julianna féle 2000 kor. alapítvány kamatát, 85 kor. nyerte Peternell Károly VII. o. t.
11. Lichárd Károly-féle 2000 kor. nagyobb alapítvány kamatát, 85 kor. nyerték egyenlő részben Barthó András VI. és Schmidt Arthur V. o. t.
12. Ugyanannak kisebb, 400 kor. alapítvány kamatát, 17 kor. kapta Frenyó Lajos III. o. t.

13. A Hanvay Zoltán-féle 200 kor. alapítvány kamatát, 1. drb. 10 koronás aranyat, a magyar nyelvben tett előmeneteleért kapta Figuli Pál V. o. t.

14. A Huszt Andrásné sz. Barkassy Lidia 1200 kor. alapítvány kamatát, 51 kor kapta Kovács Lajos IV. o. tanuló.

15. A Csider Károly emlékére tett 600 kor. kamatját, 24 kor. Kiss Lajos V. o. t.

16. A Csider László emlékére özvegye Dapsy Emma által tett 2000 kor. alapítvány felének kamatát, 42 kor. nyerték egyenlő részben Szőke István III. o. t. és Tóth Sándor III. o. t.

17. A Káposztás József emlékére özvegye Zehery Julia által tett 400 kor. alapítvány jövedelmét, 20 kor. kapta Molnár László V. oszt. tanuló.

18. A Stelkovics István emlékére özvegye Miks Anna által tett 400 kor. alapítvány jövedelmét, 20 kor. kapta Gabonás János III. o. t.

19. Reguly Péter emlékére testvére, Félix Pálné sz. Reguly Johanna által tett 400 kor. kamatát, 17 kor. nyerte Bódy Pál VI. o. t.

20. Zehery István emlékére édes anyja, előbb Zehery Istvánné, majd Káposztás Józsefné szül. Nagy Mária által adományozott 4 drb. „Gömörmegyei nép és iparbanki“ részvény osztalékát, 40 kor. egyenlő részben megosztva nyerték Murányi László III. és Ságghi Zoltán II. o. tanulók.

21. A zeherjei ev. ref. egyház 240 kor. alapítványának 10 kor. kamatát nyerte Szőke Sándor I. o. t.

22. A pelsűcz—szentpéteri 200 kor. alapítvány 8 kor. kamatát nyerte Harnócz Gyula II. o. t.

23. A koszorualap jövedelmét 22 kor. nyerte Veliacsek Károly II. o. t.

24. A Káposztás József által adományozott fürdő-részvény árának (84 kor.) 3 kor. jövedelmét nyerte Laurency Vilmos I. o. t.

25. A gr. Forgách Gyuláné 400 kor. alapítványának kamata, minthogy a letett tőke a 1000 koronát még nem érte el, a tőkéhez csatoltatott.

26. A rimabrézó—likéri alapítvány kamata szintén a tőkéhez csatoltatott.

27. Az athletikai klub tőkéjének jövedelmét, 9 kor. nyerték Szórádi István és Szórádi Pál III. o. tanulók.

28. Az ifjusági segélyalapról kaptak: Paál Gyula VI. o. t. 18 kor., Lámer János V. o. t. 10 kor., Svingor Jenő IV. o. t. 10 kor. Kozlay Kálmán III. o. t. 8 kor. Dzurányi László II. o. t. 8 kor. és Laurency Vilmos I. o. t. 6 koronát. Összesen 1278 korona.

29. A helybeli korcsolya-egylet elnöksége, mint minden évben, ez idén is 16 darab korcsolya-jegyet bocsátott rendelkezésünkre, szegénysorsu és jóelőmenetelű tanítványaink közt való szétosztás végett. Ezeket kiosztottuk Fábry Emil és Széplaky Lajos VIII. o. tanulók, Farkas József és Petró Elek VII. o. tanulók, Dorka László és Huszt Ferencz VI. o. tanulók, Kiss Lajos és Schmidt Arthur V. o. tanulók, Kovács Lajos és Kovács Zoltán IV. o. tanulók, Frenyó Lajos és Gabonás János III. o. tanulók, Ságghi Zoltán és Veliacsek Károly II. o. tanulók, Kósik Gyula és Laurency Vilmos I. o. tanulók közt. A kiosztott jegyek értéke 64 korona.

30. Tandijmentesek voltak teljesen: Kerekes Jenő VI., Lenner Ferencz V., Lenner Aladár IV., Kerekes Tibor I. és Veres Loránt I. o. tanulók mint tanárok fiai; Kovács Lajos IV., Percz Barna IV., Szöllösy János IV., Csapó Gyula III. Loffay László és Murányi László III. o. tanulók mint énekesek; Kemény Miklós VII., Litkey József VII., Bódi Pál VI., Dorka László VI., Huszt Ferencz VI. Paál Gyula VI., Figuli Pál V., Molnár László V., Schmidt Artur V., Csoltó János IV. és Veliacsek Károly II. o. tanulók. Fél tandiját fizettek: Petró Elek VII., Hubay Mihály VI., Kiss Lajos V. Veres Sándor V., Frenyó Lajos III., Gabonás János III., Laurency Vilmos I. és Szőke Sándor I. o. tanulók. Ezekon kívül részestültek Vattay László V. o. t. 12 kor., Kozlay Kálmán III. o. t. 12 kor., Szórády István és Szórády Pál III. o. tanulók összesen 36 kor. és Bárczy László I. o. tanuló 12 korona tandijengedményben. Elengedtek tehát összesen 1320 kor.

31. Tápintézeti díjelengedésben részestültek egészben: Fábry Emil VIII. o. tanuló mint szénior, Hubay Mihály VI., Figuli Pál V. és Veliacsek Károly II. o. tanulók.

A tanuló neve	Magaviselet		Magyar	Latin	Földrajz	Természetr.	Mennyiségt.	Rajz. mértan	Szépirás.	Torna.
	vallás									
30 Kohuth Lajos ev. ref.	1	1	2	3	1	2	3	3	2	3
Komora László r. kath.	—	k	i	m	a	r	a	d	t	—
Konyha Gyula ev. ref.	1	2	3	2	2	2	4	2	3	2
Kozlay Béla ág. ev.	1	1	1	2	1	1	3	2	2	2
Kósik Gyula ev. ref.	1	2	1	1	1	1	1	1	1	3
Krémer Oszkár izr.	v	i	z	s	á	t	l	a	n	3
Laurency Vilmos ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
Liszauer Miklós izr.	1	2	4	4	3	3	3	3	3	3
Lökös Zoltán ev. ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
Lukács Béla ev. ref.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	—
40 Mayer Ottó ág. ev.	1	3	3	2	2	3	3	2	2	3
Mesko Barna ág. ev.	1	1	1	1	1	2	2	1	2	3
Mikula Zoltán ág. ev.	1	1	2	2	1	2	3	3	2	2
Nagy Károly ev. ref.	1	3	3	3	1	2	3	3	1	3
Paál Ferencz r. kath.	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Paál László ev. ref.	1	1	3	3	1	1	4	3	3	f.
Pásztor Pál ág. ev.	2	3	3	4	4	4	4	4	2	1
Pitta Bódog r. kath.	1	3	2	3	2	3	3	3	2	1
Sarinay József r. kath.	—	k	i	m	a	r	a	d	t	—
Spuriusz Barna ev. ref.	2	3	4	3	2	3	4	2	3	2
50 Szabó Dániel ág. ev.	2	3	3	3	2	4	4	2	1	f.
Szepessy Agoston r. kath.	1	1	3	4	2	2	4	3	2	3
Szőke Sándor ev. ref.	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2
Stolcz Zsigmond r. kath.	2	2	3	4	2	3	4	4	3	1
Turek Lajos ág. ev.	2	1	3	4	3	4	3	3	3	3
Veres Loránd ev. ref.	1	2	2	1	3	2	3	2	2	1
Vincze Mihály ág. ev.	—	k	i	m	a	r	a	d	t	—
Vozáry László ág. ev.	2	2	3	4	3	3	4	3	3	2
Zólyomy Sámuel ág. ev.	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2
Magántanulók										
Banczik Aladár ág. ev.	—	2	2	3	2	2	3	2	—	—
60 Harczér Oszkár.	—	2	3	4	3	2	3	2	—	—

II. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet		Magyar	Latin	Földrajz	Természetr.	Mennyiségt.	Rajz. mértan	Szépirás	Torna
	Vallás									
Altstädter Elemér izr.	1	1	3	3	3	2	4	2	1	3
Altstädter Ernő izr.	1	2	3	4	3	2	4	3	1	3
Biszterszky Lajos r. kath.	2	1	3	3	3	2	4	2	2	3
Bodon Géza ref.	1	2	3	3	3	2	4	2	1	3
Borbás Antal r. kath.	2	1	3	3	2	2	3	2	3	3
Braun Miklós izr.	1	1	2	2	1	2	3	2	3	3
Bruoth Béla ág. ev.	1	2	4	4	3	2	4	3	2	2
Cseh Lajos ref.	1	2	3	3	2	2	4	1	3	3
Deutsch István izr.	1	1	2	2	3	2	2	2	3	3
10 Dzurányi László ág. ev.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fm
Einhorn Dezső izr.	1	1	2	3	3	2	3	2	3	1
Farkas Gyula r. kath.	1	3	4	4	2	2	3	2	3	2
Fellner Kázmér r. kath.	1	1	2	2	1	1	3	1	2	3
Gercser Jenő r. kath.	2	2	3	4	2	2	3	2	3	1
Gerstenberger János ág. ev.	2	2	3	3	3	2	4	3	2	1
Gotthard Bálint r. kath.	1	1	3	3	2	3	2	2	1	—
Groszmann Dezső izr.	1	1	3	3	3	3	2	1	2	—
Harnócz Gyula ref.	1	1	1	1	2	1	2	2	2	fm
Hauer Dávid izr.	2	1	3	4	3	2	4	2	3	2
20 Hudiczius István ref.	2	1	3	4	3	2	4	3	2	1
Istók Barna ág. ev.	2	1	2	2	2	3	3	2	2	—
Jellinek Adolf izr.	1	1	2	2	2	1	3	2	3	1
Kossuth Tivadar ág. ev.	1	2	3	3	2	2	2	2	1	2
Kovács István r. kath.	1	1	2	2	3	2	3	2	2	1
Majoros Barna ref.	1	1	3	4	3	3	2	3	3	fm
Majoros László ref.	2	2	3	3	3	2	4	3	2	1
Mares László ref.	2	1	3	4	3	3	3	3	3	1
Máriássy Zoltán ref.	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2
Mihalik János r. kath.	1	1	3	3	3	3	3	3	1	1
30 Oszkocsil Jenő r. kath.	1	1	3	4	3	2	3	2	3	3
Pecsők Lajos ref.	2	1	3	3	3	3	4	3	3	2
Plachy Péter ág. ev.	1	2	4	4	3	2	4	3	3	1
Rimai József izr.	1	1	3	3	3	3	2	3	2	3
Róth Gyula izr.	1	1	1	2	1	1	2	1	2	3
Sailer Károly ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm
Sághy Zoltán ref.	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Seidner Ernő izr.	2	1	3	4	2	2	2	1	2	2
Stolcz Jenő r. kath.	1	1	3	3	2	2	3	1	2	2
Szakall Béla ref.	3	3	3	4	3	3	4	3	3	1

A tanuló neve		Magaviselet	Vallás	Magyar	Latin	Földrajz	Természetr.	Mennyiségt.	Rajz, mértan	Szépírás	Torna
40	Takács Gyula ág. ev.	2	2	4	4	4	4	3	3	3	3
	Török Elemér r. kath.	2	1	3	4	3	2	3	3	3	1
	Veliacsek Károly ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Vojtko Bálint r. kath.	2	2	3	4	3	3	4	3	1	1
	Winter Zoltán izr.	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3
Magántanuló											
45	Szabó László	—	1	3	2	1	1	2	1	—	—

III. Osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Vallás	Magyar	Német	Latin	Történelem	Földrajz	Mennyiségt.	Rajz, mértan	Torna
	Bakó József ev. ref.	2	3	4	4	4	3	4	4	3	2
	Balkó János r. kath.	1	1	3	3	3	1	2	3	3	1
	Básthy István ref.	1	1	3	4	4	2	3	4	3	3
	Bodiczky Endre ág. ev.	1	2	3	3	4	3	3	4	3	2
	Bencsik Gyula r. kath.	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1
	Csapó Gyula ref.	1	1	3	4	3	2	3	3	3	3
	Dráveczky Gyula r. kath.	1	1	3	2	3	1	2	3	2	2
	Flóhr József izr.	1	2	3	4	3	3	3	3	3	3
	Frenyó Lajos ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	Gabonás János r. kath.	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1
	Galgon Mihály ág. ev.	2	2	3	1	4	3	3	4	3	1
	Glüksthál Béla izr.	1	2	3	3	3	2	3	3	2	3
	Glüksthál Sándor izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3
	Gottlieb Albert izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Gregor Béla r. kath.	1	1	3	3	3	1	3	3	1	3
	Huszth Elemér ref.	1	1	4	3	4	3	3	3	2	fm
	Járdánbázy Dénes ref.	1	1	3	3	3	2	3	3	1	1
	Kapor Aurél r. kath.	2	1	3	4	4	3	3	4	1	1
20	Kóln Miklós izr.	2	1	4	4	4	4	3	4	4	1
	Korény Abris ág. ev.	2	1	3	3	3	2	3	3	3	1

A tanuló neve		Magaviselet	Vallás	Magyar	Német	Latin	Történelem	Földrajz	Mennyiségt.	Rajz, mértan	Torna
	Korény László ref.	1	1	3	4	3	2	3	3	1	3
	Kosiner Sándor izr.	1	1	1	1	2	1	2	2	1	fm
	Kozlai Kálmán ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Loffay Lajos ev. ref.	1	1	3	4	3	1	2	3	1	2
	Lökös Sándor ref.	1	1	3	4	4	3	3	3	3	1
	Marikovszky Géza ref.	2	2	3	4	4	4	3	4	3	1
	Mészáros István ref.	1	1	3	4	4	3	3	3	2	3
	Mielna Imre ág. ev.	1	1	3	3	4	3	3	3	3	3
30	Molnár László r. kath.	2	1	4	4	4	3	3	4	3	3
	Murányi László ev. ref.	1	1	2	3	2	1	2	3	2	2
	Náray Ede ref.	2	1	3	3	3	2	2	4	3	2
	Osváth István ref.	1	1	2	3	3	2	3	3	1	2
	Rozinay Jenő r. kath.	1	1	3	3	3	2	3	3	3	1
	Suhajk Gyula ág. ev.	2	1	3	3	3	2	3	3	2	3
	Szabó Sándor ref.	2	1	3	4	3	3	3	4	3	3
	Szakall István ref.	2	1	3	3	4	2	3	4	3	1
	Szekeres Szilárd r. kath.	2	1	3	4	4	2	3	4	3	1
	Szorády István ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40	Szorády Pál ág. ev.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Szöke István ref.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3
	Tóth Sándor ref.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1
	Tóth László ref.	1	1	2	2	3	4	2	3	3	3
	Urbán András ág. ev.	2	1	4	2	3	3	3	3	2	1
	Wahl Agoston ág. ev.	2	3	4	3	4	4	4	4	2	3
	Vályi Ferencz ref.	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2
	Vályi Viktor r. kath.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Vigh Bertalan r. kath.	1	1	3	4	3	1	3	4	3	2
	Zatykó Károly ág. ev.	2	1	3	4	3	3	3	4	2	1
Magántanuló											
49	Kapitány Sándor r. kath.	1	1	3	3	3	2	3	2	3	—

IV. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet									
	Vallás	Magyar	Német	Latin	Történelem	Természetr.	Mennyiségt.	Rajz, mértan	Torna	
Blau Zoltán izr.	1	2	3	4	3	1	1	3	4	3
Bobok György r. kath.	1	2	4	3	3	3	3	4	2	3
Csoltó János ref.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3
Deutsch Izsák izr.	2	1	3	2	2	3	3	2	3	3
Fehér Gyula izr.	1	2	3	3	3	2	2	3	2	3
Fekete Dezső ref.	1	1	3	2	2	1	2	2	2	3
Feller Kálmán izr.	1	2	3	2	3	2	3	3	3	fm
Frenyó Ede ág. ev.	1	1	3	3	3	2	2	3	1	2
Gaal András r. kath.	1	1	3	4	3	3	3	4	3	1
10. Haas Géza izr.	2	2	4	4	3	2	3	4	3	3
Hermann Béla ág. ev.	1	2	3	3	4	3	2	4	1	1
Horváth József ref.	1	1	3	2	2	2	1	4	2	1
Hruska János ág. ev.	—	k	i	l	é	p	e	t	t	—
Jellinek József izr.	2	1	1	2	2	1	1	2	3	fm
Káposztás László ref.	2	1	3	4	3	2	2	4	3	3
Kiss Zoltán r. kath.	2	1	3	3	3	3	1	3	2	3
Kohn Elemér izr.	1	1	2	2	3	2	2	2	1	3
Kovács Dezső ref.	2	1	2	3	3	1	2	3	1	2
Kovács Lajos ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20. Kovács Zoltán ref.	1	1	2	2	1	1	2	2	2	fm
Krausz Gyula izr.	1	1	2	2	2	1	1	2	2	fm
Krémer Zoltán izr.	2	2	1	2	3	2	2	1	3	fm
Lenner Aladár ref.	1	2	3	3	4	3	3	4	3	1
Lengyel János r. kath.	2	2	4	3	3	3	3	4	2	3
Lengyel József r. kath.	2	2	4	3	3	3	3	4	2	2
Leopold Aladár izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3
Lopusny János ág. ev.	2	1	4	3	3	2	3	3	1	1
Lövy Dezső izr.	1	1	2	3	3	1	3	3	1	3
Makay Barna ref.	2	1	4	4	3	3	3	4	3	1
30. Nagy Gyula izr.	—	k	i	l	é	p	e	t	t	—
Perecz Barna ref.	1	1	3	3	3	2	2	3	2	3
Piller Imre r. kath.	k	i	z	á	r	a	t	o	t	t
Póznán István ref.	1	1	2	3	3	1	2	3	2	2
Sághy Sándor ref.	1	1	4	2	3	3	2	3	2	1
Schlesinger Jenő izr.	1	1	2	3	4	2	2	3	2	2
Svingor Jenő ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Szabó Endre ref.	1	1	2	1	2	1	1	2	2	3
Szentmiklóssy L. r. kath.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	1
Szilágyi András r. kath.	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3
40. Szöllősy János ref.	1	1	3	2	3	2	1	3	1	1

A tanuló neve	Magaviselet									
	Vallás	Magyar	Német	Latin	Történelem	Természetr.	Mennyiségt.	Rajz, mértan	Torna	
Végh Vilmos ref.	1	1	2	1	1	1	1	1	2	3
Zábráczky György r. kath.	2	2	3	4	4	3	4	4	3	1
Magántanulók										
Hartzer Sándor r. kath.	—	2	3	3	4	3	3	3	2	—
Hartzer Tibold r. kath.	—	2	3	3	3	3	3	3	2	—
Müller Vilmos ág. ev.	—	1	3	2	3	2	1	2	1	—
46. Tyll József r. kath.	—	—	4	4	4	3	4	4	4	—

V. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet											
	Vallás	Magyar	Német	Latin	Görög.	Görög pőtölő		Történelem	Természetr.	Mennyiségt.	Torna	
						írod.	rajz					
Bartha Jenő, ev. ref.	1	1	3	3	3	—	3	3	3	2	4	1
Báthly Károly, ev. ref.	1	1	3	4	3	—	2	2	3	2	4	1
Bienik János, ág. ev.	1	1	3	3	3	2	—	—	2	1	3	2
Bobok Tivadar, róm. kath.	1	2	3	3	3	—	2	3	2	3	3	1
Bruóth Dániel, ág. ev.	1	1	3	3	3	—	1	1	3	2	2	1
Dalmay István, róm. kath.	1	1	3	3	3	—	3	2	2	2	3	f.
Dimics Dragolyub, gör. k.	1	2	3	3	3	—	3	2	3	2	3	1
Eszényi Gyula, ev. ref.	1	1	1	2	2	2	—	2	1	2	1	f.
Figuli Pál, ág. ev.	1	1	1	2	1	2	—	—	2	1	2	f.
10. Gereser Géza, róm. kath.	2	2	3	3	3	—	3	2	2	2	3	3
Gottlieb Gyula, izr.	1	1	1	2	2	2	—	—	1	2	2	f.
Horváth Zoltán, ev. ref.	1	1	3	4	3	—	3	2	3	3	3	1
Jakabfalvay Béla, ev. ref.	1	1	3	3	3	—	1	2	3	3	3	1
Jurasko Jenő, róm. kath.	1	1	3	4	3	—	2	2	2	2	3	2
Kálmán János, ev. ref.	1	2	3	4	4	—	3	2	3	3	4	2
Kiss Lajos, ev. ref.	1	1	1	2	1	1	—	—	1	2	3	1
Kódor Károly, ev. ref.	1	1	3	3	3	—	1	2	2	3	3	2
Kóhn Jenő, izr.	1	1	2	2	3	2	—	—	3	3	3	2
Konez Kálmán, ev. ref.	1	1	3	4	3	—	2	3	3	2	3	2
20. Kovács József, ev. ref.	1	2	3	3	3	—	3	2	3	2	3	2

A tanuló neve	Magaviselet	Vallás	Magyar	Német	Latin	Görög	Görög pötty		Történelem	Természetr.	Mennyiségt.	Torna
							irod.	rajz				
Kulisek Milán ág. ev.	1	1	3	3	2	2			2	2	3	2
Lámer János ág. ev.	1	1	1	2	1	1			1	1	2	2
Lenner Ferencz ev. ref.	2	2	3	4	4		3	3	4	3	4	1
Lipták László ág. ev.	2	1	3	4	3		2	3	3	2	4	2
Magyar Aladár ev. ref.	1	1	3	3	3		2	2	2	2	2	2
Majoros István ev. ref.	1	2	3	3	3	2		2	2	2	2	2
Máriássy László ev. ref.	2	2	3	3	3		3	2	3	3	3	3
Markovics Iván ág. ev.	1	1	1	1	1	1		1	1	1	3	
Márkus Jenő izr.	1	1	3	3	3		1	2	2	2	3	2
30 Mikszáth János ág. ev.	1	1	3	3	3		1	1	2	2	3	1
Mojsses József ág. ev.	2	1	4	3	3		1	2	3	2	3	2
Molnár István ev. ref.	1	1	1	2	2		1	1	1	1	1	1
Molnár László ev. ref.	1	1	2	2	2	2		2	2	3	1	
Molnár Sándor ev. ref.	1	2	2	2	3	3		3	1	3	1	
Nagy Bertalan ev. ref.	1	1	3	4	3	3		3	2	3	1	
Pongó László ev. ref.	2	2	3	4	4		1	1	3	2	3	2
Runyay Kálmán ev. ref.	1	1	2	3	1	2		1	1	3	2	
Schmidt Artur ág. ev.	1	1	1	2	1	1		1	1	2	1	
Schvarcz Ernő izr.	2	1	4	3	3		3	2	3	2	3	2
40 Simon Dezső ev. ref.	1	1	3	4	3		2	1	1	3	4	f.
Singer Rezső izr.	1	1	3	2	2	2		2	1	3	2	
Skrovina Pál ág. ev.	1	1	3	3	2		1	1	2	1	2	2
Solyomossy József ev. ref.	1	3	2	3	3	3		3	2	3	1	
Stech Dezső ág. ev.	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	
Szabó Ferencz róm. kath.	1	1	2	3	3		2	1	2	2	3	1
Szabó Gyula ev. ref.	1	1	2	3	3	2		2	1	2	3	
Szabó József (idb.) ev. ref.	1	1	1	2	2		1	2	1	1	2	1
Szabó József (ifj.) ev. ref.	1	1	2	3	3	2		2	1	3	1	
Szalontay Zoltán ág. ev.	1	2	3	3	3		3	2	3	2	4	1
50 Vattay László ev. ref.	1	1	2	3	2	1		2	1	2	2	
Veres Sándor ev. ref.	2	3	3	3	4		2	3	3	3	3	f.
Vieszt Dusán János ág. ev.	1	1	3	3	3	2		2	2	3	2	
Magántanuló												
Radvánszky Béla br. ág. ev.	1	1	1	1	1	1			1	1	1	
Honéczy Géza ág. ev.	v	i	z	s	g	á	l	a	t	l	a	n

A tanuló neve	Magaviselet	Vallás	Magyar	Német	Latin	Görög	Görög pötty		Történelem	Természetr.	Mennyiségt.	Torna
							irod.	rajz				
Balogh Béla ev. ref.	2	1	1	3	3	2			2	2	3	1
Bartho András ág. h. ev.	1	1	1	2	2	2			1	1	2	1
Bódi Pál ág. h. ev.	1	1	2	2	2	2			1	1	2	1
Bolkay István r. kath.	1	2	3	3	3		3	2	3	1	3	3
Buday Aladár ág. h. ev.	1	1	1	1	1		1	2	1	1	2	3
Czinyéry Barna ev. ref.	1	1	1	2	2	1			2	1	2	2
Csiszár Imre ev. ref.	1	1	1	2	3	1			3	1	3	3
Csabay Gyula ev. ref.	1	2	3	3	4		3	1	3	3	3	1
Domján Lajos r. kath.	3	2	2	3	3	3			2	1	2	f.
10 Dorka László ág. h. ev.	1	1	1	1	1	1			2	1	2	f.
Dzurányi Gyula ág. h. ev.	1	2	3	2	2		3	2	3	2	3	f.
Farkas Lajos izr.	1	2	2	2	2	2			2	2	2	f.
Fekete Tibor ev. ref.	1	2	3	3	3		3	2	3	3	3	3
Hámos Zoltán ág. h. ev.	1	2	3	3	3	3			3	2	3	2
Hanesz Hugó ág. h. ev.	1	1	2	1	1	2			1	2	1	3
Herbszt Ernő r. kath.	2	2	3	2	2		2	3	3	1	3	f.
Hubay Mihály ev. ref.	1	1	1	1	1	1			1	1	1	f.
Huszt Ferencz ev. ref.	1	1	1	1	1	1			1	1	2	f.
Jónap Aladár izr.	1	1	1	2	2		1	2	2	2	2	1
20 Józsa Sándor ev. ref.		k	i	z	á	r	a	t	o	t	t	
Karhút András ág. h. ev.	1	2	3	3	2	1			3	2	1	1
Katrenyák Gusztáv ág. h.	1	2	3	3	3		3	3	3	2	3	f.
Kerekes Jenő ev. ref.	1	1	1	2	3		1	2	2	1	1	1
Kishonthy István r. kath.	2	2	2	4	3		3	2	3	2	4	2
Kohn Andor izr.	1	1	2	2	3		1	3	1	2	3	3
Kohn Géza izr.	1	1	1	3	3		1	3	2	2	3	f.
Koreny Lajos ág. h. ev.	2	1	1	2	2		1	2	3	2	3	3
Kossuth Sándor ág. h. ev.	1	1	3	3	4		2	3	3	3	4	3
Kovács Géza ev. ref.	1	1	2	2	2	1			2	2	3	1
30 Kovács Lajos ev. ref.	1	1	2	3	3	1			3	2	3	1
Krémer Zoltán izr.	1	1	2	1	1		1	2	2	1	2	3
Ladányi László r. kath.	1	1	1	2	2		1	2	2	1	3	3
Magyar Gyula ev. ref.	1	1	2	3	3		1	1	2	2	3	3
Marikóvszky J. ev. ref.	1	1	3	4	3	2			2	3	4	3
Menyhárt János ev. ref.	1	1	2	3	3	3			1	2	4	3
Molnár Gyula ev. ref.	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1
Momirovics D. g. keleti.	1	2	2	2	2		1	2	1	2	3	3
Novák Ernő ev. ref.	1	2	3	4	3		2	2	3	2	4	3
Paál Gyula ev. ref.	1	1	1	3	2		1	2	2	1	3	f.
40 Palm József r. kath.	1	1	3	2	2		3	3	3	3	3	f.
Rónay Gyula ev. ref.	2	2	3	3	3		3	3	4	3	3	f.

A tanuló neve	Magaviselet										Torna	
	Vallás	Magyar	Latin	Német	Görög	Görög pótlo		Történelem	Természetr.	Mennyiségt.		
						írod.	rajz					
Saxinger Géza r. kath.	1	1	3	3	3	—	2	2	3	2	3	1
Seffarovszky Béla ág. h.	1	2	3	3	2	1	—	—	3	2	3	2
Seres Zoltán ev. ref.	1	1	2	3	3	2	—	—	2	2	3	3
Szilassy Ödön r. kat.	1	1	2	—	3	—	1	2	2	2	3	3
Szücs István ev. ref.	betegség miatt nem vizsgázhattak											
Szücs Géza ev. ref.												
Turóczy Zoltán ev. ref.	1	2	2	2	2	—	—	—	3	2	4	3
Versegly István r. kath.	2	2	2	3	3	—	3	—	2	3	2	1
50 Vieszt Károly ág. h. ev.	1	1	1	1	1	2	—	—	1	1	2	2
Zmeskál Aladár ág. h. ev.	2	2	3	3	3	—	3	3	3	3	4	3
Magántanuló												
Hatvany Károly ev. ref.	n	e	m	j	e	l	e	n	t	m	e	g

VII. Osztály.

A tanuló neve	Magaviselet										Torna	
	Vallás	Magyar	Latin	Német	Görög	Görög pótlo		Földrajz	Természett.	Mennyiségt.		
						írod.	rajz					
Borsos Sándor ev. ref.	2	1	3	3	3	—	2	3	2	3	3	1
Dickmann Gyula izr.	1	1	3	2	3	—	2	2	2	3	3	1
Dobos László r. kath.	1	2	3	3	3	3	—	—	3	3	3	2
Farkas József ág. ev.	1	1	3	2	2	—	1	1	1	2	3	1
Fodor Béla r. kath.	1	1	3	3	3	2	—	—	2	2	3	3
Frey Ottó r. kath.	1	2	2	1	2	—	—	—	2	2	2	f.
Gömöry Gusztáv ág. ev.	1	1	1	1	1	—	—	—	1	2	2	f.
Hovkay Lajos ev. ref.	1	1	3	3	3	2	—	—	1	3	4	2
Jakovetz Lajos r. kath.	1	1	3	3	3	—	3	1	2	3	4	f.
10 Kandra István ev. ref.	1	2	3	3	3	—	3	3	3	3	3	1

A tanuló neve	Magaviselet										Torna	
	Vallás	Magyar	Latin	Német	Görög	Görög pótlo		Földrajz	Természett.	Mennyiségt.		
						írod.	rajz					
Kemény Miklós ág. ev.	1	1	3	2	1	1	—	—	2	2	1	1
Kerekes Béla ev. ref.	1	1	1	2	2	1	—	—	1	3	3	2
Kerekes Kálmán ev. ref.	1	2	3	3	3	3	—	—	3	3	4	3
Knöpfler Károly r. kath.	1	2	3	4	3	—	2	2	2	3	4	3
Kohn Aladár izr.	v	i	n	s	g	á	l	a	t	l	a	n
Kolbenheyer Z. ág. ev.	1	1	2	2	2	2	—	—	1	2	3	3
Kozma Benedek r. kath.	1	2	3	3	2	2	—	—	1	3	3	2
Körösy István ev. ref.	3	1	3	2	3	3	—	—	1	2	1	1
Lenkey Gyula ev. ref.	1	2	3	3	3	2	—	—	1	2	3	2
20 Litkey József ev. ref.	1	1	2	3	2	2	—	—	1	3	3	2
Nagy Imre ev. ref.	1	1	1	2	1	—	1	2	1	1	1	2
Papp Ferencz ev. ref.	1	1	2	1	1	1	—	—	1	2	1	3
Palkovics Pál ág. ev.	1	1	2	3	2	1	—	—	1	2	3	1
Pál Lajos ev. ref.	1	2	2	2	2	1	—	—	2	3	3	3
Peternell Károly r. kath.	1	1	2	2	2	—	1	1	1	2	3	1
Petro Elek ág. ev.	1	1	3	3	3	3	—	—	1	3	2	1
Pichler Pál r. kath.	2	1	3	3	2	—	2	1	1	2	3	f.
Porzsolt József ev. ref.	1	2	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3
Pósa Béla ev. ref.	3	1	1	3	2	2	—	—	1	3	3	1
30 Ruzskay Zoltán ev. ref.	1	1	3	3	2	—	3	2	2	2	3	3
Scheller Zoltán r. kath.	2	1	3	2	1	2	—	—	2	2	3	1
Schmitt Pál r. kath.	1	2	3	3	3	—	3	3	3	2	3	1
Soldos Árpád ev. ref.	1	1	3	3	3	—	1	3	2	3	4	3
Stubenfell Gyula ev. ref.	1	2	2	2	2	—	2	2	2	2	2	1
Szokolay István ev. ref.	—	k	i	z	á	r	a	t	o	t	—	—
Takáts István ev. ref.	1	1	3	2	3	3	—	—	1	3	3	1
Takács János ág. ev.	1	1	3	3	3	—	3	2	2	3	3	3
Tarpay Lajos ev. ref.	2	2	3	3	3	2	—	—	3	3	4	1
Szokol Gyula ág. ev.	1	1	2	2	2	—	1	3	1	3	3	3
40 Veres Zoltán ág. ev.	1	1	3	3	2	2	—	—	1	3	3	f.
Varga Pál ág. ev.	1	1	2	2	2	1	—	—	1	2	2	1
Valkó Arthúr r. kath.	v	i	z	s	g	á	l	a	t	l	a	n
Zsámbokréthy L. ág. ev.	1	2	3	2	3	3	—	—	2	4	3	f.
Magántanulók.												
Buzás Gyula r. kath.	n	e	m	j	e	l	e	n	t	m	e	g
Hevessy Kálmán ev. ref.	n	e	m	j	e	l	e	n	t	m	e	g
Kovács Miklós ev. ref.	—	2	2	4	3	4	—	—	1	3	3	—
br. Radvánszky K. ág. ev.	—	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	—
Selmecey Viktor	n	e	m	j	e	l	e	n	t	m	e	g
Somodi Károly r. kath.	n	e	m	j	e	l	e	n	t	m	e	g

VIII. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet	Vallás	Magyar	Német	Latin	Görög-pótló		Történelem	Természett.	Mennyiségt.	Philosophia	Torna
						irod.	rajz					
Ablonczy László ev. ref.	1	1	3	2	3	2	—	—	3	3	2	1
Balog Gyula ev. ref.	1	1	1	2	2	—	1	3	3	3	1	2
Báthly Endre ev. ref.	1	2	3	3	3	—	3	2	3	3	3	1
Báthly Zoltán ev. ref.	1	1	2	3	3	—	2	2	3	3	3	1
Benyovszki János r. kath.	1	2	3	3	4	3	—	3	3	3	3	2
Biel Béla r. kath.	1	1	3	3	3	3	—	3	3	3	3	1
Bodnár Károly ev. ref.	1	1	2	3	3	3	—	3	3	3	3	2
Chizsnyán József r. kath.	1	1	3	3	2	2	—	3	2	1	3	1
Csapó Andor r. kath.	1	2	2	2	2	2	—	2	2	1	3	2
Csizy Barna ev. ref.	1	1	2	2	3	2	—	2	3	3	2	1
10 Dallos István r. kath.	1	1	2	3	2	2	—	2	2	3	1	3
Dimics Velimir gör. k.	1	1	2	1	2	—	2	2	3	2	1	3
Dobozy László ev. ref.	1	2	3	3	3	3	—	3	3	3	3	f.
Eisnitz Péter izr.	1	1	2	2	2	—	2	2	3	3	2	2
Erdélyi Gyula ev. ref.	1	1	3	3	3	3	—	2	3	3	3	2
Fábry Emil ág. ev.	1	1	2	2	2	2	—	2	1	1	1	2
Fodor Ferencz ev. ref.	1	2	3	3	3	3	—	3	3	3	2	1
Fogler Jenő r. kath.	1	1	2	3	3	—	2	2	2	3	2	f.
Fülep Kálmán ev. ref.	1	1	1	1	1	1	—	1	2	2	1	3
Hanesz Gusztáv ág. ev.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	2	1	3
20 Hegedüs László ev. ref.	1	1	2	3	3	3	—	1	2	3	1	3
Herbst Árpád r. kath.	1	2	3	3	3	—	3	2	2	3	3	3
Joó Miklós ev. ref.	1	1	2	3	3	3	—	2	3	3	2	1
Jovanovics Mihály g. k.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1
Kakuk János r. kath.	1	1	3	3	3	2	—	3	3	3	3	2
Katona György ev. ref.	2	2	3	3	3	3	—	3	3	3	3	3
Keresztyén István ev. ref.	1	1	2	3	3	3	—	1	3	3	1	3
Liszauer Vilmos izr.	1	1	3	3	3	—	2	2	3	3	2	3
Lovniczky József r. kath.	1	1	2	3	2	2	—	3	3	3	2	2
Micsura Márton r. kath.	1	1	2	1	1	—	1	1	2	3	1	f.
30 Molnár Alajos r. kath.	1	1	1	3	3	2	—	1	1	2	1	2
Molnár József ev. ref.	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	1	2
Nagy Nándor r. kath.	1	1	2	3	2	2	—	2	2	3	1	f.
Rozinay Miklós r. kath.	1	1	2	3	2	2	—	2	3	3	2	1
Schlesinger Nándor izr.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2
Seres István ev. ref.	1	1	2	3	3	2	—	2	2	3	2	3
Seres József ev. ref.	1	1	1	3	3	3	—	2	3	3	1	1
Soldos Bertalan ev. ref.	1	1	2	3	3	—	2	3	3	3	2	3
Svékus Lajos r. kath.	1	1	3	3	3	2	—	3	3	3	3	1

A tanuló neve	Magaviselet	Vallás	Magyar	Német	Latin	Görög-pótló		Történelem	Természett.	Mennyiségt.	Philosophia	Torna
						irod.	rajz					
Szakall Dezső ev. ref.	1	2	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3
40 Szendrey István ev. ref.	1	1	2	3	3	3	—	3	3	3	1	f.
Széplaky Lajos ev. ref.	1	1	1	3	2	—	1	3	1	3	3	f.
Tarbay Gyula ev. ref.	1	2	3	3	3	3	—	3	3	3	3	1
Trokán Sándor ág. ev.	1	1	3	3	3	3	—	3	3	3	3	1
Varga Imre ev. ref.	1	1	1	3	2	2	—	2	2	3	1	1
Weinberger Gy. ág. ev.	1	1	3	2	3	3	—	3	3	3	3	2
Weisz Miklós izr.	1	1	2	3	2	—	3	1	2	3	2	2
Weisz Mór izr.	1	1	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3
Weisz Sándor izr.	1	1	3	3	3	—	2	2	3	3	2	f.
Zsigmondovics Gy. r. k.	1	1	3	3	3	—	2	1	3	2	3	1
Magántanulók												
50 Bertha István r. kath.	—	1	2	2	1	2	—	—	1	2	1	2
Glaser Samu izr.	—	1	3	2	2	3	—	—	2	3	2	—
Papp Dezső r. kath.	—	1	3	3	3	2	—	—	3	3	3	—
Szabó Mihály izr.	—	1	3	3	2	3	—	—	2	3	2	3
Thausz Gyula izr.	—	1	3	2	3	3	—	—	2	3	2	—

Érdemsorozati rövidítések magyarázása.

1. Az erkölcsi magaviseletre nézve:

- 1 - jó.
 2 - szabályszerű.
 3 - kevésbé szabályszerű.
 4 - rossz.

2. Az előmenetelre nézve:

- 1 - jeles.
 2 - jó.
 3 - elégséges.
 4 - elégtelen. fm. — felmentve.

c) A beirt tanulók egészségi állapota.

Osztály	Betegségi eset			Meghalt
	Súlyos	Könnyű	Járványos	
I.	10	28	8	—
II.	3	28	—	—
III.	—	19	2	—
IV.	—	19	—	—
V.	10	29	2	—
VI.	6	42	1	—
VII.	5	32	2	—
VIII.	4	35	—	—
Összesen:	38	232	15	—

d) A vizsgálatot tett tanulók osztályzata a rendes tantárgyakban.

Osztály	Minden tantárgyban						Összesen
	Jelas	Jó	Elégséges	Egy tárgyból elégtelen	Két tárgyból elégtelen	Több tárgyból elégtelen	
I.	3	6	26	8	7	5	55
II.	2	5	16	13	6	3	45
III.	4	7	13	8	10	7	49
IV.	2	5	14	5	8	4	43
V.	3	7	28	9	4	2	53
VI.	2	11	26	5	4	—	48
VII.	1	6	28	5	2	—	42
VIII.	4	5	46	—	—	—	55
Összesen:	21	52	202	53	41	21	390

e) A vizsgálatot tett rendes tanulók írásbeli dolgozata.

Osztály	Rendes	Nem rendes
I.	50	5
II.	35	10
III.	30	19
IV.	32	11
V.	50	3
VI.	48	—
VII.	42	—
VIII.	55	—
Összesen	342	48

f) A vizsgálatot tett rendes tanulók erkölcsi magaviselete:

Osztály	Jó	Szabályszerű	Kevésbé szabályszerű	Rossz
I.	37	16	—	—
II.	29	14	1	—
III.	33	15	—	—
IV.	23	16	—	—
V.	43	9	—	—
VI.	40	7	1	—
VII.	34	4	2	—
VIII.	49	1	—	—
Összesen.	288	82	4	—

Osztály	É l e t k o r a												Összesen	
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		22 és több
I.	—	19	18	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55
II.	—	14	9	14	7	1	—	—	—	—	—	—	—	45
III.	—	—	7	20	15	5	2	—	—	—	—	—	—	49
IV.	—	—	—	15	11	7	18	6	—	—	—	—	—	43
V.	—	—	—	—	19	19	17	14	11	—	—	—	—	53
VI.	—	—	—	—	—	—	—	14	12	—	—	—	—	48
VII.	—	—	—	—	—	—	3	14	10	—	—	—	—	42
VIII.	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	—	—	55
Összesen :	—	33	34	67	55	34	41	37	35	30	26	4	1	390

g) A vizsgálatot tett tanulók életkora a tanév végén:

h) Mulasztott tanórák száma:

Osztály	Igazolt	Nem igazolt	Nem n.ulasztott
I.	1554	39	18
II.	1455	3	12
III.	1065	2	29
IV.	681	9	20
V.	1281	—	11
VI.	2380	14	2
VII.	1549	11	15
VIII.	806	3	16
Összesen :	10.771	81	123

i) Fegyelmi esetek száma:

Igazgatóilag megrovott	12
Tanári kari megrovásban részesült	8
Tanács folytán eltávozott	1
Kizáratott	3
Összesen:	24

XII.

Érettségi vizsga.

Érettségi vizsgálatra ez idén szokatlanul nagy számban jelentkeztek az ifjak. A VIII. osztály 49 rendes tanulójaához 4 ismétlő járult, míg 2 püspöki engedélyvel tett teljes, illetőleg javító vizsgát, úgy hogy összesen 59-en voltak. Az írásbeli vizsgát május hó 12—16. a szóbelit június 22—26-án tartottuk meg. E vizsgálaton elnökölt Nt. Czinke István rimaszombeti ev. ref. lelkész ur, a tanügyi kormányt Szóts Farkas a budapesti ev. ref. teológia tanára képviselte.

Írásbeli tételek voltak a magyar nyelv és irodalomból: a) Miben áll a stílus magyarsága? b) Az éposz és dráma hőse. c) Közállapotok Magyarországon 1792—1825-ig.

Jelesen dolgozott = 8, jól = 14, elégségesen = 36.

A német nyelv. és irodalomból: A gyermeki hála cz. magyar szöveg.

Jelesen dolgozott = 7, jól = 15, elégségesen = 36.

A latin nyelv és irodalomból: latinról magyarra Quae in vitae deligendo genere observanda sint?

Jelesen dolgozott = 7, jól = 10, elégségesen = 41.

A görög nyelv és irodalomból: Polykrates gyűrűje. (Herod. I. hist. III. 43. 1—20.)

Jelesen dolgozott = 8, jól = 16, elégségesen = 14, elégtelenül = 1, összesen 39.

A mennyiségtanból: Rimaszombat főterén és Tompa terén 4 ivlámpa ég. Egy-egy lámpa elektromótoros ereje $E = 40$ Volt, intenzitása $i = 8$ Ampére: hány Wattot fogyasztanak? Hány lóerejű haszonmunkát kell a gőzgépnek nyújtania, ha a dynamogép e munkának 85% veszi át. Mekkora az utcai fővezeték ellenállása, ha a hossza 900 m., átmérője 2·6 mm., a réz faji ellenállása $1642 \cdot 10^{-9}$ Ohm? Mily potential esést okoz az egész vezeték? b) Egyenes csonka kúp alapkörének sugara $R = 8 \cdot 5$ cm., felső körének sugara 3·2; mekkora azon kör sugara, a mely a kúpot felezi? Ha e csonka kúp magassága 12

cm., mily magasságban szeli ezt a felező kör? Mekkora a két egyforma térfogatu rész felszine?

Jelesen dolgozott = 8, jól = 11, elégségesen = 36, elégtelenül = 3.

Az írás- és szóbeli vizsgálat alapján éretteknek nyilvánítottatott 47, még pedig:

Jelesen érettek: Bertha István, Fülep Kálmán, Hanesz Gusztáv, Jovanovics Mihály, Molnár József, Schlesinger Nándor = 6.

Jól érettek: Balogh Gyula, Csapó Andor, Dallos István, Dimics Velimir, Fábry Emil, Micsura Márton, Nagy Nándor, Varga Imre. = 8.

Egyszerűen érettek: Amrein Antal, Ablonczy László, Báthly Zoltán, Benyovszky János, Bodnár Károly, Chizsnyán József, Csizy Barna, Dobozy László, Eisnitz Péter, Erdélyi Gyula, Fodor Ferencz, Fogler Jenő, Glaser Samu, Hegedűs László, Herbszt Árpád, Joó Miklós, Keresztyén István, Krajcsak Dezső, Lovniczky József, Molnár Alajos, Rozinay Miklós, Seres István, Svékus Lajos, Szabó Mihály, Szakall Dezső, Szendrey István, Széplaky Lajos, Thausz Gyula, Weinberger György, Weisz Miklós, Weisz Sándor, Zsigmondovics Gyula. = 32. Javítóvizsgálatra utasítottatott 10, egy évre visszavetett 2.

Az egyes tárgyakat tekintve, az érettségi szóbeli vizsgálatok eredménye a következő:

T á r g y	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Összesen
Magyar nyelv és irodalom	7	22	25	4	58
Latin nyelv és irodalom	6	11	39	3	59*
Görög nyelv és irodalom	5	15	19	—	39
Görög nyelv helyett választott irodalmi olv.	2	7	8	2	19
Német nyelv és irodalom	7	14	37	—	58
Történelem	7	24	24	3	58
Mennyiségtan	9	8	41	—	58
Természettan	7	14	32	5	58

* Egy tanuló javító vizsgálatot tett.

A pótló- és javító érettségi vizsgálatok ez idén Miskolczon tartatnak meg. A pótló érettségi vizsgálatra jelentkezők szept. 1—5-ig tesznek írásbeli, szept. 7-től folytatólagosan szóbeli vizsgálatot. A javító vizsgák szept. 7-én kezdődnek. A teljes érettségi vizsgálat díja 22 korona, a javító vizsgálat díja 6 kor.

A vizsgálatot tett tanulók közül papi pályára lép 13, tanári pályára 6, jogira 9, orvosira 2, állatorvosira 2, mérnökre 2, gazdaságira 9, erdészetre 1, kereskedőire 1, alsóbb hivatalnok lesz 11, katonai pályára lép 3.

XIII.

Tápingézet.

A lefolyt iskolai évben 136 tanuló részesült tápingézeti ellátásban.

Bevétel. a) tápdijakból 11463 kor. 72 fillér, b) országos-kéregetésből, különösen a tiszai, dunáninnyi és bányakerületek-ből 1711 kor. 94 fillér. Összesen 13175 kor. 66 fillér.

Kiadás 14280 kor. 52 fillér s így a növendékek ellátását a tápingézet 1104 kor. 86 fillérrel pótolta.

Tápdijelengedésben 26 tanuló részesült 1313 kor. 60 fillér értékben, a mint értesítőnk más helyén részletesen fel van sorolva.

Az étkezés rendje következő volt:

H é t f ő n: Husleves rizsszel, bab tepertővel; este sütlhús mártással és burgonyával.

K e d d e n: Husleves árpadarával, savanyu burgonya; este gyurott tészta tehén turóval.

S z e r d á n: Husleves tésztával, bab; este sütl hus mártással és burgonyával.

C s ü t ő r t ö k k ö n: Husleves burgonyával, borsó tepertővel; este tejbe rizs, (télen káposzta disznóhussal).

P é n t e k e n: Husleves rizsszel, burgonyás tészta juhturóval: este sütl hus mártással és burgonyával.

S z o m b a t o n: Husleves darával, burgonya; este bab,

V a s á r n a p: Husleves tésztával, sütl hus mártással és burgonyával; este: őszszel tökfőzelék, télen káposzta sertéshussal, tavaszszal bab kolbászszal.

Hús 6 tanulóra 1 kgr., a leveshust a levesben kapták, — kenyér délben-este $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{4}$ kgr.

Tápointézetünk részére adakoztak. A rimaszombati takarékpénztár 40 koronát, a gömörmezei nép- és iparbank 20 koronát, a gömörmezei hitelszövetkezet- és takarékpénztár 10 koronát; a kőszegi ev. egyház 4 koronát, a ruszti ev. egyház 2 koronát, a pozsonymezeyei ev. esperesség 27 korona 39 fillért küldött supplikáció megváltás czimén. Országos kéregetésből befolyt 1711 korona 94 fillér.

Fogadják a jószívű adakozók az előljárók és az ifjak hálás köszönetét!

Végül kötelességünknek tartjuk a tisztelt szülőket felszólítani, hogy a tápointézeti díjat közvetlenül a tápointézeti gondnokság czimére küldjék, mert szomorú tapasztalatok vannak arra nézve, hogy némely rossz társaságba keveredett ifjak a nekik küldött pénzt nem adták át, hanem a szülők rovására és saját kárukra más czélra fordították. *A jövő iskolai évre, a növekvő drágaságra való tekintettel, 120 korona lesz a tápointézeti díj, a mely félvéneként fizetendő s a tanulók belépése nem hónapszámra értendő, hanem félévre szól.*

Horváth Zoltán,
tápointézeti gondnok.

XIV.

A rimaszombati államilag segélyezett egyesült prot. főgimn. 1902-ik évi számadásának összegezése.

I. Bevételek.

1. Az 1902. évi pénztári maradvány	3393	kor.	21	fill.
2. Az 1902. évi államsegély	32000	”	—	”
3. Taudijakból	18320	”	—	”
4. Felvételi díjakból	1620	”	—	”
5. Iskolai alap és izraelita külön díjból	1070	”	—	”
6. Kamatokból.	5412	”	69	”
7. Évi és kegyadományok	840	”	—	”
8. Kötelezett évi segély	1903	”	80	”
9. Szántó föld és rét jövedelem	832	”	—	”
10. Tanári nyugdíjból	3197	”	34	”
11. Építkezési államsegély f. évre	11000	”	—	”
12. Gr. Andrássy Dénes adománya	4000	”	—	”
13. Vegyesekből	630	”	—	”
14. Hanvay Zoltán alapítványa	200	”	—	”
15. Baksay István	2000	”	—	”
16. Ideiglenesen elhelyezett pénzek kamata	268	”	15	”

Összesen: 86687 kor. 19 fill.

XV.

Figyelmeztetés a jövő 1903—1904 iskolai évre.

1. A jövő tanév 1903. szept. hó 1-ső napján kezdődik.
2. A javító- pótló és felvételi vizsgák 1903. év. aug. 29. és 30-ik napjain tartatnak meg.

3. A beiratás ideje szept. 1—4. 5-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása; a rendes tanítást 7-én kezdjük meg.

4. A beiratásnál minden tanuló tartozik atyjával vagy annak helyettesével megjelenni és a múlt évi iskolai bizonyítványát, továbbá keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, a 12-ik életévet betöltötték újraoltási bizonyítványait bemutatni.

A gimnázium első osztályába csak olyan növendékek vétetnek fel, akik 9-ik életévüket már betöltötték, de a 12-ik életévüket meg nem haladták és a kik vagy az elemi iskola IV-ik osztályáról szóló szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal, vagy a felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van oly mérvű képzettségük, minőt az elemi iskola 4 évi tanfolyamában kellett megszerezniök; a 12 évesnél idősebb növendékek felvétele csak rendkívüli esetekben engedélyezhető, tanári széki határozat alapján. A beírás után egy hétig csakis a késedelmöket fontos okokkal igazoló tanulókat veheti fel az igazgató; szeptember 15-ig tanári kari, azontul püspöki engedély szükséges a felvételhez. Azoknak, akik a tanév első hónapja után lépnek be az intézetbe, az addig végzett anyagból felvételi vizsgálatot kell tenniök. Ugyancsak felvételi vizsgálatot tesznek a reál- vagy polgáriskolából gimnáziumba átlépő tanulók. A felvételi vizsgálatok díja 20 korona. A gimnázium V-ik osztályába belépő tanuló szülője vagy gyámja köteles bejelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja a görög

nyelvet vagy az annak helyettesítésére rendelt tantárgyakat fogja-e tanulni. E tekintetben figyelmeztetjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a IV-ik osztályt végzett és az idegen (latin, német) nyelvekben gyengébb (elégséges) tanulókat a görögöt helyettesítő tanfolyamba vétessék fel. Az ilyen tanulók előtt a gyakorlati pályák egész sora nyitva van: minők a jogi, orvosi, mérnöki matematikai és természettudományi, a katonai, a vasuti, postai, távirtdai és ezekhez hasonlók.

A görög nyelvet helyettesítő tanfolyamról a görögre és viszont való átlépést akár a tanév elején, akár folyamán engedheti a tanári kar felvételi vizsgálat mellett, de csakis az illető tanulók szülőinek vagy gyámjainak kívánságára.

5. A beiratásnál minden tanuló tartozik az iskolai díjakat befizetni; még pedig az első félévi tandíjat 24 kor. felvételi díjt 4 kor., iskolai alapra 2 kor., bizonyítvány és bélyegilleték 3. kor. országos nyugdíjalapra (az 1894 XXVII. t.-cz. 3-ik §-a szerint) 6 koronát összesen 39 koronát. A róm. kath. vallásnak ezenfelül vallástandij fejében 5—5 koronát fizetnek félévenként, az izareliták az iskolai alapra 2—2 koronát. — A második félév tandíja, 24 korona február 1—15 napjain fizetendő be.

A felvételi díj, az iskolai alap, bizonyítvány és bélyegilleték és az országos nyugdíj alapra befizetendő összesen 15 koronányi összeg fizetése alól senki sem menthető fel.

A rendes tandíj a gimnázium quaestoránál fizetendő be. A rendkívüli tantárgyak tandíját (lásd alább) az igazgató veszi át.

6. A gimnáziummal összekötött tápintézetbe a tanulók valláskülönbőség nélkül vétetnek fel.

A tápintézeti díj egész évre ebéd és vacsoráért, az igazgató választmányának 1902. december hó 18-án hozott határozatával, tekintettel a drágasági viszonyokra 120 koronára emeltetett fel. A díj első fele a felvételkor, második fele február 1—15-ig a tápintézeti gondnoknál fizetendő. Azok, kik szegénységüket hitelesen igazolják, havonként is fizethetik a tápintézeti díjakat. A tápintézetből kilépni csak a megkezdett félév leteltével lehet.

7. Azok, kik tan- vagy tápintézeti díj el- vagy leengedésére szorgalmuk és anyagi helyzetüknél fogva igényt tarthatnak, iskolai és szegénységi bizonyítványokkal esetleg adókönyvecskével felszerelt kérvényüket legkésőbb 1903. augusztus hó 20-ig a nagytiszt. és tek. igazgató választmányhoz czimezve az igazgatóságnál nyújtják be. Az igazgató választmánynak 1902. decz. 18-án hozott határozata értelmében a második félév tan- vagy tápdíjának elengedéseért minden tanév január 8-ig újból kell folyamodni. Ezen második folyamodványhoz csupán azok mellékelik szegénységi bizonyítványukat, akik az első félévben kedvezményben nem részesültek az első félév kedvezményesei az első harmad értesítőjét mutatják be.

Az elkésett vagy teljesen fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

8. A rendes tantárgyak mellett gondoskodtunk arról, hogy a francia nyelv, német társalgási nyelv, szabadkézi rajz, gyorsírászat és vivás az önként vállalkozóknak taníttassék. A francia és német nyelv tandíja egy iskolai évre 20—20 korona, a szabadkézi rajz 10 korona, a vivás (egy tanfolyam 6 hó) 20 korona, a gyorsírászat 2 korona. mindezek a díjak félévi előleges részletekben az igazgatónál fizetendők.

9. A főgimnázium növendékei csak az igazgató helyben hagyás mellett fogadhatnak szállást. amennyivel inkább, mivel csak azon lakosok vannak jogositva tanulók tartására, kiknek szállását az igazgató és az iskolai orvos megvizsgálta és úgy egészségügyi, mint erkölcsi tekintetben kifogástalannak találta. Azon helyekről, melyek bármi tekintetben kifogás alá esnek, a tanulók évközben is elhelyezendőek. A tanulók elhelyezése tekintetében a legnagyobb óvatosságot ajánljuk a szülőknek, mert tapasztalati tény, hogy a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozza.

10. Minden tanuló az első (karácsonyi) és második (húsvét) évharmad végén „Értesítő” kap. melyet a szülők vagy azoknak helyettesei aláírnak és legkésőbb 30 nap alatt az osztálytanárnak visszaküldenek. Ez által is hivatalosan vesznek tudomást, gyermekeiknek illetőleg gyámoltjaiknak magaviseletéről és előmeneteléről.

11. Olyan tanulóknak, kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, a tanári kar megengedheti, hogy a jövő iskolai év kezdetén javító vizsgálatot tehessenek, de csakis abban az intézetben, ahol tanultak. Ezen javító vizsgálat díja 2 korona. Azon tanulók, kik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, mélt. és főt. Kún Bertalan püspök urhoz czimzett kérvényüket a bizonyítványokkal együtt jul. hó 30.-ig napjáig az igazgatósághoz nyújtják be felterjesztés végett.

A vizsgálat díja 2 tárgy után 4 korona.

A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító vizsgálatra semmi esetre nem bocsátható.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem teheti, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálati engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy orvosi bizonyítvány melléklendő, a pótló vizsgálat díjtalan.

12. A testgyakorlás, mértani rajz (technikai része) és szépírás tanulása alól való felmentést kérő tanulókat az iskola orvosa fogja megvizsgálni. A felmentést az orvos véleménye alapján az igazgató adja meg.

13. Minden tanuló köteles az előirt tankönyveket, író és rajzeszközöket beszerezni. Figyelmeztetjük a t. szülőket és tanulókat, hogy csakis az új tantervhez alkalmazott legújabb kiadású tankönyvek használhatók. Az 1903—1904 tanévben használandó tankönyvek hiteles jegyzéke 1903. aug. második felében a helybeli könyvkereskedőtől szerezhető meg.

Szegénysorsu, jó tanulók a segédkönyvtárból ingyen kaphatnak könyveket, a melyek az év végén visszaadandók; A bizonyítványokkal, mint melléklettel felszerelt ebbeli kérvények 1903. szept. 6-ig dr. Wallentinyi Dezső tanár urnak adandók be.

14. Végül értesítjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a tápintézetbe járó tanulók szállást mosással, fűtéssel, világitással, takarítással, reggelivel és uzsonnával a kívánalmak szerint havonta 10—24 koronáig kaphatnak megbízható házakuál, míg teljes ellátásért havonként 30—70 kor. fizetendő.

Részletesebb felvilágosításokat egyébként szívesen ad

Az igazgatóság.

1
s
ig
v
le
g
A
é
n
f
v
a
ta
v
a
b
v
e
v
n
fi
g
l
je
is
te
te
ze
te
ta
h
v
v
a
lo
m

TARTALOM.

	Oldal.
I. Ünnepi beszéd	3
II. Tanév története	11
III. A főgimnázium kormányzata	23
IV. Tanári kar	24
V. Tananyag	27
VI. Ifjúsági körök és egyesületek	50
VII. Taneszközök	60
VIII. Adományok	67
IX. Ősztündíjak	69
X. Névsor	73
XI. Statisztika	86
XII. Érettségi vizsga	92
XIII. Tápiószentpéter	95
XIV. Vagyoni kimutatás	97
XV. Utasítás a jövő tanévre	100